

Lena Goetzing

STORA KRAV PÅ FAMILJEHEM

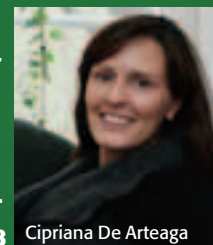
Det behövs mycket mer än en ledig säng sid 20

Psykiatridagarna bjöd på många talare. En av dem var Björn Ogéus som delade med sig av sina erfarenheter av möten i vården. **Sidan 44**

Björn Ogéus

En resa för livet. Dianova Sveriges klienter börjar sin behandling med att leva utomlands i ett terapeutiskt samhälle.

Sidan 8 Cipriana De Arteaga

Vi är en kvalitetsfokuserad och professionell aktör inom psykiatri och psykosocialt förändringsarbete

Vi arbetar med områden som:

- Specialinriktat boende och utslussningsenheter för särskilt vårdkrävande klienter
- Utredning och behandling gällande dubbeldiagnostik, samsjuklighet, neuropsykiatri samt medfödda och förvärvade hjärnskador
- Evidens- och kunskapsbaserat förändringsarbete för barn, ungdomar och familjer med komplexa behov och svårigheter

Specialistpsykiatrigruppen erbjuder vuxenpsykiatri samt psykosocialt förändringsarbete för barn och ungdomar.

Utöver vård och behandling bedriver vi utbildningsverksamhet samt forskning och utvärdering. Vi värnar om att dela med oss av vår kompetens till våra uppdragsgivare.

Specialistpsykiatrigruppen fortsätter att växa och allt fler verksamheter kommer med i koncernen.

Välkommen att kontakta oss.

SPECIALISTPSYKIATRIGRUPPEN

familje
forum

Partnergruppen

SOCIALA TJÄNSTER

Eken

Utslussningsenhet

fabriken

FÖRÄNDRINGSKONSULTERNA AB

Neuropsyki i Bollnäs

Cornelia & Felicia

med förnuft

Välkommen till Psykisk O-Hälsa –SYD

23 september 2010 | Luftkastellet i Slagthuset | Malmö

Psykisk O-Hälsa, succékonferensen, nu även i Malmö! Anmäl dig och dina kollegor nu och ta chansen att träffa andra som kommer i kontakt med psykisk ohälsa i sin vardag.

Skaffa dig nya kunskaper och fyll på batterierna så att vi tillsammans kan hjälpas åt med att bli bättre på att bemöta och hantera psykisk ohälsa i södra Sverige! Du kan välja mellan ett 30-tal föreläsningar av toppklass och får ta del av bevisat, välfungerande samverkansprojekt. Välkommen du med!

Dagen delas in i fem parallella spår:

- Psykisk ohälsa och stigmatisering
- Makten och mötet i människovårdande arbeten.
- Psykisk ohälsa hos barn och unga samt migrations- och mångfaldsfrågorna.
- Goda exempel och samverkan kring barn och unga.
- Goda exempel och samverkan kring vuxna.

Gå in på hemsidan www.sydneyd.se för att se alla föreläsningar och sätt ihop ditt eget konferensprogram.

Du får med dig konstruktiva modeller, verktyg och goda exempel från olika situationer som du kan ta med dig och ha nytta av i ditt dagliga arbete.

Dagen börjar och avslutas med positiva och lärorika förtecken levererade av komikerna Anna-Lena Brundin, respektive Ann Westin.

Tid: 23 september

Plats: Luftkastellet i Slagthuset, Malmö

Deltagaravgiften för denna spännande dag är 1.895 kr exkl.moms. För brukare och anhöriga är priset 450 kr ink.moms

I priserna ingår för- och eftermiddagskaffe samt lunch.

Anmäl er på vår hemsida www.sydneyd.se, fax 08-23 73 05
e-post: info@expomedica.se eller telefon 08-23 73 10

Arrangör:

EXPO MEDICA

I samarbete med:

 Psykiatri Skåne
En del av Region Skåne

Malmö stad

Kommunförbundet Skåne

Innehåll nr 4 2010

06| Utblick

I detta nummer representerar Sabina Wikgren Orstam Sveriges Kommuner och Landsting.

08| Dianova Sverige

Med den ideella föreningen Dianova Sverige bor missbrukaren utomlands i ett terapeutiskt samhälle.

14| Tillstånd familjehem

Frågan om tillstånd för familjehemsorganisationer är oklar. Verksamheterna själva vill ha tillstånd och tillsyn.

18| Produktnyheter

Ett urval av vårens produktnyheter.

20| Intervju

Lena Goetzingar tänkte inte jobba med barn men är nu verksamhetschef för Aleris Näjdens familjehemsvård.

26| Kortnyheter

Nyheter och notiser för branschen.

36| Skyddsvärnet 100 år

I maj firade Skyddsvärnet 100 år av hjälp till självhjälp.

39| Missbruk och brott

Många dömda har problem med missbruk. Behandlingsverksamheten inom Kriminalvården har utvecklats.

41| Brott och straff

Synen på brott och straff samt behandling har förändrats under den tid Skyddsvärnet varit verksamt.

42| Gästkrönika

Eva Liljevall, konsult, är gästkrönikör i detta nummer.

44| Känslor och smärta

Överläkaren Björn Ogéus har stor erfarenhet av psykosomatisk medicin och att möta människor.

46| Nationella riktlinjer

På Psykiatridagarna presenterade Lena Flyckt de nationella riktlinjerna för schizofreni och schizofreniliknande tillstånd.

49| ADHD

Tomas Ljungberg och Kjell Modigh har olika syn på vad orsaken till ADHD är.

52| Unga vuxna

Gruppen unga vuxna hör inte hemma på BUP eller inom vuxenpsykiatri. I Helsingborg fick de en egen mottagning.

54| Bokuppslag

Ett urval av nyligen utgivna böcker.

56| Hundar i vården

Hundar som arbetar inom demensvården skapar ett lugn.

60| Silat & Blandat

Vinn böcker i annons pusslet.

62| Kalendarium

En presentation av sommaren och höstens mässor, konferenser och kurser.

Tingsgatan 2, 827 32 LJUSDAL
Tel 0651-150 50, Fax 0651-133 33

Omslagsbild
Foto: Mumlan Nyhlin

Redaktionen

Mikael Sagström, Ansvarig utgivare
0651-76 04 12, 0706-35 50 50
mikael.sagstrom@sjukvardsinformation.com

Kerstin Karell, Chefredaktör
0651-76 04 96
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Jenny Marcuson, Journalist
jenny.marcuson@sjukvardsinformation.com

Mumlan Nyhlin, Journalist/Fotograf
mumlan.nyhlin@sjukvardsinformation.com

Layout

Isak Andersson
isak.andersson@sjukvardsinformation.com
0651-150 50

Annonser

Carola Persson, 0651-76 04 34
carola@svenskamedia.se

Maria Fagerberg, 0651-69 90 07
maria.fagerberg@svenskamedia.se

Annonstraffic

Ylwa Stake, Annonstraffic
ylwa.stake@sjukvardsinformation.com

Prenumerationsärenden

Måndag-Torsdag 8-15
Anette Yngvesson
0651-76 04 22, nettan@svenskamedia.se

Teknisk information

Upplösning: 300 dpi.
Tidningens format: 210x297 mm. Satsyta 185x270 mm.
Tryck: VTT Grafiska AB

Utges av:
Skandinavisk Sjukvårdsinformation, Marknadsdata AB
Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal
Tel: 0651-16040, Fax: 0651-711980
info@sjukvardsinformation.com, www.sjukvardsinformation.com

Kurön

- hoppets ö

HVB-hem för män, kvinnor
och par med med blandmissbruk.

För mer info: Tel. 08-560 518 80
www.kuron.se

Vi finns för att hjälpa ungdomar på glid,
inte för att tjäna pengar!

Västgotakollektivet är en ideell stiftelse vars syfte är att bedriva utredning, behandling och utbildning för ungdomar med social problematik - i åldrarna 13 till 20 år.

Våra ungdomar har ofta familje-, skol-, missbruks- och/eller kriminalitetsproblem.

Stiftelsen är religiöst och politiskt obunden och drivs utan några som helst privat-ekonomiska vinstintressen.

västgotakollektivet
- en möjlighet till ett värdigt liv...

www.vastgotakollektivet.se

Akutt? Ring
0733-901999
dygnet runt!

ETT KOSTNADSEFFEKTIVT ALTERNATIV TILL INSTITUTIONSVÅRD FÖR BARN,
UNGDOMAR OCH VUXNA MED BL A DUBBELDIAGNOSER

- Kraftigt förstärkta familjehem
- Kompletta psykiatriska utredningar
- Motiverande samtal enl. MI
- KBT och DBT
- Beteendeterapi
- Återfallsprevention och drogkontroll
- ART och Familie-ART
- Erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar
- Jour dygnet runt
- Hög servicenivå

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvarig:
Mariann Wideving, tel: 070-508 22 95
Adress: Box: 6012, 700 06 Örebro
Fax: 019- 10 16 70

Webbadress: www.rewith.se
Mail: wideving@rewith.se
Org.nr: 556709-8487

Sabina Wikgren Orstam är sektionschef på avdelningen för vård och omsorg på **Sveriges Kommuner och Landsting**.

I nästa nummer av tidningen skriver en representant för Svenska Vård.

En ny era inom socialt arbete

Aldrig förr har intresset varit så stort för en evidensbaserad socialtjänst och aldrig förr har det, på det sätt som vi nu ser, kraftsamlats för att stödja utvecklingen mot en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten.

Det är lätt att i denna snabba utveckling ta den enkla vägen och förminska frågan till att enbart handla om utvecklande och implementering av evidensbaserade metoder. Det vore synnerligen olyckligt om utvecklingen tog en sådan riktning och från SKLs sida har vi tagit en rad initiativ på nationell nivå för att stärka en utveckling mot en bredare och mer sammansatt syn på innebörden av en evidensbaserad praktik.

Den första byggestenen är att definiera vad vi menar med evidensbaserad praktik och vi har tillsammans med Socialstyrelsen arbetat med att formulera en gemensam syn på innebörden av begreppet. I det arbetet är det alldeles uppenbart att det handlar om så mycket mer än enbart metoder. Praktikerna, brukarna och forskningen utgör kunskapskällor. Häri ligger också att den enskilde brukarens tilltro till både profession och till de insatser han eller hon får, har en avgörande roll. Uppföljning och utvärdering är viktiga inslag.

Att kommuner och landsting kan bygga upp lokala kunskapsbaser är en central förutsättning för utvecklingen av en evidensbaserad praktik. En nationell strategisk satsning för att bygga stödstrukturer för lokal och regional kunskapsutveckling görs just nu och resurser tillförs kommuner och landsting för detta. Missbruks- och

beroendevården är ett område som ligger långt fram i denna utveckling. SKLs satsning Kunskap till praktik har som ett av sina huvuduppdrag att stödja organisatoriska strukturer för erfarenhetsutbyte och samverkan mellan kommuner, landsting, lokala FoU-enheter, högskolor och universitet.

Mer långsiktighet och samordning än vad som hittills varit fallet måste till för att stödja en utveckling där socialtjänstens verksamheter blir mer kunskapsbaserade. Detta är en högt prioriterad fråga för SKL och för våra medlemmar. Vi arbetar tillsammans med Socialdepartementet för att utveckla nya former för det nationella stödet till kunskapsutveckling inom socialtjänsten. Det arbetet går nu mot sitt slut och vår ambition är presentera en ny modell för ett mer långsiktigt, strategiskt utvecklingsarbete. Modellen bygger på att staten och huvudmännen, genom avtal, formulerar gemensamma långsiktiga målsättningar och prioriteringar. Syftet är att stödet till kunskapsutveckling inom socialtjänsten ska bli mer långsiktigt, samordnat och strategiskt. Vår absoluta förhoppning är också att ett sådant arbetssätt ger huvudmännen större inflytande över utformande och prioritering av olika utvecklingsåtgärder.

Ordet paradigmskifte känns stort att använda, men när det gäller frågan om utvecklingen av en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten är begreppet adekvat. Vi har ännu bara sett början av denna utveckling.

Sabina Wikgren Orstam

Sabina Wikgren Orstam har valt att skänka arvudet för artikeln, 2000 kronor, till Läkare utan gränser.

När mer måste till

RANSÄTRA-KLINGSTA är en av de ledande akut- och utredningsinstitutionerna för familjer med barn i åldern 0–12 år. Vi har lång erfarenhet av att utreda svåra och komplicerade familjeärenden som kräver mer omfattande insatser än vad en traditionell barnavårdsutredning kan ge.

VI ERBJUDER:

- Omsorgsutredningar enligt BBIC-strukturen
- Skyddat boende i dygnsvård
- Krisomhändertagande
- Kortare stödsatser

LÄS MER PÅ WWW.VARLJUS.SE

Har ni problem?

Vi löser era systemproblem inom bl.a.

- Dokumentation
- Statistik
- Rapportering
- Beställning

Ta kontakt med oss redan idag. Vi ser fram emot att prata med dig!

Tel: 0226 – 183 90
mail: info@maximilia.se
www.maximilia.se

NYA KURSER FRÅN A.R.T. INSTITUTET!

- ART-INSTRUKTÖRSUTBILDNING
- UTVECKLINGSPSYKOLOGI 7.5 hp
- KBT – VARFÖR GÖR DU SOM DU GÖR?
- FORSKARE BERÄTTAR OM ...

Kontakta oss gärna!
018-13 33 54 eller utbildning@artinstitutet.se
www.artinstitutet.se

FANNABACKEN LVB

För ungdomar 15-20 år med psykosocial problematik och neuropsykiatriska funktionshinder.
Centralt beläget i Enköping med mångkulturell kompetens och KBT-inriktade behandlingsmetoder.

Vi arbetar utifrån individuell behandling och erbjuder, utredningar, beteendeanalyser, terapeutiska samtal mot bl.a. fobier, ART, teckneekonomi, ADL-träning, stöttning till aktiv fritid och nära samarbete med skola/praktikplats.

Kontaktperson: Yvonne Nordlund • Mob: 0702-89 89 90
Parkgatan 39, 745 49 Enköping • Telefon: 0171-44 79 09

Ensamkommande flyktingbarn?

MKF arbetar för integration genom familjehemsvård och matchar klienter med familjevårdar utifrån kultur, språk och religion.

Vi erbjuder **förstärkta familjehem** för

- ensamkommande flyktingbarn
- den som behöver skyddat boende

Från MKF får du

- erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar
- psykiatriska utredningar
- återfallsprevention och drogkontroll
- KBT med bland annat ART
- motiverande samtal MI
- jour dygnet runt

Kontakta

Tobbe Öhman, 021-18 80 30
tobbe@multikulturell.se

MKF

Multikulturell Familjehemsvård
www.multikulturell.se

En resa för livet

långt bort från vardagen med missbruk

Text och Foto: Kerstin Karell
Illustration: Isak Andersson

Genom att leva i ett terapeutiskt samhälle i ett annat land kommer klienten bort från sin gamla miljö med missbruk och kriminalitet. Tillbaka på Dianora i Sverige fortsätter behandlingen och en anpassning till verkligheten tillsammans med personer som har samma erfarenhet.

På Söder i Stockholm ligger Dianova Sveriges huvudkontor och ett av deras två behandlingshem. I huset hörs sydeuropeiska språk och svenska om vart annat. Känslan är internationell och det är inte så konstigt när Dianova ingår i ett internationellt nätverk av behandlingscentra, flera i personalen har påbrå från andra länder och många har även själva varit på olika centers inom Dianova på grund av sitt tidigare missbruk.

Deras egen erfarenhet är grunden i arbetet med klienterna eftersom de vet precis vad deras resenärer går igenom; innan resan, på centren utomlands och tillbaka i Sverige igen.

– Det är ett stort steg att åka iväg men samtidigt vill man komma långt bort. Det är lättare att bryta mönster när man lämnar det liv man hittills haft, säger Cipriana De Arteaga.

Hon har själv varit på center i Spanien och var totalt sex år utomlands, varav två inom behandling på centra, innan hon återvände hem till Sverige. Idag är hon administratör på Dianova Sverige och läser samtidigt till socionom.

70-talet i Frankrike

Dianova International, som bedriver terapeutiska samhällen, är sprungen ur verksamheten Le Patriarche som grundades i Frankrike på 70-talet. Dess verksamhet, där socialt utslagna, framförallt missbrukare som ville lämna sitt destruktiva liv, levde tillsammans i arbetskooperativ som bedrev rehabilitering av missbrukare. Dessa spreds över världen och totalt etablerades 250 anläggningar.

– Terapeutiska samhällen är vanligt förekommande utomlands men inte alls lika vanligt här i Sverige, där 12-steg är den vanligaste metoden. Metoden innebär att man bor tillsammans med andra som är på

behandling och sköter tillsammans med dem centret, säger Cipriana.

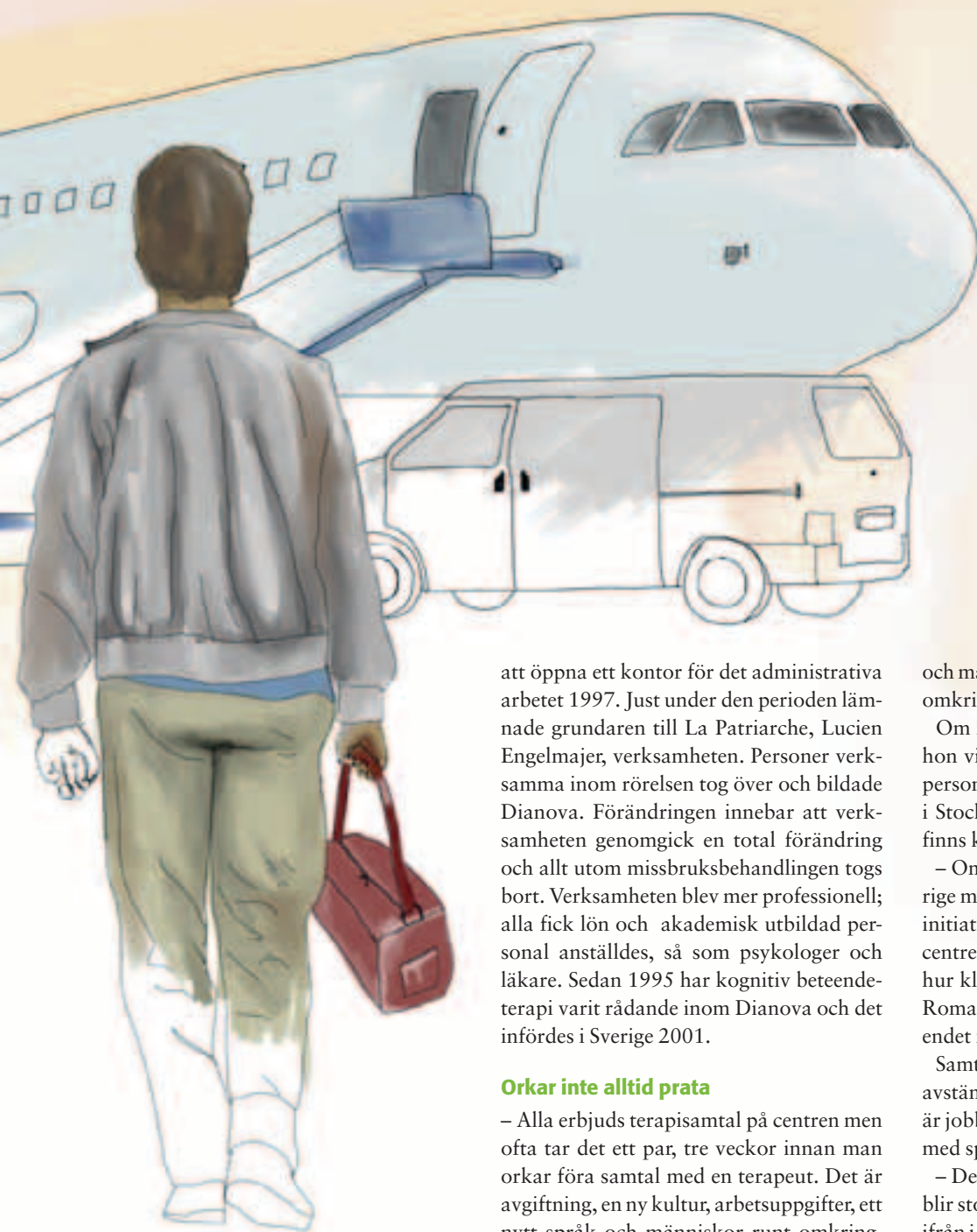
De dagliga aktiviteterna, som underhåll av hus, matlagning, tvätt, trädgårdskötsel och konsthantverk, står i centrum och dem genomför man tillsammans. Personalen är stödjare och är mer i bakgrunden.

– Man jobbar alltid tillsammans med andra. Även på fritiden är det en tydlig gemenskap. De som har varit där en längre tid hjälper de nyanlända. Det blir hjälp till självhjälp. Den här tydliga strukturen med enkelhet, ordning och reda och det sociala umgänget bidrar till läkning och förändring.

Nya tider

Stockholm stad började skicka klienter till Le Patriarche i början av 90-talet och i samband med det började myndigheter göra hundratals studiebesök till europeiska center. På den tiden var placeringarna gratis. Sedan erbjöd Stockholm stad Le Patriarche

att öppna ett kontor för det administrativa arbetet 1997. Just under den perioden lämnade grundaren till La Patriarche, Lucien Engelmajer, verksamheten. Personer verksamma inom rörelsen tog över och bildade Dianova. Förändringen innebar att verksamheten genomgick en total förändring och allt utom missbruksbehandlingen togs bort. Verksamheten blev mer professionell; alla fick lön och akademisk utbildad personal anställdes, så som psykologer och läkare. Sedan 1995 har kognitiv beteendeterapi varit rådande inom Dianova och det infördes i Sverige 2001.

Orkar inte alltid prata

– Alla erbjuds terapisaftal på centren men ofta tar det ett par, tre veckor innan man orkar föra samtal med en terapeut. Det är avgiftning, en ny kultur, arbetsuppgifter, ett nytt språk och människor runt omkring. Det finns så många tankar och intryck att reda ut. Det är regelbundna gruppsamtal

och många samtal i vardagen, med dem runt omkring, säger Cipriana.

Om klienten behöver det så har han eller hon vid behov kontakt med anhöriga och personalen på Dianova i Sverige, antingen i Stockholm eller i Malmö, där det också finns kontor och behandlingshem.

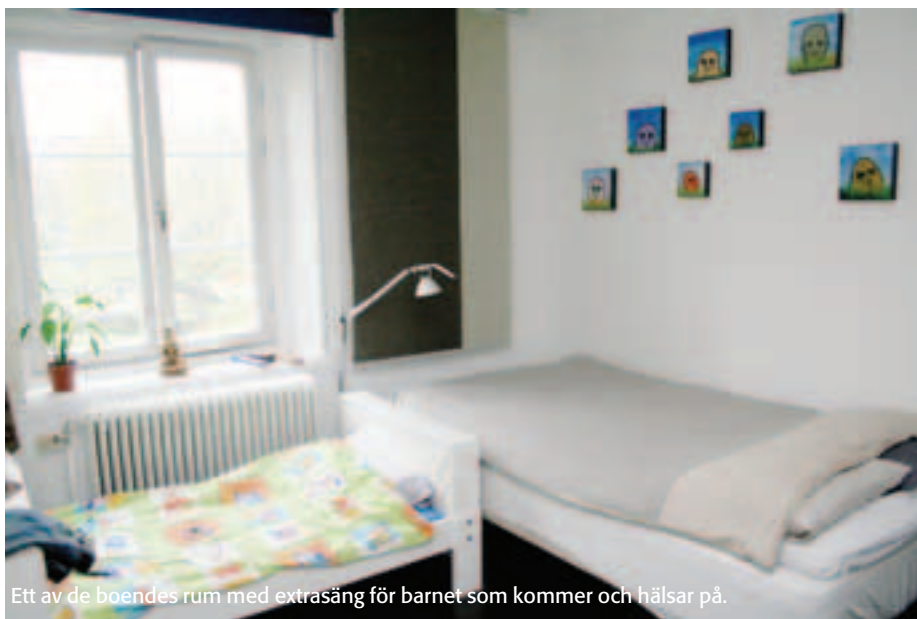
– Om det finns behov så pratar vi här i Sverige med klienterna. Antingen på deras eget initiativ eller så vill kontaktpersonerna på centret att vi ringer. De kan ha reagerat på hur klienten mår eller agerar, säger Daniel Roman som är boendeansvarig för stödbandet i Stockholm.

Samtalen kan med andra ord vara en enkel avstämning och, eller en reaktion på att det är jobbigt på centret. Det kan vara problem med språket eller hemlängtan.

– Det kan handla om små saker men de blir stora på grund av att man är långt hemifrån i en annan kultur. Ofta lättar samtalen på trycket. Bara att få prata av sig lite med någon om hur det är hemma gör att livet ►

Cipriana De Arteaga och Michele Bellasich.

Ett av de boendes rum med extrasäng för barnet som kommer och hälsar på.

Ett mötes- och samtalsrum.

► på centret känns lättare igen, att få höra att man klarar det bra.

Icke vinstdrivande

Alla medlemsorganisationer inom Dianova, inklusive Sverige, är ekonomiskt fristående. De är alla icke vinstdrivande och i Sverige drivs verksamheten som en ideell förening. Sverige bedriver metoden terapeutiskt samhälle för de som avslutat sin behandling utomlands.

De medlemsorganisationer som har centra driver olika sociala program, totalt 20, som har lite olika inriktningar. I Europa jobbar de allra flesta med att hjälpa vuxna missbrukare. Totalt finns Dianova i tolv länder i

Europa och Amerika. Svenskar kan åka till: Belgien, Kanada, Italien, Portugal, Spanien eller Uruguay.

– Dianova Sverige har slutit avtal med de center dit vi skickar svenskar utifrån våra klienternas behov, säger Michele Bellasich som är ordförande i den svenska föreningen. Han var den som startade upp verksamheten i Sverige med erfarenheter från Spanien, där han var chef för ett center.

Processen innan klienterna åker görs så snabb som möjligt. Katarina Birberg, som ansvarar för inskrivningar, träffar klienten tillsammans med socialtjänsten en gång och ett par, tre gånger på egen hand. Från första träff till avfärd brukar det ta mellan två till

fyra veckor.

– Det beror lite på hur många gånger vi behöver träffas för att informera och lösa det praktiska. Ofta är personerna i aktivt missbruk och det gör att de inte alltid kommer eller kan ta in informationen. Men vi vill göra processen så kort som möjligt, inte minst för att personen har motivation och vill ha en förändring, säger Katarina.

Behöver åka bort

Det vanligaste är att socialtjänsten föreslår Dianova för sin klient på grund av att han eller hon misslyckats på hemmaplan och behöver komma långt bort.

– När klienten får vetskap om vår

verksamhet och tar steget att komma hit har de någonstans redan bestämt sig för att de vill det här, att de vill åka. Så de allra flesta som vi kommer i kontakt med åker iväg, säger Cipriana.

Till vilket land man reser är beroende av flera saker. Dianova tar hänsyn till önskemål men avgörande är profilen på klienten utifrån till exempel ålder, missbruk och viljan att lära sig ett nytt språk samt hur behandlingen är uppbyggd på respektive center och hur stort behov klienten har av samtal.

– Man måste kunna ta del av behandlingen. På många centra talar man engelska men i till exempel Italien är det nästan uteslutande italienska. Har man svårt för språk är det bra om det finns möjlighet att ha enskilda terapeut- och, eller kontaktsamtal på svenska, norska eller engelska, säger Cipriana.

Sista natten innan avfärd

Innan klienten åker spenderar han eller hon nästan alltid den sista natten på Dianova i Stockholm eller Skåne. Dagen efter bär

det av till flygplatsen i sällskap med antingen personal från Dianova eller socialtjänsten. Väl på plats på målet möter personal från centret och arbetet med ett nytt liv börjar.

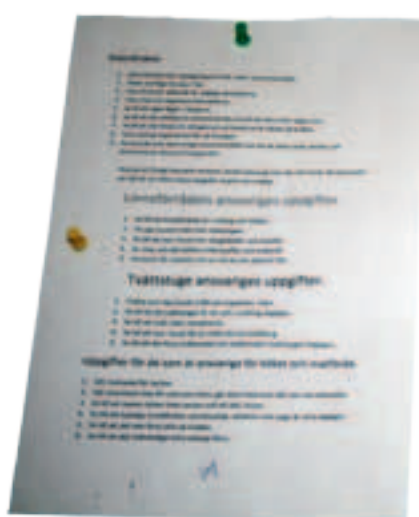
Det var först 1999 som de svenskar som varit på ett center utomlands hade möjlighet till ett program för social återanpassning i Sverige i Dianovas regi. Då Dianova tidigare bara hade administrativt arbete var det upp till varje socialtjänst att se till att vardagen hemma fungerade när klienterna kom hem. Vilket den inte alltid gjorde. Ofta var klienten tillbaka på samma boende varifrån man kom. Det innebar problem med en aktiv vardag, gamla kompisar och de problem

som de lämnat bakom sig, så som skulder och konflikter.

– Från att ha levt i en strukturerad vardag med stort socialt umgänge där man skapat sig en roll och har tagit ansvar så är det svårt att komma hem till i stort sett ingenting. Sen finns de problem man lämnade i Sverige kvar. Nu kommer de till vårt behandlingshem och får hjälp med att tag i det som måste göras. Det är en återanpassning för att förbereda sig på ett självständigt liv.

Tillbaka i Sverige

Klienten kommer tillbaka till Sverige när de uppsatta målen för utomlandsvistelsen är

Solhagagruppen

Ett gott liv - hela livet

Nyheter inom Solhagagruppen:

Boende

- Nytt gruppboende för seniorer har öppnats i Malmköping
- Nytt boende för personer med förvärvad hjärnskada öppnas under 2010 i Flens kommun

Daglig verksamhet

- **SKOA - karriärs och arbetscentrum**, En daglig verksamhet för personer med Aspergers syndrom och högfungerande Autism
- **Familjeresurs**, Hemmabaserad träning för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Våra tjänster inom LSS och SoL:

- Specialförskola
- Korttidsboende
- Barn- och ungdomsboende
- Kolloverksamhet
- Ledsagning
- Utvecklingsboende
- Utredning och behandling
- Daglig verksamhet
- Gupp- och serviceboende
- Gruppboende, 65+

Välkommen att kontakta oss för mer information: **Försäljningschef Lasse Camehagen**

E-post: lasse.camehagen@solhagagruppen.se • www.solhagagruppen.se

Dianova Sverige hyr byggnaden Lilla Bleckhornet på Söder i Stockholm. Det byggdes 1787 och har varsamt renoverats av de boende.

► nådda. Det kan handla om att en attitydförändring ska ha kommit till stånd, tankar och värderingar förändrats, aggressionen vara under kontroll, självkännet och självförtroendet vara större.

Andra europeiska länder har vanligtvis långa placeringar på centren, minimum kan vara två år. Men för svenskarna är det vanligtvis sex månader vilket i vissa fall är för kort tid.

– Man är inte alltid redo att åka hem efter ett halvår utan behöver mer tid. Om man är osäker kommer klienten ibland hem till Sverige då det är en månad kvar av tiden på centret för att känna av hur det känns. Behövs mer tid då försöker vi ordna det, men det är inte alltid det går. Det finns en ekonomisk del att ta hänsyn till, säger Michele Bellasich.

En stor förändring

När klienten väl kommer hem är förändringen markant. Det har hänt mycket för personen både mentalt och fysiskt vilket både personalen på Dianova Sverige, socialtjänst och anhöriga märker. Och inte minst klienten själv.

– De känner sig starka och friska, värdesätter den förändringen och är rädd att förlora den, säger Cipriana.

På behandlingshemmet i Sverige får klienterna individuella samtal med psykolog och KBT-terapeut. Alla i personalstyrkan är

kontaktpersoner och är utbildade i motiverande samtal. I behandlingen ingår även gruppdiskussioner utifrån olika teman och återfallsprevention.

– Vi ser inte ett återfall som jordens undergång. Ofta har man helt lämnat drogerna och får återfall med alkohol. Vi är måna om de boende så vi har inte påverkade personer i huset. De som tar ett återfall hänvisar vi till Krinolin, länkarnas rehabilitering, med vilka vi har ett avtal. Där kan de bo tills de är på fötter igen, då är de välkomna tillbaka. Vi ger dem en chans att tänka igenom situationen.

Hitta ett vanligt liv

Den viktigaste delen är att klienterna ska hitta fritidssysselsättningar och nya intressen. ”Det är där man hittar livet.” De behöver även börja jobba, studera eller kanske praktisera för att komma in i en vanlig vardag. Dianova Sverige är med i Rainbow och samarbetar bland annat med de medlemsorganisationerna för att hitta lämpliga praktikplatser.

Som ett sista led erbjuder Dianova eftervård med socialt stöd och uppföljning. Men även om klienten inte har den insatsen så finns kopplingen till Dianova kvar och det är vanligt att före detta klienter kommer och hälsar på. Där finns personer som delar upplevelsen av att ha varit på en resa, i dubbel bemärkelse. ■

Kvalitetsarbete

För att säkra kvaliteten på verksamheten kontrollerar Dianova International, utifrån att de är huvudman, verksamheten hos sina medlemmar genom att medlemmar från Dianova Internationals styrelse även sitter i de lokala styrelserna. På så sätt blir det insyn och alla arbetar åt samma håll.

Dianova Sverige använder sig av Rainbow Quality System (RQS) för kvalitetssäkring av missbruksvården. RQS är ett brukarstyrt kvalitetssäkringssystem framtaget för Rainbow-Sweden i samarbete med forskaren Arne Kristiansen.

De centrala delarna i RQS är kollegiegranskning och dokumentation.

Kollegiegranskningen sker kontinuerligt och innebär att varje verksamhet besöks ungefär en gång om året av representanter från de rehabiliteringsverksamheter som använder RQS.

RQS utgår ifrån: Empowerment, positiva förebilder, drogfrihet, arbete, social integration, utveckling och öppenhet.

Dokumentationen består av sju frågeformulär: Inskrivningsformulär, uppföljningsformulär, verksamhetsenkät, utskrivningsformulär, frågor till uppdragsgivare, ett år efter utskrivningen och underlag för medarbetarsamtal. Formulären finns samlade i en manual.

Dianova Sverige använder sig av ASI (Addiction Severity Index).

Dianova Sverige ingår i Statens Institutionsstyrelses brukarråd.

Dianova International har sedan juli 2007 rådgivande status inom FNs ekonomiska och sociala råd, ECOSOC (Economic and Social Council).

Tillsyn

Dianova Sveriges verksamhet är inte tillståndspliktig enligt socialtjänstlagen och därför kan tidningen Skandinavisk Sjukvårdsinformation inte presentera någon tillsyn eller något tillsynsbeslut.

Skiljelinjen huruvida en verksamhet behöver tillstånd eller inte beror på innehåll, omfattning, åldersgrupp och målgrupp.

Socialstyrelsen har nyligen gjort bedömningen att Dianova Sveriges verksamhet inte är tillståndspliktig.

Lediga platser till sommaren på träningsboende för unga (15-23 år) med Asperger syndrom/HFA. Gäller Odlargränd, Kil och Tutemo, Hagfors.

Målet är att få egna redskap i vardagen för att klara eget boende med sysselsättning o meningsfull fritid. Vi arbetar med förtydligande pedagogik, ART och ett förhållningssätt anpassat till rubricerad grupp. Skola/praktik ordnas individuellt.

Kontakta: Autismkonsult Magnusson Lind AB, 0554/ 68 94 53, info@autismkonsult.se

www.autismkonsult.se

Ibland är ett leende
bästa medicinen.

Partnergruppen erbjuder självständiga, moderna boenden för äldre och psykiskt funktionshindrade. I dag är vi ett av de största och mest resursstarka företagen inom vårdboenden i Sverige.

Vill Du veta mer kontakta Thorbjörn Persson på 042-311 58 17 eller Thommy Fors på 042-311 58 11.

Partnergruppen

www.partnergruppen.com

Baggium Vård & Behandling - En-hel vårdkedja

Baggium Vård & Behandling erbjuder en hel vårdkedja där vi kan möta den ungas behov för en individuell lösning. Vi erbjuder konsulentstödda familjehem och små hemlika HVB-enheter i både lantlig- och stadsmiljö, med möjlighet till utslussning till eget boende. I 18 år har vi arbetat med att skapa goda behandlingsalternativ i Västra och Södra Sverige. Vi erbjuder centrala resurser med bl.a. legitimerade psykologer och en integrerad skolverksamhet. Vår behandlingsspersonal är utbildad i BBIC. Vi har ramavtal med 70 svenska kommuner.

Våra tjänster:

- HVB-hem
- Familjehem
- Öppenvård
- Eftervård
- Resursskolor
- Psykologenheter

Målgrupper:

- Invandrarungdomar i riskzonen
- Ensamkommande flyktingbarn & ungdomar 12-20 år.
- Vård & Behandling av flickor och pojkar 12-22 år.
- Placeringar enligt SoL och LVU.

BAGGIUM VÅRD & BEHANDLING AB

För mer information om våra enheter och tjänster besök:

www.baggiumvob.se

Familjehemsvård

Tillstånd eller inte?

Text: Kerstin Karell

Några länsstyrelser i landet har utfärdat tillstånd till familjehemsorganisationer som bedriver behandling. Flera organisationer väntar på svar på sina ansökningar som nu ligger hos Socialstyrelsen. Men vad som faktiskt gäller är inte klarlagt, ännu.

Frågan om huruvida familjehemsorganisationer som utöver boende och omsorg även bedriver vård eller terapi ska behöva tillstånd för sin verksamhet eller inte finns det i dagsläget inget definitivt svar på.

– Man har sett lite olika på den här frågan i olika delar av landet. Det finns ingen samlad bild över hur den eventuella tillståndsgivningen ska hanteras, säger Eva Hersler, enhetschef för enheten för tillstånd på Socialstyrelsens avdelning för regler och tillstånd.

Frågan har hög prioritet på tillståndsavdelningen och det är en jurist som utreder frågan utifrån den lagstiftning som finns.

– Frågan är mycket komplex med hänsyn till den lagstiftning som finns idag. Det är även en fråga om gränsdragning, ska ett eventuellt tillstånd gälla all vård och behandling eller från en viss nivå? Det är en olycklig situation att ansökningar ligger och väntar på att handläggas. De ska enligt förvaltningslagen hanteras snabbt och effektivt. Det är en fråga om rättssäkerhet, säger Eva Hersler.

Vården har utvecklats

Bakgrunden till frågan om tillstånd för familjehemsorganisationer är att familjehemsvården har utvecklats mycket de senaste tio åren. Flera paraplyorganisationer i landet erbjuder vad de bland annat kallar

för förstärkt familjehemsvård eller konsulentstött familjehemsvård och gör det över hela landet.

Mer komplexa behov

– De organisationernas familjehem är mer som alternativ till behandlingshem och tar emot personer med mer komplexa behov än familjehem traditionellt gjort, säger Kjell Brickman.

Han var tidigare socialdirektör på länsstyrelsen i Jämtland och ingick i den grupp inom länsstyrelserna som tittade på frågan om familjehemsorganisationerna bedrev tillståndspliktig verksamhet gentemot socialtjänstlagen och därmed skulle behöva tillstånd. Arbetsgruppen gjorde tolkningen ►►

VI KROSSAR MYTEN!

Det påstås att det saknas boenden för ensamkommande flyktingbarn. Det stämmer inte. Folkhemmet Integration AB driver boenden för Ensamkommande flyktingbarn. Vårt äldsta boende startade 1986 i Uppsala. Och vi kan starta fler så fort någon ber oss.

Vi erbjuder i dagsläget transit, asyl och PUT-boenden i hela Sverige. Vi startar boenden med 10 – 30 platser på uppdrag av kommuner. Vi har erfarenheten och kompetensen. Har er kommun viljan så erbjuder vi lösningar.

Om kommunen inte vill starta ett nytt boende, så kan vi erbjuda integrationsfamiljer som vi handleder och stöttar i er kommun.

Vi har lediga platser med särskild kompetens runt

om i Sverige som kan ta emot ensamkommande flyktingbarn per omgående.

Genom ett unikt samarbete, det största i Sverige, mellan mindre privata HVB-hem kan vi lösa boende för alla ensamkommande flyktingbarn. Självklart utan att blanda målgrupper.

Nu är myten krossad. Det finns ingen platsbrist. Det finns mycket byråkrati, och det finns i vissa kommuner en bristande vilja att hjälpa, men det finns ingen platsbrist.

För den kommun som menar allvar med att vilja hjälpa ensamkommande flyktingbarn så är det bara att ringa oss: **020-22 80 00**. Vi kan ta emot barn/ ungdomar dygnet runt vid behov och vi öppnar boende i er kommun när ni säger till!

FOLKHEMMET INTEGRATION AB I SAMARBETE MED PLACERINGSJOURN.SE

BEHANDLING UTIFRÅN FORSKNING
OCH ERFARENHET

www.ensamkommande.se

placeringsjouren.se
Jourhem, familjehem, resurspersonsboende och HVB hem i samarbete

www.placeringsjouren.se

► att om organisationerna och deras konsulenter bara gav stöd åt familjehemmet eller utbildade föräldrarna i någon metod så skulle tillstånd inte behövas, då vård och behandling inom socialtjänsten ska vara riktad mot den enskilde individen. Men om paraplyorganisationen däremot hade egen personal som bedrev behandling i familjehemmet eller i en annan lokal så skulle organisationen behöva ett öppenvårdstillstånd från länsstyrelsen.

– En del familjehemsorganisationer hann få detta tillstånd då länsstyrelserna fortfarande bedrev tillstånds- och tillsynsverksamhet, och andra inte, säger Kjell Brickman.

Variant med hvb-tillstånd

Förutom att några organisationer fick öppenvårdstillstånd så har minst en familjehemsorganisation tilldelats hvb-tillstånd för sina familjer i ett specifikt län.

– Jag har hört talas om det och hur de tillstånden ska hanteras vet vi inte idag. Varken organisationen eller familjehemmet är ett hvb. Ett tillståndsbeslut enligt socialtjänstlagen är inte tidsbegränsat och tillståndet ligger fast om inte verksamhetens innehåll ändras eller det uppdragas missförhållanden.

Till frågan hör även att utredarna i betänkandet om förstärkt skydd för barn och unga (SOU 2009:68) ansåg att aktuell behandling i familjehem inte var tillståndspliktig idag men man föreslog att tillståndsplikt skulle införas. I sitt yttrande (diarienummer 60-4870-2008) avstyrkte Socialstyrelsen detta då man ansåg att förutsättningarna och konsekvenserna inte var tillräckligt utredda.

– Samhället förändras, bland annat genom att kunskapen om nya diagnosgrupper med komplexa behov har tillkommit, och tillståndsgivningen måste följa samhällsutvecklingen. Men som det är idag täcker inte den befintliga lagstiftningen alla vård- och omsorgsformer. Frågan är hur man ska hantera detta. Efter att juristen utrett den här frågan kommer ställning tas högre upp i organisationen om hur vi ska gå vidare. Vi behöver direktiv, säger Eva Hersler. ■

Christer Filipsson

vd, Familjevårdskonsulenterna

Vad är det för tillstånd ni har?

– Vi har ett tillstånd att bedriva öppenvård enligt socialtjänstlagen 7 kapitlet 1§, 4 punkten. Vi bedriver strukturerad öppenvård i familjehem enligt de riktlinjer länsstyrelsen fastslog i oktober 2009. Riktlinjerna var klara; öppenvårdstillstånd krävs när en organisation har anställda som bedriver vård riktad till enskilda individer boende i familjehem.

Hur länge har ni haft tillståndet och hur kommer det sig att ni fick det?

– Vi har haft öppenvårdstillstånd sedan den 4 september 2009 och det är utfärdat av länsstyrelsen i Örebro. Vi har sedan lagändringen 2008 haft koll på den här frågan om möjligheten att få tillstånd för vård i familjehem. Den förändrade lagstiftningen öppnade upp för möjligheten med öppenvårdstillstånd utan kravet på en fast lokal för verksamheten. Vi har under lång tid, med hänvisning till den rättsosäkerhet som råder för personer som vårdas i konsulentstödda familjehem, eftersträvat ett sådant tillstånd eftersom det säkerställer vården både med tanke på kvalitet och rättssäkerhet.

Vad har varit/är bra respektive mindre bra med tillståndet?

– Fördelen med tillståndet är att det säkerställer att de som bedriver vården har adekvat kompetens, att vården journalförs och att en myndighet genom tillsyn kontrollerar att vården bedrivs i enlighet med tillståndet. Det finns också en möjlighet för de som är missnöjda att klaga hos tillsynsmyndigheten och därmed få till stånd en rättelse. Detta har tidigare helt saknats i den här formen av vård.

Med tillstånd följer tillsyn av metod, journaler och verksamhet vilket säkerställer att vården håller samma kvalitet som om den bedrevs av ett hvb-hem. Tänk själv – vilken reaktion skulle det inte bli om det visade sig att ett hvb-hem saknade tillstånd? Men i den här formen av öppenvård har det inte förts någon debatt och förlorarna är de barn och unga som placerats.

Den klientgrupp som idag placeras i familjehem är svår och vanlig vardagskunskap räcker inte. Det krävs kunskap om olika diagnoser, farmakologi och kognitiv beteendeterapi.

För att kunna behandla dessa problem krävs tillstånd av socialstyrelsen – något som många idag inte anser sig behöva ha.

Det som är negativt med situationen idag är att alla som bedriver den här formen av öppenvård inte har tillstånd. Öppenvårdstillståndet har inte fått genomslag och myndigheter bryter på grund av okunnighet mot lagen. Det finns en otydlighet kring familjehemsvård i allmänhet. Idag kan familjehemsorganisationer påstå att det erbjuder vissa insatser men det finns ingen kontroll huruvida de verkligen gör det eller inte. Idag konkurrerar vi, med vår dyrare spetskompetens, med dessa verksamheter.

Vad är er inställning till tillstånd för familjehemsorganisationer?

– Om en ung person har psykiatriska problem måste hon eller han behandlas för sina problem. Om en organisation bara rekryterar och förmedlar familjehem till en kommun utan att bedriva vård behöver verksamheten inte ha öppenvårdstillstånd, men hur kan de då ta emot personer med psykiatriska problem utan att ge den adekvata behandling som krävs? För att kunna ge den här nödvändiga vården så behövs kompetens och metod och därmed även tillstånd.

Det att dags att rensa upp i träsket och skilja agnarna från vetet.

Fredrik Lindvall

vd, Tjust behandlingsfamiljer

Vad är det för tillstånd ni har?

– Vi har ett hvb-tillstånd som är utfärdat för företaget Tjust behandlingsfamiljer AB. Tillståndet är utfärdat för ett visst antal platser, 20 stycken, och ett visst antal familjer. Varje familj har inom tillståndet möjlighet att ha en eller två ungdomar placerade hos sig.

Hur länge har ni haft tillstånd och hur kommer det sig att ni fick det?

– Vi har haft hvb-tillståndet sedan 2003. Det var länsstyrelsen i Kalmar som gjorde bedömningen att vården var av en viss omfattning och riktade sig till enskilda ungdomar och barn. Familjerna avsåg även att arbeta som ett professionellt familjehem och att den sysselsättningen skulle vara deras stadigvarande inkomst över tid vilket enligt lagstiftningen inte är tillåtet för traditionella familjehem. Lagstiftningen är lite problematisk eftersom verkligheten ser annorlunda ut. Många familjer arbetar professionellt och har det som sitt jobb. Just det var, som jag förstod det, en av anledningarna till att vi fick just ett hvb-tillstånd. Vi utbildar ju även våra familjer och höjer deras kompetens på samma sätt som ifall de här personerna jobbade på en institution.

Vad har varit/är bra respektive mindre bra med tillståndet?

– Det som är bra med tillståndet är att det innebär en kvalitetsstämpel på den tjänst vi erbjuder och har inneburit att vi tidigare hade tillsyn av länsstyrelsen som besökte oss. Nu har även Socialstyrelsen nyligen haft tillsyn hos oss. De kommer att göra oanmälda besök i våra familjehem vilket familjehemsföräldrarna är positiva till. Det enda familjerna vill är att de som kommer från Socialstyrelsen ska kunna legitimera sig. Att familjerna och vår verksamhet granskas innebär en trygghet både för oss och ungdomarna.

Något annat som är positivt för familjerna som omfattas av hvb-tillståndet är att de har en traditionell anställning och ingår därmed i socialförsäkringssystemet; lönen är pensions- och a-kassagrundande. Det är en stor fördel för dem och för oss när vi rekryterar familjer.

En nackdel med tillståndet är att det bara gäller våra familjer i Kalmar län. En annan är att det blir mer byråkrati då vi rekryterar familjehem. Både länsstyrelsen och den placerande socialnämnden ska godkänna familjen.

När tillsynen genomförs utgår den från riktlinjerna för hvb och är i alla avseenden inte anpassad för vår verksamhet. Men det har hittills löst sig genom att vi har haft en bra dialog med tillsynsmyndigheten.

Vad är er inställning till tillstånd för familjehemsorganisationer?

– Vi tycker att det är bra med tillstånd för familjehemsorganisationer. Det är en rättssäkerhetsfråga att ha tillstånd med tillhörande tillsyn. Om det ska vara ett hvb-tillstånd, öppenvårdstillstånd eller någon annan form av tillstånd är upp till Socialstyrelsen att bedöma. Hur ett tillstånd ska vara utformat bör bero på verksamheternas inriktning. Alla familjehemsorganisationer jobbar inte med samma målgrupp eller erbjuder samma tjänster så frågan om tillstånd måste nyanseras.

Först kläcktes idén att dokumentera över internet

sedan föddes vår nya produktidé:
**kvalitetssäkring av journal,
dokument och uppföljning**

Redan nu är 45 behandlingshem nöjda kunder

80

info@isoxhvb.se

www.isoxhvb.se

Nectar Systems AB, 0451-89300

FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM FÖR ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN

- Familjehemsplatser
- Akutplatser
- Ålder 13- 25 år
- Dygnetruntjour
- Psykiatrisk kompetens
- Handledning och utbildning

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvariga:

Mariann Wideving
tel: 070-508 22 95

Marie Alexisson-Larssen
tel: 070-412 67 73

Fax: 019- 10 16 70

www.asyljouren.se

Mail: wideving@asyljouren.se

Org.nr: 556748-5478

Badrumsmöbler

I takt med att våra badrum får allt större betydelse som en plats för rekreation ställs också högre krav på trivsel och

atmosfär. Duravit anlidade därför berlinaren Christian Werner, populär möbeldesigner, vid framtagandet av de nya badrumsmöblerna "Ketho".

Vid formgivningen har Berner tagit fasta på badrummet som ett rum för avkoppling och eftersträvat en estetisk atmosfär. Resultatet är ett komplett möbelprogram som omfattar allt från små vägghyllor och flexibla hurtsar på hjul till praktiska skåp med generösa förvaringsutrymmen. Karaktäristiskt för serien är klara rätvinkliga former.

www.duravit.com

Handdukstork i glas

Osalys är namnet på LVIs nya handdukstork med en glasplatta på endast 13 millimeter. Osalys kan fås i tre olika utföranden: svart, rött eller spegellik glass.

Osalys styrs av en multifunktionell infraröd termostat. Den trådlösa termostaten är programmerbar, och har tre veckoprogram, olika temperatursänkingsmöjligheter, samt boostfunktion i torken.

Termostaten är även utrustad med en inbyggd radio.

Handdukhängaren är justerbar i höjded och kan lätt bytas ut. Det är även möjligt att montera extra hängare på Osalys vid behov.

Levereras med 90 centimeter kopplad anslutningskabel och fästen för fast montage.

www.lviprodukter.se

Klarsynt mobiltelefon med direktknapp för SMS

Doro erbjuder användarna enkla mobiltelefoner utan att ge avkall på design.

Nya Doro PhoneEasy 332gsm ser ut som vilken vanlig mobiltelefon som helst man har flera smarta användarvänliga funktioner. Doro PhoneEasy 332gsm är den första Doro-telefonen där SMS-funktionen nås via en direktknapp. Något som

underlättar för alla som tycker att det är svårt och krångligt att skicka SMS.

En undersökning som Synovate gjort på uppdrag av Doro visar att bara var tredje person i åldern 65-74 år använder SMS-funktionen på sin mobiltelefon.

Doro PhoneEasy 332gsm har utrustats med ett kraftfullt och klart ljud och en klar och tydlig display. Telefonen är full av funktioner som förenklar användningen och ökar tryggheten. Förutom SMS-knappen har telefonen till exempel tre knappar för direkt nummer till dem man

ringer ofta, en separat knapplåsknapp och en knapp för ficklampa. Telefonen är också utrustad med en larmknapp vid ett eventuellt nödfall.

www.doro.com

Tystgående luftrenare

Q Clean Ultra Luftrenare från Beam har en Plasma-Wave teknologi som neutraliserar bakterier och annan dålig lukt i huset. Den tystgående luftrenaren är tillräckligt kraftfull för större utrymmen. Luftreningen sker i tre steg och reducerar luftburna bakterier i inomhusmiljön som kan orsaka astma- och allergibesvär samt olika dofter orsakade från husdjur.

www.canvac.se

Ökad värmekomfort med värmelister

Plastelektro Värmesystem AB har utvecklat värmelister speciellt utvecklade för att stoppa kallras från fönster och ytterväggar. Idén bakom produkten är att sträcka ut värmen i långa längder, så att värmen fördelas bättre i rummet.

Produkten passar utmärkt i bostäder, kontor, butiker, hotell, stora glaspartier, skyltfönster med mera.

Värmelisterna blir en naturlig del av interiören och tar en liten plats.

Värmelisterna ger en ökad värmekomfort genom en jämn värmefördelning i rummet, där 50 procent av värmen utstrålas mot golvet och resterande 50 procent stiger upp längs väggar och fönster. De är producerade i massiv återvinningsbar aluminium, är robusta och tål åtskilligt mer påfrestningar än vanliga elradiatorer.

Värmelisterna är certifierade som en miljöprodukt som inte bränner damm, något som är viktigt för allergiker och astmatiker. De är även godkända enligt gällande europeiska säkerhetskrav.

www.varmelist.se

Kompakt ångdusch

Svedbergs nya ångdusch S-Box är så liten att i princip vilket badrum som helst kan få plats med den.

Bland finesserna märks fläktstyrning vid ångutkastet vilken fördelar ångan jämnare och tätare.

I duschväggen kan man få upp till sex stycken riktbara massagemunstycken. Uppe i taket finns plats för sprayfunktion, som

ger ett mildt dimregn, liksom ljusterapi med upp till tolv olika förprogrammerade ljusprogram i olika färger. Hela duschen, allt från ljus- och massageprogram till ångfunktion styrs via en behändig touchpanel.

S-Box finns att få i två storlekar: 110 x 90 centimeter och 150 x 90 centimeter.

www.svedbergs.se

Bjurträsk HVB

Det professionella behandlingsalternativet
för ensamkommande flyktingbarn.

Föreståndare Nils Egholt • 070-377 57 08 • www.revansa.se

Ekebylund/Östfora behandlingshem

För kvinnor och män med missbruksproblem

Ekebylund har

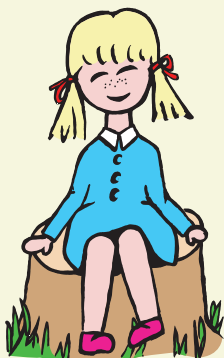
- utredning
- kvinnoprogram
- individuell behandling
- återfallsprevention
- motiverande samtal

Östfora har

- fysisk rehabilitering
- individuell behandling
- CRA
- återfallsprevention
- motiverande samtal

Ekebylund/Östfora behandlingshem
Skånela
195 96 Rosersberg 740 21 Järlåsa
Tel 08-594 306 00 Tel 018-564 500

Statens
institutions
styrelse SiS

STUBBEN

HVB för flickor 13-19 år

LVU § 2, 3 och 6. SoL

Ramavtal med 67 kommuner

Telefon: 0530-301 23

info@stubben.se

www.stubben.se

Behandlingshemmet för kvinnliga missbrukare

Selene-kollektivet är inriktat på behandling av kvinnliga missbrukare. Vi har vår verksamhet förlagd i lantlig miljö på Gotland.

Målet är att stärka självkänsla och kompetens hos klienterna så att de ser, och vågar välja, andra vägar än tidigare och komma bort från missbruk och destruktiva livsmönster.

Behandlingen utformas efter den enskildes behovsbild. Ett litet ställe med bara sex platser för dem som behöver lugn och ro. Gruppsamtal, enskilda samtal, föreläsningar, symboldrama och taktill stimulering är inslag i behandlingen.

www.selene-kollektivet.se

Selene
KOLLEKTIVET

adadn
nätverket
FÖR ANVÄNDARE SOM BRYR SIG

Inbjudan till ADAD-KONFERENS i Stockholm 28 oktober 2010

Vi kommer att visa de nya formulären, manualerna och datasystemet. Det ges möjlighet till både handledning och nätverkande för att bibehålla och förstärka dina kunskaper om ADAD samt praktiska tips hur man kan använda instrumentet. Gunnar Lindfeldt från Maria-Beroendecentrum kommer att prata om ORS/SRS.

Konferensen vänder sig till såväl nya som gamla användare inom socialtjänst, öppenvård, HVB, institutions- och kriminalvård.

Tid: 28 oktober 2010 kl. 08.15 - 17.00, (därefter är det årsmöte).

Plats: Nalen, Regeringsgatan 74. Stockholm.

Pris: 995:- exkl. moms, om betalning sker senast 15/7, därefter är priset 1195:- exkl. moms. I priset ingår lunch och fika.

Rabatt för medlemmar 150:-

Anmälan: Anmäl Dig **senast den 1 september** 2010 till Älgereds-kollektivet. Som anmälan räknas betalning till postgiro 891749-4. Vid behov skickar vi faktura. OBS! Anmälan är bindande. Maila vem som kommer, om ni vill bli medlem samt om ni har önskemål om specialkost.

Mer info: Programmet kommer skickas ut i god tid före konferensen samt läggas ut på hemsidan. Har du frågor är Du välkommen att maila eller ringa oss!

Välkomna!

Ett stort tack till våra sponsorer!

Råbe & Kobberstad - Forum - Granby Storgård
Källtorp Västgotakollektivet - Älgeredskollektivet

Älgeredskollektivet är ett litet kvalificerat, familjeinriktat medlevarskapskollektiv som jobbar socialpedagogiskt och evidensbaserat med långtidsplacerade ungdomar. Vi erbjuder också utbildningar inom: MAPS, LiP/SFBT, SDI och UGL.

www.adadnatverket.se

www.algeredskollektivet.se

Rar och snäll

räcker inte i familjehemsvården

Text: Kerstin Karell Foto: Mumlan Nyhlin

Som barn såg **Lena Goetzing** fosterbarnen särbehandlas i sin hembygd. Idag är hon verksamhetschef för Aleris Nåjden och konstaterar att kraven är stora och att tillsynen av dagens professionella familjehem är god. Men den kan bli ännu bättre.

Den pågående Vanvårdsutredningen har fått många att må dåligt över hur placerade barn och ungdomar behandlats och behandlas i det som tidigare kallades fosterfamilj.

Lena Goetzing, verksamhetschef för Aleris Nåjdens familjehemsvård är en av dem som både tänkt tillbaka och blickar framåt.

– Det har hänt så mycket. Idag är familjehemsvård i många fall verkligen vård och behandling och insynen är god. Men visst finns det organisationer och familjehem som inte är seriösa, säger Lena som anser att det vore bra om verksamheter som arbetar med familjehemsplasseringar var tillståndspliktiga och därmed stod under tillsyn av socialstyrelsen.

– Det vore verkligen jättebra, för det ska vara höga krav. Vi, Aleris Nåjden, har fått ett interimistiskt beslut, ett tillfälligt beslut, av länsstyrelsen som gäller tills det blir klarhet i tillståndsfrågan.

Fosterbarn i hembygden

Den tydligaste kvalitetsstämpeln som Aleris Nåjden har är att de är ISO-certifierade.

– Det är helt suveränt och innebär en belysning och insyn av vår verksamhet som garanterar att den till exempel uppfyller Socialstyrelsens kriterier och föreskrifter, säger Lena.

Hon är född och uppvuxen i Jämtland. Som enda barn till en ensamstående mamma som jobbade på ett café förstod hon att hon var lite annorlunda. Kanske var det hennes egen uppväxt som gjorde att hon lade märke

till de fosterbarn som fanns i bygden.

– Det var många fosterbarn i Jämtland och de flesta bodde på mindre bondgårdar. Barnen hade ”ställt till det för sig”, sågs som omöjliga och någonstans skulle de vara. Problematiken var säkert liknande de i dag, föräldrar med bristande förmåga och eller resurser, barn med olika diagnoser som inte fick den förståelse och det stöd de behövde. Idag vet vi mer, både om diagnoser och vad barnet och familjen behöver för stöd och insatser för att klara av sin livssituation och ha en fungerande tillvaro.

Sämrre behandlade

Lenas uppfattning är att de flesta fosterbarn hon var i kontakt med under sin uppväxt var arbetskraft på gårdarna och de behandlades definitivt sämrre än sina fostersyskon. ►►

- Enligt hennes mamma släpade hon hem på eländiga och snoriga ungar mest hela tiden.
- Jag ömmade tidigt för de här barnen. Men det var framförallt på mellan- och högstadiet som jag lade märke till att fosterbarnen var sämre klädda och inte kom till skolan varje dag.

Kvinnorfrågor

Men det var inte tanken på att jobba med barn som fick Lena att, efter att hon bildat familj, läsa till socionom, utan det var framförallt kvinnofrågor och närliggande områden som familj och barn, ansvar för barnens uppväxt och framtid, som hon tyckte var mest spännande.

– Jag brukar alltid säga att om man går in i ett rum med kvinnor så finns det så många berättelser där inne. Kvinnofrågor har alltid legat mig varmt om hjärtat. Det kan bero på att jag alltid bara har haft en mamma och ingenting mer. Jag visste inte hur andra kvinnor levde och var jätteintresserad av det. Det fattades på något sätt en bit för mig.

Efter utbildningen fick Lena anställning på Statens institutionsstyrelsens behandlingshem på Frösön utanför Östersund. Där jobbade hon med psykiskt störda narkomaner och på avdelningen fanns både kvinnor och män.

– Jag började tidigt tjata på ledningen att jag ville öppna en avdelning enbart för kvinnor. De for illa på de blandade avdelningarna.

Efter några år fick hon börja en projektering för en kvinnoavdelning och den öppnade 1995. I samma veva var det fler SiS-institutioner som gjorde detsamma.

”Jag trodde att jag kunde ge dem allt, men man kan inte ge en människa mer än hon kan ta emot

– Jag hade mina visioner om hur det skulle vara och om hur kvinnorna ville ha det. Men de kvinnor som kom struntade i fina gardiner och att köket var bra. De ville inte laga mat, bland annat för att de inte kunde. De var inte vana att ha relationer till andra kvinnor. Vi fick tänka om helt och gick bland annat utbildningar för att få kunskap och insikt i utsatta kvinnors liv och levnadsvillkor. Flertalet var mödrar precis som vi i personalen, men de hade inga barn att vårda, det gjorde samhället. Vi hade många gemensamma beröringspunkter, men levde samtidigt under helt olika förhållanden och villkor. Detta väckte naturligtvis tankar på hur deras barn haft det, hur deras liv sett ut, var de var och hur de togs om hand, säger Lena.

Kunskap om människor

I arbetet på kvinnoavdelningen lärde sig Lena inte bara om kvinnor utan mycket om människor i största allmänhet.

– Jag trodde att jag kunde ge dem allt, men man kan inte ge en människa mer än hon kan ta emot. Man måste börja där den personen står för att kunna hjälpa henne. De tankarna kommer från Sören Kierkegaard och jag tycker att de är helt fantastiska: ”Om jag vill lyckas med att föra en människa mot ett

bestämt mål, måste jag först finna henne där hon är och börja just där.“

De tankarna har följt med Lena till hennes jobb på Näjden där hon började jobba för drygt tio år sedan.

Aleris Näjden erbjuder jagstrukturerande familjehemsvård med kraftigt förstärkta insatser. Att arbeta med ett jagstrukturerat förhållningssätt innebär i grunden att, man måste börja med att förstå hur människor med olika personlighetsstrukturer uppfattar och fungerar i tillvaron för att kunna ge rätt hjälp. Det jagstrukturerande förhållningssättet är en specifik kognitiv personlighetsutvecklande metod som utvecklar personligheten, huvudsakligen förmågan att tänka, tala, känna och förstå sammanhang.

– Det jagstrukturerade förhållningssättet har alltid funnits inom Näjden och utvecklats under åren, precis som barnperspektivet.

När Lena började på Näjden var verksamheten inte lika utvecklad som den är idag. Då var det Lenas eget ansvar att ta ställning till huruvida de familjer hon kom i kontakt med var tillräckligt ”bra” eller inte för att bli familjehem.

– Jag har tänkt mycket på det, hur det var när jag började. Min inställning då var att jag ville ha familjer som var som familjer är

mest och jag gjorde mitt bästa för att bilda mig en uppfattning. De fick konsultstöd av mig och det gick bra. I dag förstår jag att det behövs så mycket mer än att ha en ledig säng för att kunna tillgodose dessa barns behov.

Kunskap om samarbete

Idag finns det en bättre uppfattning om problematik och därmed vilka insatser som krävs. Diskussionen med uppdragsgivarna är mer uttalad och placeringarna ska leda till ett specifikt mål som specificeras i genomförandeplanen.

– Vi jobbar verkligen med vård och behandling och för det krävs kunskap och samarbete. Vår psykiater, som är specialist i barn och ungdomspsykiatri, har tillsammans med familjehemshandledare och en terapeut, som arbetar med jagstrukturerande terapier, utbildning för familjehemmen, säger Lena.

Något som är viktigt är att familjen förstår vikten av och är villiga att vara en del av det team som arbetar runt den placerade. Mycket centralt är också att förstå vikten av

”Det går inte om familjen uttrycker att de är ”så van vid barn” och ”vi har uppfostrat egna barn och det har gått bra”

att få och ta emot handledning, något som hela personalstyrkan får.

– Det går inte om familjen uttrycker att de är ”så van vid barn” och ”vi har uppfostrat egna barn och det har gått bra”. Det är en bra ingrediens, men åter igen, det behövs så mycket mer.

Minst en förälder i familjehemmet måste vara hemma på heltid.

– Nåjden arbetar med barn som kräver stora resurser. De flesta som vi placerar har stora psykosociala svårigheter. Barn, ungdomar och unga vuxna med olika psykiatriska diagnoser och neuropsykiatriska funktionshinder. Familjehemsföräldrarna måste vara villiga att gå in i ett arbete. Att vara

familjehem är en kvalificerad och krävande uppgift, säger Lena.

Ibland går det inte

Sist men inte minst är matchningen mycket viktig.

– Vilka är barnets behov och vilken familj har resurserna att tillgodose de behoven?

Men trots utredningar av familjehem, omprövning av placeringen var sjätte månad, besök minst en gång i veckan och god insyn så händer det saker i familjehem som inte ska hända.

– De har ett eget familjeliv och vi kan inte vara en fluga på väggen. Sedan jag blev verksamhetschef här har vi haft en familj

Jagstrukturerad psykoterapi

Jagstrukturerande terapi och förhållningssätt utgår från den franske psykoanalytikern Jacques Lacans tankar om människans personlighet, hennes drivkrafter, sätt att handla, tänka och utvecklas.

Psykiatern och psykoterapeuten Palle Villemoes omsatte teorierna till en specifik kognitiv personlighetsutvecklande metod. En metod som utvecklar personligheten, huvudsakligen förmågan att tänka, tala, känna och förstå sammanhang.

Människor är olika, var och en av oss är unik. Vi har olika genetiska uppsättningar, olika uppväxtvillkor som formar vår personlighet. Under vår uppväxt utvecklas vårt jag successivt. Vi utvecklar vårt språk, vår motorik, vår förmåga att tänka och känna och få en tydlig identitet. Personlighetsutvecklingen kan fortgå hela livet. Ibland stannar personlighetsutvecklingen upp, beroende på till exempel kriser och tidiga anknytningssvårigheter, vilket kan leda till brister i förmågan att tänka och känna, förmågan att se sammanhang, förstå andra människor, känna empati, kunna koncentrera sig, tänka symboliskt och sätta ord på vad man vill liksom förmågan att tänka logiskt och långsiktigt.

Det ger svårigheter i att veta vem man är, bilden av det egna jaget hänger inte riktigt ihop och världen blir svårbegriplig. (Man kan också säga att vi har olika grundläggande personlighetsstrukturer, jagstrukturer).

Om vi utgår från Kirkegaards kända citat innebär det att man mäs-

te börja med att förstå hur människor med olika personlighetsstrukturer uppfattar och fungerar i tillvaron om vi ska kunna hjälpa till i en utveckling.

Ett jagstrukturerande förhållningssätt tar hänsyn till de brister som kan finnas i människors jagstruktur och de svårigheter det medför. För det mesta förhåller vi oss och samtalar med alla människor på samma sätt. Vi funderar inte så mycket på den andres personlighetsstruktur, utan utgår från att den andre förstår vad vi menar.

Med ett jagstrukturerande förhållningssätt samtalar man på ett icke polariserande sätt, det vill säga, man undviker att samtala i vanlig du-jag dialog och de personliga pronomina, jag och du. I stället har man en samtalsstil som skapar en vi-känsla och bygger en samsyn där personen känner sig förstadd och accepterad. Detta leder till en ökad självkänsla och undviker konflikter. Förhållningssättet innebär också bland annat att man börjar med att intressera sig för den andres konkreta värld och intressen, (idoliseringsfasen) för att sedan röra sig framåt mot problemlösningen (arbetsfasen).

Jagstrukturerande terapi är en specifik kognitiv personlighetsutvecklande metod. Man använder samma förhållningssätt och arbetar i tre faser; Idoliseringsfas, arbetsfas och avslutningsfas.

För mer läsning: www.jagstrukturerande.se

Källa: Aleris Nåjden

"De ska veta vad de håller på med men är inte professionella behandlare

► som vi misstänkte inte höll måttet. Det var inte fråga om övergrepp eller liknande men barnet gav oss signaler om att det hade blivit lämnat ensamt. Vi förstod att barnet inte hade kunnat fabricera allting och genomförde en intern utredning. Det slutade med att barnet fick flytta, placeringen skulle inte kunna fungera efter de tvivel som uppstått.

Placeringar avbryts

Placeringar avbryts då och då utanför genomförandeplanerna. I fjol avbröts fem stycken inom Näjden. Två personer var vuxna missbrukare med LVM som var

placerade enligt paragraf 27, två var placerad enligt SoL och återvände till sina biologiska föräldrar och en ungdom behövde en mer avancerad vård än ett familjehem kan ge.

– Det är ett stort ansvar för en familj att ta hand om ett placerat barn eller ungdom. De är ett komplement till de biologiska föräldrarna och har till uppgift att vara just det. De ska veta vad de håller på med men är inte professionella behandlare utan har ett nätverk av professionella till hjälp för sig och den placerade. ■

Lena Goetzinger

Ålder: 61 år.

Bor: Stockholm.

Familj: Är gift och har tre barn och sex barnbarn.

Intressen: Familjen, litteratur av alla de slag och musik är guldorn som ger mig glädje och ro i själen. Jag ser till att jag får en daglig dos.

Läser: Läser böcker om kvinnoliv förr och nu. Håller mig informerad via faktaböcker/forskning kring sådant som är relevant för den verksamhet vi bedriver. (Om exempelvis droger och dess påverkan på individen.)

Om jag skulle forska: Då skulle jag undersöka behandlingsresultaten mellan klienter som möts av ett jagstrukturerande förhållningssätt och genomgår en jagstrukturerande terapi med de som får hjälp som utgår från andra metoder och teoretiska grunder.

Om jag vill lyckas med att föra en människa mot ett bestämt mål måste jag först finna henne där hon är och börja just där. Den som inte kan det lurar sig själv, när han tror att han kan hjälpa andra.

För att undervisa någon måste jag visserligen förstå mer än vad han gör, men först och främst förstå det han förstår. Om jag inte kan det så hjälper det inte att jag kan och vet mer.

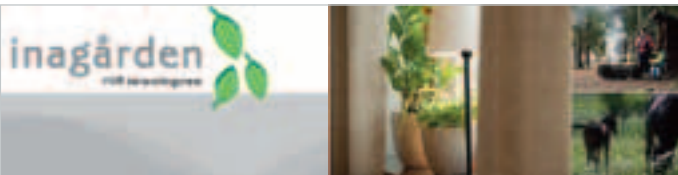
Vill jag ändå visa hur mycket jag kan, så beror det på att jag är fåfäng och högmodig och egentligen vill bli beundrad av den andre i stället för att hjälpa honom.

All äkta undervisning börjar med ödmjukhet inför den jag vill lära och därför måste jag förstå att detta med att undervisa inte är att vilja härska, utan att tjäna.

Kan jag inte detta så kan jag inte heller hjälpa någon.

Sören Kierkegaard

Välkommen till Inagården

Inagårdens båda HVB-hem är naturskönt belägna i de uppländska samhällena Tärnsjö och Älvkarleö, båda invid Dalälven.

Med vår arbetsmetod, Inagårdsmodellen, framtagen genom erfarenhetsbaserad kunskap, erbjuder vi kvalificerad vård, anpassad för individen.

Inagårdsmodellen är ett helhetskoncept där allt vi har att erbjuda ingår i vår dygnskostnad.

*Vi har lediga platser i vår utbyggnad i Älvkarleö!
Vi har även en ledig plats vid Inagården i Tärnsjö!*

Inagården, Kyrkvägen 10, 740 45 Tärnsjö
Telefon: 0292-509 90, Fax: 0292-507 81
www.inagarden.se, info@inagarden.se

BRIZAD

www.brizad.se

Kraftigt förstärkt familjehemsvård

- Konsultstöd med 24-timmars jour
- Egen psykiatriker
- Tillgång till psykolog, terapeut
- En familjehemsförälder hemma på heltid
- Undviker dubbelplaceringar
- Akutplaceringar
- Utredningar

Vi finns etablerade i stora delar av Sverige.

Kontakta oss så berättar vi mer!
Christina Kråke 070-837 19 01
christina.krake@brizad.se

Lena Maria Grandin 070-837 21 78
lenamaria.grandin@brizad.se

Kontoret, 0650-59 53 22 (kl. 08.00-17.00)

Hammarby Familjebehandling

- Vi erbjuder individuell behandling
- Evidensbaserade behandlingsmetoder, KBT och MBT
- Etablerad kontakt med mvc och förlossning som innebär trygghet för gravida kvinnor, med eller utan partner
- Personal dygnet runt, vilket gör att vi kan ta emot akutplaceringar
- Personal på behandlingshemmet kan vid önskan hämta den/dem som ska placeras på behandlingshemmet
- Stor erfarenhet av asyl/invandrarfamiljer
- Medlem i Svenska Vård
- Många referenser från söder till norr finns att tillgå
- Låga vårdkostnader
- Egen barnverksamhet / samarbete med skolan
- Egen föräldragrupp
- Psykologkontakt vid behov finns

**Ingen kan hjälpa alla
men alla kan hjälpa någon!**

Gå in på vår hemsida för mer information, www.abghh.se,
eller för en personlig kontakt, ring 0290-337 70, 337 77

JATC

Helhetskoncept

Daglig verksamhet &
boende (LSS) för vuxna med
neuropsykiatriska
funktionsnedsättningar
och/eller med psykosociala
svårigheter

www.jatc.se
Tel. 08-551 781 00

Extreme Familjevård

*Erbjuder heldygnsvård i familjehem
Om så önskas med konsultstöd
för människors med sociala, psykiska
&
drogrelaterade problem*

*Inriktar oss på människor i utsatta lägen, barn såväl som unga/vuxna.
Arbetar med olika former av stödboende*

Verksamheten arbetar med klienternas behov som mittpunkt. Erbjuder familjehemsvård för alla åldrar där den placerade får möjlighet till att förändra sitt förhållningssätt, skapat nya sociala kontakter som ger stöd åt förändringar och som slutmål ska den placerade ha skapat sig själv en tryggare tillvaro.

info@extremefamiljevard.se www.extremefamiljevard.se Tfn: 072-231 06 00

Våra ledord - Behov, Resurs och Rättighet.

Välkommen till Åsarnas HVB Ett behandlingshem med välutbildad och erfaren personal

Vi erbjuder individuell behandling för barn och ungdomar som utsatts för kraftig omsorgsvikt, övergreppsproblematik och med andra psykosociala svårigheter. Vi prioriterar ett intimt samarbete med våra uppdragsgivare - familj och det professionella nätverket. Vi tar emot både pojkar och flickor.

Åsagatan 46, 380 30 Rockneby
Tel. 0480-665 51 • Fax. 0480-666 66
Tomas Theorin. 0733-113 902
e-post: tomas@asarnas.se • www.asarnas.se

Behandlingshem i Kalix läggs ned

Kalix kommuns behandlingshem Insikten och Fyren läggs ned. Orsaken är att beläggningen är för dålig. Insikten har endast varit öppen några månader efter flytt av lokaler och omfattande renovering.

Källa: NSD

Ny ordförande i Svenska Vård

Lelle Hagström, senior partner i Scientum, är ny ordförande i Svenska Vård. Han har tidigare varit ledamot i Svenska Vårds styrelse och vice ordförande i Sveriges Behandlingshem.

Dålig kunskap om hur hiv överförs

Socialstyrelsens undersökning Ungdomsbarometern visar att bara fyra av tio unga vet hur hiv överförs och att attityden till kondom är dålig. Nationella Hivrådet och Socialstyrelsen har nu startat en nationell informationsinsats om sex och sexualitet. Till insatsen hör en interaktiv sajt, Knullträdet.se

Få livstidsdömda återfaller i brott

Bara var tionde frigiven livstidsfånge återfaller i våldsbrott. Det visar en studie av 57 före detta fångar gjord av forskaren Ulrika Haggård på uppdrag av Rättsmedicinverket och Kriminalvården. Var tredje livstidsdömd som blivit frigiven återfaller i brott som inte är särskilt allvarligt, som trafikbrott eller ringa narkotikabrott. Bara var tionde återfaller i våldsbrott och ännu färre, knappt fyra procent, begår nya sexbrott. Alkoholmissbruk är den överlägset största riskfaktorn för återfall i brott. Den starkaste skyddsfaktorn är enligt studien att ha en partner vid frigivningen

Källa: TT

Antalet aborter minskade under 2009

Sedan 2004 har aborterna ökat för varje år, men under förra året vände trenden. Även tonårsaborterna minskade kraftigt, med 7,8 procent. Det finns stora regionala skillnader meddelar Socialstyrelsen.

Kognitiva hjälpmedel är lönsamma

Endast var tionde person av dem med psykisk funktionsnedsättning får de hjälpmedel som de skulle ha stor nytta av enligt tidigare undersökningar. Detta trots att hjälpmedlen som finns är relativt billiga och för många kan vara det som avgör ifall de kan komma ut i arbete eller påbörja en utbildning.

En nyligen publicerad kostnadsnyttoanalys utförd på uppdrag av Hjälpmedelsinstitutets projekt "Hjälpmedel i fokus" påvisar att kognitiva hjälpmedel ger ett klart positivt ekonomiskt utfall för såväl brukarna som kommuner, landsting och samhällsekonomi i stort. Speciellt tydligt blir det ifall användaren av hjälpmedel får eller kan behålla en anställning.

För kommuner och landsting som bekostar hjälpmedel tar det bara ett och ett halvt år

Veckoplanering för bra tidsuppfattning.

innan de får täckning för sina kostnader. Redan efter fem år ger en satsad hjälpmedelskrona tre kronor i utbyte.

De positiva effekterna visar sig i minskat behov av stödinsatser från kommun och landsting såväl som anhöriga och närstående. Andra effekter som förväntas uppstå är

minskat behov av mediciner och vårdkontakter samt att fler beräknas kunna bo kvar i eget boende.

De personliga vinsterna för brukarna själva är svårare att värdera i pengar – ökad trygghet, självständighet och delaktighet i vardags- och samhällslivet.

Svårt söka vård för funktionshindrade

Många socialkontor och vårdcentraler har så stora brister i tillgänglighet att personer med olika funktionsnedsättningar får svårt att söka vård och stöd. Människor riskerar i värsta fall att helt och hållet stängas ute.

Det konstaterar Socialstyrelsen i rapporten Tillgänglighet ur ett funktionshindersperspektiv, där tillgängligheten för funktionshindrade har kartlagts på 500 distriktsläkarmottagningar och 250 socialkontor.

Framkomlighet och möjligheten att ta del av information och att kommunicera oavsett funktionsförmåga har undersökts.

Rapporten ger en dyster bild. Majoriteten av vårdcentralerna och socialkontoren uppvisar så stora brister när det gäller tillgänglighet att vissa grupper riskerar att få vänta på och i värsta fall helt utestängas från vård och omsorg.

För personer med nedsatt rörelseförmåga är tillgängligheten relativt god både på vårdcentraler och på socialkontor. Men situationen är betydligt sämre för personer med till exempel kommunikations-svårigheter, syn- eller hörselnedsättning.

Personer med kommunikations-svårigheter behöver längre tid för att göra sig förstådda. Så lite som vart tionde socialkontor har rutiner för att förlänga besökstiden för denna grupp. Andelen vårdcentraler är något högre.

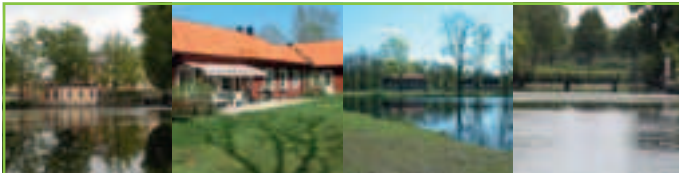
– Risken för missförstånd och förhastade slutsatser är uppenbar om patienten eller klienten inte har möjlighet att göra sig förstådd. Det påverkar starkt möjligheten att ge personen god vård och rätt sorts stöd, säger Karin Flyckt, utredare på Socialstyrelsen.

Inte ens hälften av verksam-

heterna ger personer med synnedsättning vägledning med hjälp av ledstänger och kontrastmarkeringar vid entrén, eller punktskrift på hissknappar och syntetiskt tal i hiss.

Endast var tionde verksamhet har information i punktskrift eller digitala talböcker för personer med lässvårigheter. Hörselteknisk utrustning saknas i stort sett helt.

– Tillgänglighet handlar inte bara om att ta bort trösklar och göra toaletterna tillräckligt stora för att vända en rullstol. Tillgänglighetsperspektivet måste genomsyra alla områden, även information, kommunikation, säkerhet och arbetsmiljö. Här behöver socialkontoren och vårdcentralerna ta stora steg för att ge alla möjlighet till god vård och rätt stöd, säger Karin Flyckt.

Lövstagaråden

HVB-hem för psykiskt funktionshindrade

Lövstagaråden är naturskönt beläget i Lövstabruk i norduppland, med närhet till natur och hav. Det är även nära till både Uppsala och Gävle. Lövstagaråden består av 8 lägenheter samt 3 utslussningslägenheter.

Vår verksamhet inriktar sig till psykiskt funktionshindrade med olika psykiska svårigheter (även de som är dömda till öppen psykiatrisk tvångsvård enligt § 3B och 3A) så som anpassningssvårigheter, av tidigare erfarenhet vet vi att de boende med dessa problem mår bra av en strukturerad tillvaro som innehåller någon form av daglig sysselsättning.

En grundläggande pedagogisk uppgift är att ge kunskaper i vardagslivets grunder, så som att sköta hygien, att hantera egen ekonomi eller att fungera i samhället utan att ta till hot, våld eller missbruk.

Vi har en helhetssyn på våra boende och behandlar var och en utifrån den enskilda individen. Målet för våra boende är att de ska utvecklas till mer självständiga individer och att de på sikt ska kunna flytta till ett eget boende, eventuellt med fortsatt stöd och hjälp av oss.

Ni är varmt välkomna att ringa eller besöka oss

Tel: 0294-311 03, Fax: 0294-311 51, Mobil: 070-60 58 064,
kontakt@strukturen.se Adress: Gläntan 7, 819 66 Lövstabruk,
www.strukturen.se

Kvalitet är gratis det är bristerna som kostar:-

QMC AB erbjuder ett öppet utbildningsprogram av högsta klass med regelbundna kurser i Stockholm, Göteborg, Sundsvall, Umeå och Jönköping.

Vi har utbildningar inom områdena Kvalitet, Miljö, Arbetsmiljö, Informationssäkerhet, Effektivisering, Strategi och Projektledning.

www.qmc.se

QMC AB

Tegnergatan 14
561 32 Huskvarna
info@qmc.se

Tfn: +46 (0)36-135000
Fax: +46 (0)36-162474

**KONTAKTA OSS
REDAN IDAG!**

0200-89 77 89
www.sverigehalsan.se

SVERIGEHÄLSANS UTBILDNINGAR 2010 & 2011

- Ettårig utbildning i kognitiv beteendeterapi (KBT)
- Basutbildning i psykoterapi med kognitiv beteendeterapeutisk inriktning (Steg-1 KBT)
- Basutbildning i psykoterapi med psykodynamisk inriktning (Steg-1 PDT)
- Baskurs och Instruktörskurs i mindfulness
- Kurs i mindfulness och smärta
- Kurs i praktiskt motivationsarbete

PRENUMERERA NU! 8 NUMMER 280 KRONOR

Företag:.....

Namn: .....

Adress:.....

Postnr: ..... Ort: .....

Tel: .....

E-post: .....

Posta talongen till
SvenskaMedia Docu AB, SiL
Tingsgatan 2A
827 32 Ljusdal
eller gå in på www.svenskamedia.se

SVENSKA
media
www.svenskamedia.se

Demensboende för kroniker i SiS lokaler

Vårnäs behandlingshem är intressant till att öppna ett demensboende för kroniska missbrukare i behandlingshemmet Håkanstorps (SiS) tidigare lokaler i Vingåker.

Källa: Katrineholmskuriren

Behandlingshem i Böda på Öland stängs

Det nyöppnade behandlingshemmet Böda på Öland har beslutat att upphöra med sin verksamhet innan det kommit igång. Verksamheten fick inga placeringar.

Källa: Ölandsbladet

Byggstart för äldreboende för döva

Äldreboendet, som anpassas för döva och dövblinda, byggs i Hökarängen i Stockholm och är ett samarbete mellan Stockholms stad och Sveriges Dövas Riksförbund. Boendet beräknas vara klart för inflyttning i slutet av året och Carema Care kommer att driva det i egen regi, vilket innebär att man säljer platserna genom ramavtal med olika kommuner.

Belöning och medicin ger samma effekt

Ny forskning visar att hjärnan hos barn som har ADHD reagerar likadant på omedelbara belöningar som på medicin. Upptäckten har publicerats i tidskriften *Biological Psychiatry* och kan enligt forskningsledaren resultera i minskade doser medicin. En grupp forskare vid universitetet i Nottingham lät barnen spela ett datorspel som gav extrapoäng när de kontrollerade sina impulser och forskarna såg då att hjärnaktiviteten normaliserades i samma del av hjärnan som reagerar på medicin.

Källa: Rapport

Nya akutplatser på Kvinnobo i Eskilstuna

Eskilstuna kommun har inrättat två nya akutplatser för våldsutsatta, missbrukande kvinnor på boendet Kvinnobo. I mån av plats kommer Kvinnobo även att ta emot våldsutsatta kvinnor som inte lever i missbruk då behovet är stort och Kvinnojouren inte kan hjälpa alla.

Att skära sig och bli tagen på allvar

Med hjälp av vad personer som skär sig själva berättar och diskussioner på olika internetforum ger en avhandling i etnologi en ny bild av ett uppmärksammat problem. Vad innebär det egentligen att skada sig och hur skapas betydelser kring självskada?

Självskadande handlingar, framför allt bland unga kvinnor, har uppmärksamrats allt mer i den offentliga debatten sedan sent 1990-tal.

Etnologen Anna Johansson har intervjuat personer som skär sig själva och hon har följt diskussioner om självskada och psykisk ohälsa på en rad internetforum. I avhandlingen *Självskada*. En etnologisk studie av mening och identitet i relation till skärande, visar hon hur betydelser skapas kring självskada i olika sammanhang och vad det kan innebära att skada sig själv.

– Det finns olika skäl till att man skär sig, men gemensamt för de flesta i studien är att de mår psykiskt dåligt.

I avhandlingen visar hon hur skärande betraktas som å ena sidan en avsiktlig strategi för att hantera känslor och upp-

rätta självkontroll, och å andra sidan som ett tecken på kontrollförlust och hjälplöshet. De personer som intervjuats pendlar ofta mellan att framställa sig själva som offer respektive aktörer.

De allra flesta av dem som boken handlar om är unga tjejer och relationen mellan självskada och kön är ett genomgående tema i avhandlingen.

– Även om kön sällan diskuteras på forumen, förhåller sig mina informanter hela tiden till föreställningar om hur unga tjejer bör vara.

Forumet utgör arenor för kollektivt identitetsskapande, där normer och värderingar etableras kring självskada och

psykisk ohälsa. Här erbjuds stöd och support, men mötesplatserna kan också uppfattas som destruktiva. De intervjuade personerna är många gånger kritiska till den vård som erbjuds och på forumen framställs psykiatrin ofta som en form av fiende. Men relationen till psykiatrin är samtidigt motsägelsefull, eftersom de flesta skribenter vill få hjälp att må bättre. Självskadandet kan då framstå som ett medel för att bli tagen på allvar.

– Det blir ett sätt att bevisa hur dåligt man mår, inte minst i relation till psykiatrin som uppfattas som svårtillgänglig, säger Anna Johansson.

Flickor och kvinnor hotar mest

Hot och våld mot personalen ökar på SiS särskilda ungdomshem.

Under 2009 ökade antalet rapporterade incidenter inom ungdomsvården med 16 procent jämfört med föregående år. På behandlingshemmen för vuxna missbrukare noterades samtidigt en betydande nedgång. Totalt rapporterades 787 incidenter på SiS institutioner under 2009.

Intagna flickor och kvinnor är överrepresenterade när det gäller hot och våld mot personal, jämfört med pojkar och män. Det gäller särskilt flickor där 179 incidenter med flickor i

åldern 14 till 17 år rapporterades.

Incidenterna på de särskilda ungdomshemmen omfattade bland annat: 59 fall av våld som sparkar och slag, 365 fall av hot med tillhygge som inventarier eller krossat glas och 118 fall av bett, blod, spott.

Vid 66 händelser fick den drabbade personalen uppsöka vårdcentral och i nio fall skadades de så allvarligt att de fick läggas in på sjukhus.

De senaste åren har våld och hot riktat mot kvinnliga medarbetare ökat medan antalet drabbade män minskat. Mörkertalet bedöms fortfarande

vara stort.

Ungdomar som placeras hos SiS har ofta levt i en kaotisk miljö med missbruk, kriminalitet och våld. De kan vara farliga för andra eller allvarligt skada sig själva. Fyra av fem har tidigare fått omfattande insatser, till exempel placering i familjehem eller privat behandlingshem (hvb-hem).

De senaste åren har arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet intensifierats inom SiS. Institutionernas medarbetare utbildas fortlöpande. Incidentrapportering är en del i arbetsgivarens skyldighet att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav.

RFF

Riksförbundet för Förstärkt Familjehemsvård
www.rff.se info@rff.se telefon 019-31 03 98

Med förstärkt familjehemsvård menas att familjehemmen får särskilt stöd av familjevårdskonsulenter som är tillgängliga dygnet runt, året om. Förstärkt familjehemsvård ger familjehemmen god service, handledning och utbildning och ett tätt teamarbete mellan socialtjänst, familjehem och familjevårdskonsulent.

www.grythvb.se

Gryt HVB skräddarsyr behandlingen, vilket gör att ungdomen känner sig delaktig, bekräftad och motiverad till att genomgå en behandling.

Vägen till ett meningsfullt liv börjar på GRYT HVB.

Storsättra Gård HVB-hem

Verksamheten vänder sig till;

- Förälder/föräldrar med psykosociala problem och deras barn (0-15 år). SoL, LVU, 56 § Kval, kontraktsvård
- Gravida kvinnor, tonåringar och vuxna, som behöver stöd inför förlossning och första tiden därefter.
- Utredningsuppdrag, där behov finns för fortsatt uppföljning efter vistelse på utredningshem.
- Akut/skyddat boende

"Utveckling genom samspel"

Föreståndare Katinka Hemmingsson, Tel 08-512 302 22, Fax 08-512 303 50
Email info@storsattragard.se www.storsattragard.se

Beläget i Vallentuna kommun, Stockholms län

Familjebehandling sedan 1987

VILLA FREDRIKSBERG

i Herrljunga, HVB, ungdomar 14-20 år.

FOCUS PÅ UTÅTAGERANDE UNGDOMAR MED NEUROPSYKIATRISKA FUNKTIONSHINDER

- Relationssvårigheter (familjekonflikter)
- Psykiska och/eller fysiska övergrepp
- Psykisk utvecklingsstörning
- Familjerelaterat vård/skyddat boende

Vi har ramavtal med: Göteborg, Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Orust, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

Telefon verksamhetschef: 0734-20 66 77

ERSTA
SKÖNDAL
HÖGSKOLA

MAGELUNGEN

Kognitiv beteendeterapi - en introduktion

15 högskolepoäng

Kursen ger kompetens och vägledning i hur yrkesverksamma inom socialt arbete kan agera för att underlätta och igångsätta förändring hos de personer de möter i sitt arbete. Lämplig för personer som arbetar med socialt arbete t ex socionom, kurator, sjuksköterska, sjukgymnast, lärare, behandlingsassistent eller övriga behandlare.

Utbildningen är ett samarbete mellan Ersta Sköndal högskola och Magelungen Utveckling AB.

Kurstid: Ht 2010 – Vt 2011

Kurspris: 14 350 kr/termin (exkl moms)

Litteraturkostnader tillkommer

Mer information: www.esh.se/uppdraagsutbildning
uppdrag@esh.se eller ring 08-555 051 19

ASPERGER - AUTISM - ADHD

- ✓ LSS-boende
- ✓ Daglig verksamhet

Vi utökar verksamheten med ett nytt LSS-boende och Daglig verksamhet i Västerås. Beräknas vara färdigt för inflyttning i september 2010. Vi tar emot bokningar löpande.

För ytterligare information eller vid intresse av placering är du välkommen att kontakta vd Christofer Markén.

KBT Struktur
Christofer Markén
0708-80 16 50
c.marken@kbtstruktur.se
www.kbtstruktur.se

Rättspsykiatriska i Säter får kritik

Sociastyrelsen riktar i fyra punkter kritik mot rättspsykiatriska kliniken i Säter. Bland annat vill myndigheten att landstinget ser till att patienternas vårdplaner uppfyller kraven, samt att det finns personal med rätt kompetens. Socialstyrelsen vill också att patienterna får minst en timmes daglig utvistelse och erbjuds en hemliknande vårdmiljö.

Källa: Dalademokraten

Checklista för ensamkommande unga

Rädda Barnen har lanserat en checklista på vad kommunerna bör tänka på när de tar emot ensamkommande barn och ungdomar som söker asyl. År 2005 var det 398 ensamkommande barn som sökte asyl i Sverige. Förra året var det 2 250. Idag har 127 av Sveriges 290 kommuner avtal om mottagande, men kvaliteten varierar mycket. Listan från Rädda Barnen är tänkt att fungera som ett stöd i kommunernas arbete. Den finns att ladda ner på rb.se

Omsorgsdagboken fick innovationspris

Årets Vitalisstipendium har delats ut på Vitalismässan i Göteborg. Kommunstipendiet gick till Stockholms stad och Omsorgsdagboken, en tjänst där äldre och deras anhöriga enkelt kan följa omsorgen via stadens hemsida. Tjänsten ska helt utbyggd ge service till 26 000 personer.

Narkotikan minskar på svenska anstalter

Enligt färskt urinprovresultat minskar narkotikan stadigt på svenska anstalter. År 2004 var 7 procent av de totalt 98 527 urinproven positiva och 2006 var siffran nere i 5,4 procent av totalt 99 379 prover. Siffrorna för 2009 visar att endast 4,1 procent av de totalt 95 523 urinproven var positiva och av de prover som indikerade narkotika togs lite drygt hälften vid ankomst till anstalt, det vill säga innan den dömde påbörjat sin verkställighet på anstalt. I kriminalvården råder nollvision för förekomst av narkotika.

Utbildning bra mot demens

Forskare vid Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet har funnit att utbildning inte bara fördröjer tidiga demenssymptom utan även försenar utvecklingen av sjukdomen. Fynden kan innebära snabbare upptäckt och behandling av demenssjukdom.

Tidigare studier har visat att utbildning ger ett visst skydd mot symptom på sjukliga tillstånd i hjärnan.

– Denna mekanism har man hittills sett i ett sent sjukdomskede, främst vid Alzheimers som är en demenssjukdom. Vi ville undersöka hur utbildning påverkade sjukdomsbilden vid förstadier till demens, så kallad lindrig kognitiv störning, säger Sindre Rolstad, legitimerad psykolog och forskare vid institutionen för neurovetenskap

och fysiologi.

Personer med lindrig kognitiv störning kan drabbas av olika nedsättningar av tankefunktionen, exempelvis sämre minne eller bristande uppmärksamhetsförmåga.

– Vi ville studera om patienter med lindrig kognitiv störning och högre utbildning skiljde sig från de med måttlig och mindre utbildning vad gäller sjukdomstolerans, säger Sindre Rolstad.

Med hjälp av analyser av patienternas ryggmärgsvätska kunde forskarna undersöka om det fanns tecken på demenssjukdom i hjärnan.

– Patienter med lindrig kognitiv störning och högre utbildning, vilka två år senare utvecklade demenssjukdom, hade tecken på mer sjuklighet i sin ryggmärgsvätska än de med

måttlig och lägre utbildning, säger Sindre Rolstad.

Trots mer sjuklighet i hjärnan uppvisade de med högre utbildning samma sjukdomsuttryck som patienter med måttlig och lägre utbildning. Detta innebär att patienter med högre utbildning tål mer sjuklighet i hjärnan.

– Vi fann även att de högre utbildade patienterna som inte utvecklade demens under studietiden hade tecken på bättre nervutskottsfunktion än de med lägre utbildning.

Forskarnas resultat tyder på att högre reservkapacitet fördröjer demenssymptomen och sjukdomsprocessen. Det kan bidra till ökade chanser att uppmärksamma demenssjukdom och därmed öka chanserna till rätt behandling.

Vuxna skilsmässobarn mår bra

Skilsmässobarn är psykiskt och fysiskt lika friska som andra när de nått vuxen ålder, visar en doktorsavhandling vid Linköpings universitet. Undantaget är en mindre grupp yngre kvinnor med sämre mental hälsa och personliga resurser än de övriga i studien.

Varje år spricker cirka 20 000 äktenskap i Sverige. 2008 fick 47 000 barn uppleva att deras föräldrar separerade, upplösta samboförhållanden inräknade.

Forskare i barn- och ungdomspsykiatri har studerat hur barn i skilsmässofamiljer mår när de blivit vuxna, 15 till 20 år senare. Studierna, som omfattat barn vars föräldrar skilde sig under ett år på 1980-talet, redovisas nu i en avhandling av doktoranden Teresia Ångarne-Lindberg.

Trots att dessa barn utöver själva skilsmässan fått vara med om fler omvälvande livshändelser än jämnåriga i intakta familjer – som konflikter

mellan föräldrarna, flyttningar och försämrad ekonomi – märks ingen avgörande skillnad i mental hälsa när de kommit upp i 20 till 30-årsåldern.

I intervjuer och enkäter har deltagarna svarat på frågor. Dessa uppgifter har kompletterats med data från psykiatrijournaler och sjukvårdsregister. Resultaten har jämförts med en kontrollgrupp av personer vars föräldrar fortsatt att leva tillsammans.

Under barn- och ungdomsåren närmast efter skilsmässan var däremot de psykiatriska kontakterna betydligt vanligare i skilsmässogruppen framförallt bland flickor än i kontrollgruppen. Detta kan vara en av förklaringarna till att skilsmässorna oftast inte orsakat några avgörande konsekvenser i vuxen ålder. Andra positiva faktorer är goda personliga resurser hos barnen och att föräldrarna hanterat situationen på ett bra sätt.

Teresia Ångarne-Lindberg.

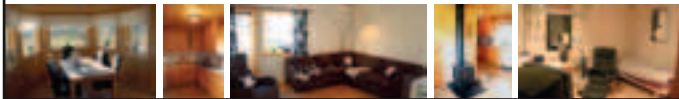
En grupp av kvinnor mellan 22 och 27 år avviker från den generella bilden i studien. Vid tiden för föräldrarnas skilsmässa var de 7 till 12 år gamla och utgör eventuellt en mer sårbar kategori med bland annat sämre mental hälsa och känsla av sammanhang (KASAM). Tidigare forskning har också visat att flickor i de tidiga tonåren löper större risk än pojkar att drabbas av depression i samband med negativa livshändelser.

ANDERSSON-PILTZ UNGDOMSHEM

Vi är ett ungdomshem i naturskönt område strax utanför Falkenberg i Halland. Vi erbjuder killar mellan 13 och 20 år en trygg, rolig och välstrukturerad vardag. Målgruppen är ungdomar med psykosocial, neuropsykiatrisk, relations-, och identitetsproblematik. Vi har fyra platser och arbetar intensivt med den mindre gruppen. Tanken är att varje ungdom ska få tid och plats att utvecklas i egen takt och efter egen förmåga.

www.andersson-piltz.se

Vi bryr oss mera

VoB arbetar med skydd och stöd, utredningar och behandling för barn, ungdomar och familjer.

www.vob.se

När det känns hopplöst och uppgivet – ring Roslagens Elevhem

Vi är behandlingshemmet som specialiserat oss på de ungdomar som har det svårast. Ofta har de som blir elever hos oss redan erfarenhet av flera behandlingshem eller familjehem. Och misslyckats. Vår idé är att de ska lyckas hos oss.

Ensamkommande flyktingungdomar

med psykiska problem har vi plats för med kort varsel.

Flickor som skär sig

Vi har en enhet för flickor och pojkar med självskadebeteende.

Vi tar emot snabbt

Vid frågor kring placering, ring Susanne Eriksson, 0701-44 62 24

För mer information besök vår hemsida
www.roslagenselevhem.se

Barnhemmet
Oasen

Under samma tak

Barnhemmet Oasen är ett HVB-hem för utredning och behandling. Till oss kan både familjer och ensamkommande barn komma. Vi tar emot planerade och akuta placeringar enligt SoL, LVU och LSS. På Oasen har vi bedrivit vårdverksamhet i nära 20 år.

Hos oss är all vård samlad under samma tak. Därför arbetar föreståndare, socionomer, läkare med specialkompetens inom barn- och vuxenpsykiatri, sjuksköterskor, psykologer, pedagoger och behandlingspersonal i samma team.

Välkommen till oss på Barnhemmet Oasen!

0380-472 00
info@oasen.com
www.oasen.com

Flickhemmet Smilla

- vill du följa med?

Ett LSS-boende med bred kompetens och erfarenhet för flickor med komplexa funktionshinder - även med möjlighet till enskild vård

Tydliggörande pedagogik, miljöterapi, individanpassat stöd
Med struktur och förutsägbarhet mot en självständig framtid!

Välkommen att läsa mer på
www.flickhemmetSmilla.se

Kontakta föreståndare
Anette Thomson på 070/2925496
eller Flickhemmet Smilla på 0158/21550

Nu även förstärkt familjehemsvård – läs mer på
www.familjehemmenkrut.se

Parkvillan Måvikens rehabiliteringscenter

Parkvillans fördjupade behandling är en verksamhet med 10 platser för kvinnor mellan 18 – 65 år och 5 för utslussning. Där ingår en plats för utredning/bedömning. Vi tillhandahåller en fördjupad behandling och rehabilitering för kvinnor med missbruksproblem och lättare psykiska problem.

måviken

www.maviken.nu

Ny verksamhet riktad mot neuropsykiatri

Pia Sommansson Ek och Therese Skog har startat företaget Kreativ Omsorg och Utbildning i Motala AB. Företaget är specialiserat på boende med särskilt stöd och boendecoaching för vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder. Pia och Therese anlitas även som utbildare och handledare.

LOV i Kristinehamn

Vård- och omsorgsnämnden i Kristinehamns kommun har beslutat att införa LOV inom hemtjänsten och hemvård från och med den första september 2010.

Ny utbildning till NPF-coach

MindMentor har startat en utbildning för personer som vill bli NPF-coach. NPF står för neuropsykiatriska funktionshinder. Nu under våren har de tolv första coacherna diplomerats. Syftet för en NPF coach är att kunna hjälpa klienten till bättre livskvalitet samt motivera klienten att använda sitt funktionshinder till sin egen fördel.

Gruppboende byggs i Karlskrona

I Karlskrona finns ett stort behov att ersätta särskilda boenden som inte uppfyller kraven på bra boendemiljö och god arbetsmiljö. Nu ska NCC Construction Sverige bygga ett gruppboende i Lövgrund Gullberna Park. En befintlig fastighet i två plan görs om till ett äldreboende med 16 lägenheter. Här finns idag ett tillfälligt boende för äldre. Boendet förväntas vara klart i oktober 2010.

Utökat stöd för anhörigvårdare

Stockholms stad erbjuder olika typer av korttidsvård för äldre som vårdas hemma och som under kortare tid behöver omsorg. Pensionat Hornskroken och pensionat Kinesen är unika i så måtto att de med kort varsel kan ta emot äldre demenssjuka. Nu får boendena ett tillskott på 900 000 kronor för att utöka öppettiderna och tillgängligheten.

Barn får vänta länge på polisförhör

Polisanmälningar om misshandel av barn prioriteras för lågt och myndigheterna följer inte den lagstiftning som finns. Barn har fått vänta mer än åtta månader på ett första polisförhör och mer än ett år på beslut i åtalsfrågan. Det visar en ny kartläggning från Rädda Barnen.

Vid misstanke om misshandel av barn ska förundersökningen vara avslutad och beslut fattat i åtalsfrågan så snart det kan ske, men senast inom tre månader efter den tidpunkt då det finns någon som är skäligen misstänkt för brottet.

Såväl Rikspolisstyrelsen som Åklagarmyndigheten rekommenderar att ett första barnförhör ska hållas inom två veckor efter det att förundersökning inletts.

Det finns dock bland de barn som Rädda Barnen tar emot i behandling flera exempel på dem som fått vänta mer än åtta månader på ett första polisförhör och mer än ett år på beslut i åtalsfrågan. Så ser det alltså ut trots att regelverket ger goda förutsättningar för att utreda

”Jag kan förstå att man blir sen. Det förlåter man. Det blir jag också ibland. Men inte hur sen som helst. Om man säger att man ska bli klar på tre månader kan jag inte förlåta att det tar mer än ett år.

Flicka som i samtal med Rädda Barnen berättat att hon misshandlats av sin styvpappa.

barnmisshandel snabbt.

– De här barnen har blivit svikna av en vuxen, oftast en förälder, som misshandlat dem. Att även polis och åklagare sviker gör att de riskerar att helt tappa förtroendet för vuxenvärlden, säger Åsa Landberg psykolog på Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i kris i Stockholm.

Statistik från Åklagarmyndigheten som Rädda Barnen tagit fram bekräftar att lagstiftningen inte följs. Handläggningstiden i ärenden som rör misshandel och grov misshandel mot barn under 15 år

är i genomsnitt 130 dagar. Medianvärdet i landet ligger på nittio dagar. Det innebär att hälften av förundersökningarna om misshandel eller grov misshandel mot barn under 15 år överskred tidsfristen.

Rädda Barnens terapeuter på Rädda Barnens Centrum för barn och ungdomar i kris ser vilka förödande konsekvenser de långa brottsutredningstiderna får, speciellt när en närstående är misstänkt. I värsta fall bidrar den långa utredningstiden till att barn fortsätter att utsättas för våld.

Olikheter i straff påverkar återfall

För första gången har en gemensam nordisk statistik över återfall i brott tagits fram. Rapporten visar bland annat att påföljdssystemen skiljer sig åt så mycket mellan länderna att direkta jämförelser av återfall i brott inte går att göra.

– Därför ska man vara försiktig med att dra slutsatser kring effekten av olika länders kriminalvård utifrån siffrorna, säger Lars Krantz, som tillsammans med Karin Lindstén varit de svenska deltagarna i projektet.

Sverige är ett föregångsland i Norden när det gäller alternativ till fängelsestraff och det märks tydligt i rapporten.

I Sverige har 44 procent av

de klienter som ingår i studien avtjänat sitt straff i fängelse. I Norge och Island är andelen 74 respektive 72 procent.

Detta innebär att de klienter som hamnar i fängelse i Sverige är en tyngre belastad grupp kriminella med större benägenhet för återfall, vilket i sin tur ger utslag i återfallstatistiken för fängelsedomda. I Sverige återfaller 43 procent av de fängelsedomda enligt den nya statistiken, medan andra länder ligger på mellan 20 och 36 procent.

Ser man på totalsiffran över återfall bland de undersökta klienterna i rapporten, ligger den i Sverige på 30 procent. Finland ligger något högre med

31 procent medan Danmark och Island har 26 respektive 24 procents återfall. Norge ligger lägst med 20 procent.

Totalt sett är skillnaderna alltså mindre, men även den totala andelen återfall påverkas av ländernas olikheter i påföljdssystem. Många personer med låg återfallsrisk, som exempelvis fortkörare, får i Sverige bötesstraff eller villkorlig dom och ingår över huvud taget inte underlaget, medan de i exempelvis Norge kan dömas till fängelse för fortkörning vilket påverkar statistiken.

Fler länder närmar sig nu Sveriges påföljdssystem.

RÖINGEGÅRDEN

- 3-stegsboende för rehabilitering
- Sysselsättning & struktur för återhämtning
- Certifierat ledningssystem med lång erfarenhet inom psykiatri

Läs gärna mer på roingegarden.se svenska vård

Box 4, 281 21 Hässleholm info@roingegarden.se Tel 0451 - 104 49

hoppet

Varför uppfinna hjulet på nytt?

Vi hjälper dig starta och driva ditt HVB-hem!

- Franchise • Utbildning
- Journalprogram • Säkerhet

SSK Hoppet Franchising AB, SSK Utveckling AB
Tel: 018-100511 • E-post: info@hoppet.nu

Wäxthuset Väddö HVB-hem

Vi har lediga platser!

Vi tar emot vuxna och unga vuxna missbrukare.

12-stegsbehandling, kognitiv terapi, stressreduktion, träning & motion, boende i en stimulerande miljö i vackra Roslagen. Tel 0175-314 84 och 0175-313 65

www.waxthusethvb.se

För sexuellt utsatta eller misstänkt sexuellt utsatta flickor 13-18 år Marsta gård

Vi ger flickorna - hopp om framtiden
- ökad tillit till vuxna

Våra verktyg är - hästunderstödd terapi
- familj- och nätverksarbete
- egen skola med individuellt anpassad undervisning

Kontaktperson, lotta.corell@erstadiakoni.se

Marsta gård ingår i ett forskningsprogram vid Ersta Sköndal högskola med fokus på hästens och ridterapiens betydelse i behandlingsarbetet. Kontaktperson prof. gunilla.silfverberg@esh.se

www.erstadiakoni.se/marsta

Ersta flickhem är del av Ersta diakoni, en fristående organisation som bedriver sjukvård, social verksamhet samt utbildning och forskning utifrån en kristen helhetssyn på människan.

SOLGÅRDENS HVB

- Vi vänder oss till personer med psykiska funktionshinder i åldrarna 40-65 år.
  - Vi erbjuder rehabilitering och habilitering, samt behovsutredning, korttidsboende och avlastning.
- Grundsynen är psykodynamisk och vi arbetar mycket utifrån miljöterapeutiska och socialpsykiatriska modeller. Meningsfull vardag och aktivering, motivation och eget ansvarstagande.
  - Personal dygnet runt.

Föreståndare Birgitta Ström
Tel. 0173-200 59 • E-post. bg@solgardenshvb.se

www.solgardenshvb.se

BROMSTENSGÅRDEN UTREDNINGS- OCH AKUTHEM

Huvudman Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Målgrupp

Ca 8 - 18 platser
Familjer med små och stora barn
Eensamma ungdomar från 13 år

UPPTAGNINGSMÅL

Storstockholm samt övriga kommuner i Sverige. Bromstengården ligger i villaområdet Bromsten som är beläget i Spånga. Goda kommunikationer med buss och pendeltåg. 15 minuters resa från Stockholm C.

UTREDNINGAR MED MOTIVATIONS- OCH FÖRÄNDRINGSARBETE

Bromstengårdens specialitet är utrednings-, motivations- och förändringsarbete av den psykosociala problematiken hos familjer. Vår strävan är att belysa familjens eller ungdomens problem och resurser samt att tillsammans med föräldrar och barn initiera en förändringsprocess. Vi tillämpar ett socialt nätverksperspektiv. Vi arbetar utifrån BBIC:s "triangel" (Barnets behov - Föräldrarnas förmåga - Familj och miljö). Vid behov erbjuds såväl barn som vuxna psykologutredningar av psykologer som arbetar på konsultbasis. Varje barn erbjuds också läkarundersökning av barnläkare knutna till verksamheten. Vid behov erbjuds skolgång i samarbete med barnens hemskola. Personalgruppen består av utbildade socionomer/socialpedagoger och utbildade behandlingsassistenter. Den skriftliga utredningen är omfattande och huvudansvaret för den har utredare/behandlare som arbetar dagtid.

VI GÖR ÄVEN HEMTÄGNINGSUTREDNINGAR.

AKUTA PLACERINGAR

I mån av plats tar Bromstengården också emot familjer och ungdomar i akut kris. De akuta placeringarna kan pågå under två - fyra veckor. Under den tiden arbetar vi aktivt tillsammans med beställaren för att stödja familjen/ungdomen och förbereda deras/dennes flyttning till nästa boende. Vi åtar oss att ge en skriftlig rapport om vad som hänt under den akuta placeringstiden.

Bromstengården, Cervins väg 84, 163 41 Spånga,
Telefon: 08/508 03 327 . 08/508 03 330, mobil: 076/120 33 27, 076/120 33 30.
e-mail: marianne.wandahl-leander@spanga-tensta.stockholm.se
www.bromstengarden.stockholm.se

Ny utredning om tvångsäktenskap

Regeringen har utsett justitierådet Göran Lambertz som särskild utredare till utredningen Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Syftet är att inhämta ytterligare kunskap om tvångsäktenskap och barnäktenskap och utifrån kunskapsunderlaget föreslå åtgärder för att åstadkomma ett stärkt skydd mot sådana äktenskap.

E-handel ska utvecklas för hemtjänsten

Örebro universitet har tillsammans med Handla24 och Örebro kommun fått 200 000 kronor från KK-stiftelsen för att anpassa e-handel av matvaror till hemtjänstens behov.

– Vår strävan är att komma ifrån att hemtjänstpersonal spenderar en till två timmar i veckan per brukare på att köpa mat – det är varken god ekonomi eller tjänstekvalitet, säger Karin Hedström, forskare i informatik vid Örebro universitet.

Särskilda ungdomshem ska granskas

Socialstyrelsen inleder i sommar en omfattande granskning av de särskilda ungdomshem som bedrivs av Statens institutionsstyrelse, SiS. Socialstyrelsen ska även specifikt granska hur det går till när ungdomar sätts i särskilda avskiljningsrum. Under slutet av 2010 ska även LVM-hemmen tillsynas.

Antagningskrav till psykoterapeut skärps

Högskoleverket föreslår att stället för grundläggande utbildning i psykoterapi måste man i fortsättningen ha förkunskaper från psykologexamen, läkarexamen med specialistkompetens inom psykiatri, specialistjuksköterskeexamen med inriktning mot psykiatri eller socionomexamen, för att få söka till psykoterapeututbildningen. De nuvarande grundutbildningarna inom psykoterapi vill Högskoleverket iverkliga. En grundläggande psykoterapiutbildning bör i stället integreras i utbildningarna som ger behörighet att söka till psykoterapeututbildningen, exempelvis dagens psykologutbildning. Källa: Dagens Medicin

Kvinnor blir hjälpta av behandling

Kvinnor som söker till kvinnomottagningar för alkoholberoende har ofta allvarliga problem, men blir också hjälpta av behandlingen. Det visar en ny doktorsavhandling från Karolinska Institutet.

Hög konsumtion av alkohol är på flera sätt mer riskfyllt för kvinnor än för män. De fysiologiska effekterna kommer snabbare för kvinnor beroende på att vissa delar av ämnesomsättningen och fördelningen vätska/fett är annorlunda jämfört med män. Tidigare forskning visar också att kvinnor lyckas bättre i behandling om de får hjälp på en mottagning som är speciellt anpassad till kvinnor.

Psykologen Christina Scheffel Birath har i sin doktorsavhandling undersökt vad som kännetecknar kvinnor som sökt hjälp på kvinnomottagning för alkoholproblem och vilken utsträckning behandlingen är framgångsrik.

Avhandlingen visar bland annat att de flesta kvinnor som söker hjälp för egna alkoholproblem har växt upp med minst en förälder som hade missbruksproblem och att deras eget drickande hade utvecklats sedan tonåren. Nästan samtliga hade relativt allvarliga alkoholproblem som kunde diagnostiseras som alkoholberoende.

I en delstudie fick 134 kvinnor som sökt hjälp för alkoholproblem svara på formulär om självskattad hälsa och personlighetsdrag. Resultaten visar att en del av kvinnorna hade sämre psykologisk hälsa och vissa avvikande personlighetsdrag (mer av ångest, stresskänslighet, bitterhet och misstro) jämfört med normalbefolkningen, medan en del av kvinnorna hade mer normala värden och skattade sin psykologiska hälsa som relativt tillfredsställande.

– Det är viktigt att veta att kvinnor som söker hjälp är en heterogen grupp där problematiken kan skilja sig från fall till fall, säger Christina Scheffel Birath.

I en annan delstudie jämförs behandlingsresultatet mellan

134 svenska kvinnor som fick långtidsbehandling och 152 amerikanska kvinnor som fick korttidsbehandling för sina alkoholproblem. Resultatet visar att de flesta i båda grupperna hade minskat sitt drickande till en riskfri nivå efter genomgången behandling.

– Det är glädjande att de behandlingar som finns tillgängliga faktiskt hjälper. Förhoppningsvis kan den insikten få fler kvinnor att söka hjälp tidigare, säger Christina Scheffel Birath.

Avhandling: Women with alcohol problems seeking treatment; Underlying individual and psychosocial characteristics, Christina Scheffel Birath, Institutionen för folkhälsovetenskap, Karolinska Institutet.

Rättspsykiatriker anmäler sig själva

Sex specialister i psykiatri vid Rättspsykiatriska kliniken i Sundsvall har polisanmält sig själva. Bakgrunden är en konflikt med Socialstyrelsen som gäller ett förbud mot bruk av skyddshandskar i vården av självskadepatienter.

Erik Söderberg, verksamhetschef vid Rättspsykiatriska regionkliniken säger till Läkartidningen att det är kränkande

och uppseendeväckande att Socialstyrelsen stämplar deras användande av skyddshandskar som en bestraffningsmetod. Därför bör en tredje part, rättsväsendet, pröva deras agerande. I artiklen står att de omtalade skyddshandskarna, som spänns fast vid handlederna och sluter inne händerna i ett läderhölje, ser kliniken som ett bra sätt att förhindra själv-

skadebeteende i livräddande syfte. Erik Söderberg förklarar att konsekvensen av Socialstyrelsens beslut är att läkarna har tvingas använda bältesläggning i betydligt större utsträckning.

Ett möte mellan Socialstyrelsen och Rättspsykiatriska regionkliniken hölls i mitten av april men parterna nådde inte fram till varandra.

"DIAGNOS FÖRST - SEDAN BEHANDLING"

KBT Praktiken i Roslagen AB erbjuder
KORTTIDS eller AKUTPLACERING med/utan UTREDNING i
FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM

Vi professionaliserar familjehemmen genom att tillföra resurser och kunskaper.
I våra familjehem finns därför extra kompetens. Alla familjehem har genomgått en grundläggande KBT-utbildning.
Vi har egen psykiater, psykolog och socionom.

Vi utför också uppdrag på konsultbasis.

Telefon: 0175 - 91490; 070 590 22 02 Adress: Kyrkvägen 1, 760 31 Edsbro
www.kbtpraktiken.se

Särskilda behov - individuella lösningar

Villan: Barn och familjer, 0-12 år.

Prästgården: Tjejer, 12-18 år.

Förstärkta familjehem

Öppenvård

Akuta placeringar, Utredningsplaceringar (BBIC)
& Behandlingsplaceringar.

Villan

akut- och utredningshem

Tel. 0563-120 30 (vxl)
www.villautredning.se

ÄLVSTORPS VÅRDHEM AB ETT HVB HEM / MISSBRUK

Drivs i samma regi sedan år 1975.
Vi är bra på udda och komplicerade
individer då vi har duktig personal.

Vi "bryr" oss och är engagerade

Du når oss på vår hemsida www.vardhem.se
E-postadress: info@vardhem.se
Adress: Box 14, 713 21 Nora
Telefon: 0587-13130, 0587-13134
Fax: 0587-133 00

Familjebehandling och sega enbuskar

Arabo Familjebehandling arbetar med människor som vill växa.
Växa inför sig själva men framförallt inför sina barn.
Det handlar om hårt arbete. Men också om små vardagliga glädjestunder
på vägen mot ett nytt positivt sätt att hantera tillvaron. Vi utgår ifrån att
alla har förmågan att förändra sina liv. I varje människa bor en enbuske.

Vill du veta mer om Arabo och vår enkla enbusksfilosofi?
Besök då vår webbplats www.arabo.se eller ring till
Föreståndare Pär Gunnar Jäghagen på tel. 0470-808 40 alt.
070-595 76 22.

Arabo Familjebehandling
Plogvägen 103
352 23 Växjö
Telefon 0470-808 40

Telefax: 0470-831 24
E-post: info@arabo.se
<http://www.arabo.se>

Hattstugan

LSS-boende för flickor med neuropsykiatrisk problematik.

Målgrupp

Flickor i åldern 15-23 år med neuropsykiatriska funktionshinder
som Aspergers syndrom, Touretts syndrom, ADHD och DAMP
som tillhör personkrets 1 och 3.

Vi erbjuder:

- Ett boende i trygg hemmiljö och med personal dygnet runt.
- Varje boende har ett individuellt strukturerat schema som utgår från den enskilda individens intressen, förutsättningar och behov.
- Kontinuerlig kontakt med anhöriga genom besök, telefonkontakt och egna hemresor.
- Omvårdnad och ADL-träning.
- Aktivitetsprogram med olika kulturella samt fritidsaktiviteter.
- Kommunal skola i egen filial och möjlighet till praktik.
- Träning i socialt samspel sker genom social färdighetsträning samt impulskontrollkurser.
- Här finns adekvat utbildad personal med lång erfarenhet av målgruppen.
- I personalgruppen ingår följande: Sjuksköterska, gymnasielärare, socialt behandlingsarbete, socialpedagogiskt ungdomsarbete samt social färdighetsträningutbildning.
- Extern handledning av beteendeterapeut samt leg. psykolog.

Vi finns i Vikmanshyttan, en liten bruksort i Södra Dalarna.

Tel. 0225-305 95 • www.lssboende-hattstugan.se

Målgrupp: Pojkar och flickor 11-19 år med psykosociala problem, relationsproblem, svårigheter i grundfamiljen, depression och ångest. Vi har arbetat mycket med övergivna, traumatiserade barn och ungdomar.

Behandlingsmetoder: Miljöterapeutiskt, med beteendekorrigerande. ART, Teckneekonomi, Terapisamtal, Massage, ADL-träning

Skola: I samarbete med närliggande grund- och gymnasieskolor skräddarsyr vi kollösningar med vår egen personal på plats i skolan.

Läge: 4.5 mil söder om Stockholm. På Södertörns sydspets mitt i mellan Södertälje och Nynäshamn.

Hagudden AB | Hagudden 2 | 147 92 Grödinge | Tel: 08 - 530 271 07
www.hagudden.se | info@hagudden.se

HJÄLP TILL SJÄLVHJÄLP

100 ÅR

1910 - 2010

Skyddsling – inte värsting

Skyddsvärnet 100 år

Text: Kerstin Karell Foto: Denny Lorentzen

Skyddsvärnet har under sin 100-åriga historia följt samhällsutvecklingen och på så sätt överlevt som organisation. Tanken att brottslingen ska ses som en like och ges hjälp till självhjälp har varit ledord i den ideella verksamheten. Att stå på den svages sida.

Skyddsvärnet grundades den 9 maj 1910 och det var i kyrkliga kretsar som föreningens upphovsmän rörde sig. Idéen bakom bildandet av Skyddsvärnet hade väckts på Allmänna Svenska Prästföreningen årsmöte i Uppsala några år tidigare.

Det beslutades att föreningen skulle verka inom ramen för Svenska Fattigvårdsförbundet och förslaget till program gick i korthet ut på att; försöka åstadkomma ett fruktbart samarbete mellan de olika sammanslutningarna av fångvårdssällskap och skyddsvärn, att arbeta med upplysningsarbete, att förebygga brottslighet genom att skaffa arbete till hjälpbehövande, att upprätta en byrå för platsförmedling och att arbeta med tillsyn och övervakning.

Då Skyddsvärnet bildades fanns 25 skyddsföreningar och fångvårdssällskap i

landet. Av dessa anslöt sig 16 till den nya rikstäckande organisationen.

Kronprins Oskar

Även om kyrkans män stod bakom initiativet till bildandet så var det kronpris Oscar, sedermera kung Oskar I, som sådde fröet till fångvårdssällskapen. Det gjorde han anonymt år 1840 i skriften Om straff och straffanstalter. Prinsen skrev bland annat att freden medfört en ökad respekt för människors värde ”i en ömmare vård om de lägre klassernas upplysning och välstånd”. Brottslingen betraktades inte längre som en person för alltid förskjuten, utan som en ”vilseförd, fallen like”.

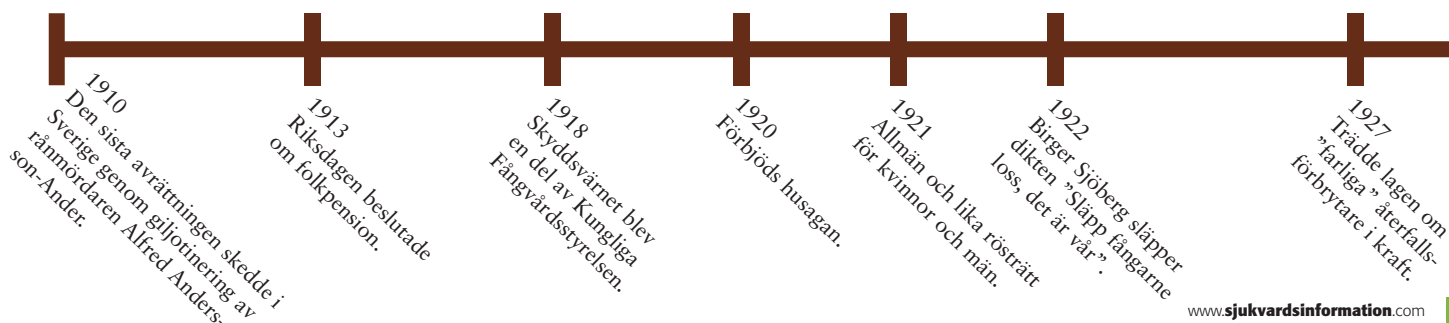
Tanken att den hjälpbehövande är en like finns alltså kvar inom skyddsvärnet. Det sa dess nuvarande ordförande, Gunnar Engström, då han höll sitt öppningsanförande vid 100-årsfirandet i maj.

– Den tidigare styrelseledamoten i Skyddsvärnet Harald Salomon (satt i den första styrelsen) uttryckte att vi för en kamp tillsammans med brottslingen, vilket är mycket betydelsefullt för vår verksamhet, vars motto redan från början var att brottslingen är en like, en medmänniska som ska få hjälp till självhjälp. Och det gäller alltså. Hos oss har klienterna förblivit skyddslingar. Termen värsting har inte fått fäste i verksamheten, sa Gunnar Engström.

Svåra sociala problem

Den främsta anledningen till att så många skyddsvärn och fångvårdssällskap bildades var att kronprins Oskar i en appell 1840, pläderade för att man skulle upprätta just fångvårdssällskap med uppgift att värna om fångarnas behandling och de frivivnas villkor.

Uppmaningen gjorde att föreningar som ►►

Skyddsvärnets ordförande Gunnar Engstrand i samtal med Per Colliander.

► skulle stödja frigivna fångar växte fram i en mer organiserad form än de gjort tidigare. Men många av de tidiga verksamheterna tyngdes bort på grund av fångarnas svåra sociala problem och små ekonomiska bidrag.

Amerikansk fångvård

Amerikansk fångvård inspirerade från slutet av 1700-talet och framåt Sverige. Det var därifrån som tanken på fångvård i frihet och lagen om villkorlig straffdom kom, vilken infördes i Sverige 1906.

Lagen gällde i första hand förstagångsbrytare och innebar att straffet under vissa förutsättningar kunde anstå, om domen avsåg straffarbete upp till tre månader eller fängelse upp till sex månader och i vissa fall bötesstraff.

Reglerna om villkorlig dom skapade ett behov av förundersökning (senare personundersökning) före dom och personlig övervakning efter dom. Samma år Skyddsvärnet bildades påbörjades föreningens arbete med personundersökningar och övervakning. Den första som arbetade med detta var den dåvarande registratören Harald Salomon, som även hade skrivit böcker i ämnet.

Salomon studerade polishandlingar, samtalade med den häktade, besökte dennes hem, familj och arbetsgivare och lämnade sedan ett förslag till domstolen om det meningsfulla och uppbyggliga i att ge den

häktade villkorlig dom. Den övervakade uppmanades att besöka Salomon i Skyddsvärnets lokaler i Stockholm där uppföljande samtal hölls.

Skyddsvärnet skulle vara och är ett komplement till kommunal, statlig och annan ideell hjälpverksamhet. Dess historia präglas av ett nära samarbete med Kriminalvården och organisationen höll på med personundersökningar fram till 1992 då frivården fick ansvaret för dem. Det var även då som Skyddsvärnet miste statsbidrag vilket man i varierande omfattning haft under 80 år.

– Efter rekordåren -67 till -74, då vi hade en extremt hög tillväxt och det fanns obegränsade sociala möjligheter, kom 90-talet med marknadslösningar, köp- och säljsystem och med hårda krav på besparingar. Det var en tuff tid, sa Gunnar Engström.

Tvångsuppfostran

Det var svårt att få beläggning på verksamheterna som fanns inom Skyddsvärnet och behandlingshemmen Dåderö, Sörgården och Aspen lades ner och fastigheten på Tegnérgatan i Stockholm, som hade inhyst bostadshotell, såldes. ”Det var nära att det gick åt pipan”. Det enda boendet som alltså finns kvar inom Skyddsvärnet är dess flaggskepp, Björkahemmet, som idag är halvvägshus och som startade sin verksamhet 1918, även då för att slussa ut frigivna

till ett liv i frihet.

Till Björkahemmet kom till en början unga stockholmsbrottslingar som dömts till tvångsuppfostran och placerats på Bona, Statens uppfostringsanstalt för kriminella ungdomar, samt ungdomar som blivit villkorligt frigivna.

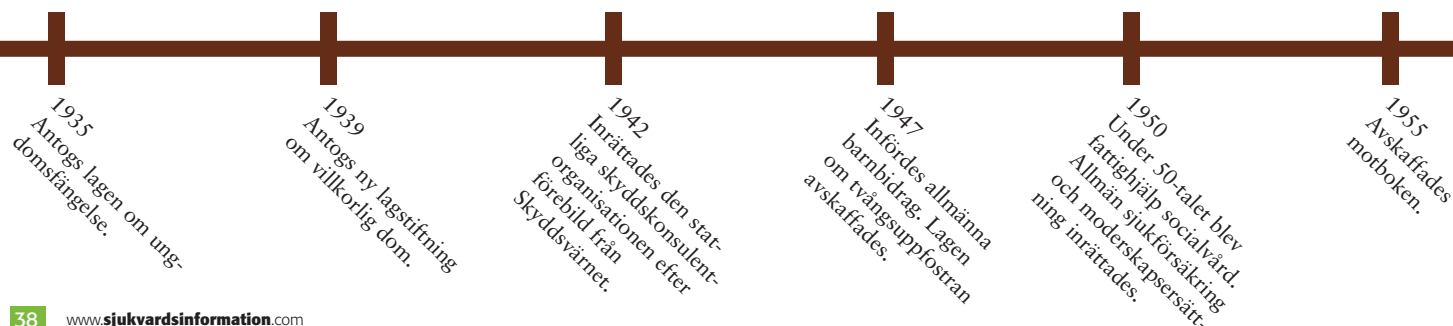
Trots det tuffa 90-talet så lyckades Skyddsvärnet anpassa sig till marknaden och idag är ideella organisationer en viktig och erkänd del av samhället. Det frivilliga arbetet motsvarar 300 000 helårsarbeten i Sverige.

– Det har skett en renässans och blivit något av en pånyttfödelse för den frivilliga och ideella sektorn. Idag skulle det vara en katastrof om de ideella verksamheterna ställdes in, sa Gunnar Engström.

Skyddsvärnets främsta samarbetspartners är även idag Kriminalvården och socialtjänsten. Idag erbjuder verksamheten en sammanhållen vårdkedja. Den humanitära inställningen till klienterna är densamma och tanken på att förändring är möjlig. ■

Skyddsvärnet idag

Björka halvvägshus 1918-
Familjevård 1981-
Boendestöd 1996-
Psykologmottaning 2008-
Träningslägenheter 2010-

Allt passar inte alla

Text: Kerstin Karell Foto: Denny Lorentzen

De som döms för brott är långt ifrån en homogen grupp men många har missbruksproblem. Att bli fri från sitt missbruk och att hitta en ny väg i livet är en individuell process som tar lång tid. Kriminalvårdsdirektör **Birgitta Göransson** vill att mer ska göras för att förhindra att ungdomar hamnar i missbruk och kriminalitet.

Aven fast brott idag kopplas samman med straff mer än med behandling så har det skett en stor utveckling och professionalisering av behandlingsverksamheten inom Kriminalvården.

– Många av dem som döms idag har komplexa och allvarliga problem som kräver intensiva insatser. Vi kan tyvärr inte tillgoda alla behov och är helt beroende av att andra vårdgivare möter upp med insatser, sa Birgitta Göransson, kriminalvårdsdirektör, psykolog, psykoterapeut och nationell verksamhetsutvecklare i Kriminalvården.

En stor majoritet av dagens fångar har missbruksproblem men är i övrigt inte alls en homogen grupp. Där finns krigsskadade som upplevt svåra övergrepp och etniska utrensningar, medlemmar i kriminella gäng med egna normer och lagar, personer med spelberoende där ungdomar i den gruppen

inte sällan begår person- och butiksrån för att finansiera spelkulder, psykiskt störda som begår svåra våldsbrott och personer med intellektuella funktionshinder. De vi förr kallade utvecklingsstörda.

– De kan idag inte dömas till vård utan döms till fängelse, och kommer till oss. Vi kan inte alls skydda dem i kriminalvården. De blir utnyttjade av andra kriminella. De har få skyddsnät också ute i samhället, sa Birgitta Göransson som jobbat i branschen i 40 år.

När det gäller missbruk i samhället så är det många som prövar alkohol och droger men majoriteten varken missbrukar eller utvecklar beroende. De individuella riskfaktorerna, som är väl kända, finns i hög grad hos de som döms för brott. De faktorerna är enligt Birgitta gammal kunskap som måste återerövas om och om igen. Till exempel att det är vanligt förekommande med missbruk och eller psykisk sjukdom hos föräld-

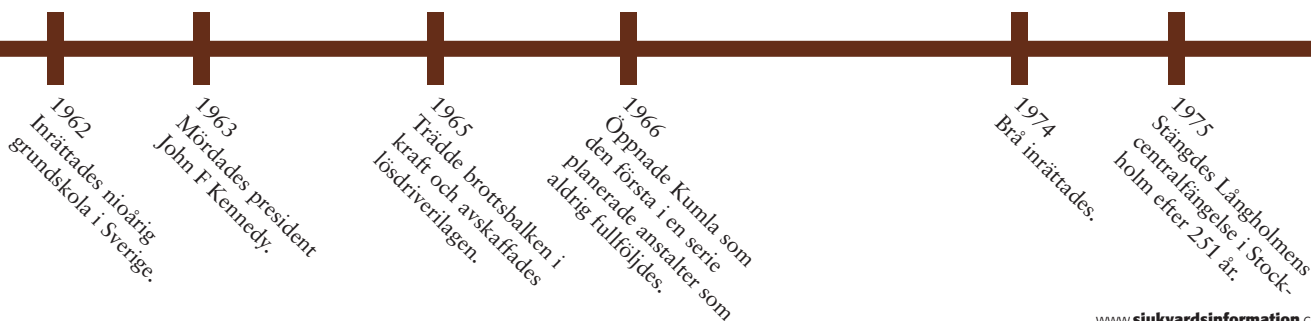
rarna, uppväxt med aga och sexuella övergrepp, separationer, kroppsliga sjukdomar och mobbning i skolan.

– Det är alldeles för lite som görs både för att förebygga dessa problem och för att försöka minska skadeverkningarna när problemen uppstått. Vi behöver fånga upp barnen och ungdomar så att de inte börjar med droger och hamnar i kriminalitet.

Forskning visar att den tidiga anknytningen är viktig för människans utveckling och välbefinnande som individ. Hjärnan utvecklas mycket under de tre första åren och om barnet ständigt utsätts för hot och rädsla påverkas hjärnan vilket kan leda till exempel till ökad impulsstyrning och ett ökat risktagande.

– Men avsaknaden av mamma och pappa behöver inte leda till att anknytningen störs. Det viktiga är att det finns kusin att ty sig till om de inte är där.

Vilka vi blir är ett samspel mellan våra ►►

► gener och våra uppväxtförhållanden. Det ger oss grunden till vår självtillit och till att vi vågar lita på andra människor. Ur denna tillit och det känslomässiga samspelet utvecklas empatin.

– Samspelet med andra människor är livsviktigt.

Många av dem som idag är intagna på våra anstalter har haft sämre förutsättningar att bygga upp självkänsla, empati och en förståelse för världen runt omkring. Många har funktionsnedsättningar i form av neuropsykiatriska funktionshinder vilka är svårt handikappande.

– Men jag vill varna lite för diagnoskulturen. Idag ställs diagnoser på alla tillstånd. Diagnoserna leder inte alltid till några insatser och det finns en risk att vi inte ser människan utan bara diagnosen, sa Birgitta.

Kriminalvården har de senaste åren satsat mycket på säkerhet. Den ökade säkerheten har inneburit att det är svårare för narkotikan att komma in på anstalterna och det är idag ett fåtal som fastnar i drogtest, trots att allt fler tester tas.

– Även fångarna själva säger att det är en förutsättning för att bli fri från sitt missbruk, att det är drogfritt på våra anstalter. För missbrukare vill sluta missbruka.

En vändpunkt

Det har skett en professionalisering av programverksamheten inom Kriminalvården. Idag är de program som finns evidensbaserade och godkända av en expertgrupp. Det finns specialavdelningar för dem som är motiverade att sluta missbruka. Var och en kan, inom straffet, välja behandling och på så sätt kan tiden i anstalt eller under övervakning bli en vändpunkt.

För att motivera till behandling används samtalsmetoden motiverande samtal. Men det är inte alla som är mottagliga för behandling och det är framförallt yrkeskriminella som inte vill lämna sin kriminella livsstil.

Kriminalvårdsdirektör Birgitta Göransson.

Alla som döms eller/och får behandling kommer inte lyckas återgå till ett normalt liv.

– En del har fått skador för livet och får leva med dem. För dem är det inte främst rehabilitering utan habilitering till den nivå som är möjlig att uppnå.

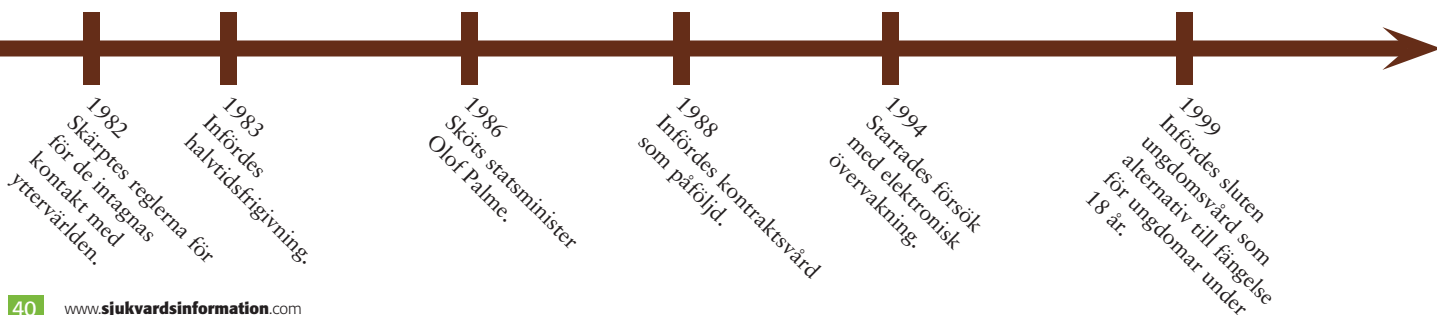
Vägen ut ur missbruk är mycket individuell. De allra flesta, 80 procent, av gemenan som hamnar i missbruk, slutar av sig själva medan 20 procent får hjälp genom vård och behandling. De som själva slutar gör det med hjälp av familj, vänner och annat som ligger hos dem själva. Birgitta konstaterar att relationer som en faktor för att lyckas

lämna missbruket alltid underskattas.

– Att 12-stegsmetoden är så framgångsrik i kriminalvården beror bland annat på att den ger en tillhörighet och samhörighet. I kriminalvården ger den gemenskap både under tiden i anstalt, under en lägre utsluss och efter frigivning.

Att sluta med missbruk är en individuell och lång process.

– Det krävs många behandlingsförsök. De som är beroende återfaller och det blir en vända till inom behandling och en ny sväng i förändringscirkeln. Förändringscirkeln har vi haft svårt för i Sverige, att det är en förändringsprocess som tar tid. ■

Brott och straff Brott och behandling

Text: Kerstin Karell Foto: Denny Lorentzen

Statistiken talar sitt tydliga språk, straff är inte preventivt, det minskar inte brottsligheten. Ändå är det den vägen som utvecklingen gått sedan 70-talet även om behandling de senaste åren åter igen blivit aktuellt inom kriminalpolitiken.

Under de 100 år som Skyddsvärnet verkat har samhälls syn på brott, straff och behandling förändrats.

– Under 50- och 60-talen var kriminalpolitiken inriktad på att brottsligheten skulle minska i takt med att välfärdsstaten byggdes ut. Om vi bara ordnade till det med fattigdomen, trångboddheten och utbildning så skulle brottsligheten inte vara ett problem, sa Henrik Tham, professorer i kriminologi vid Stockholms universitet, på Skyddsvärnets 100-årsfirande.

Men att ”behandla samhället”, att bygga ut välfärden, har inte minskat brottsligheten. I sin helhet har den ökat och efter andra världskriget var stegringen mycket stor. Som exempel lagfördes år 1865 cirka 75 våldsbrott och stölder per 100 000 invånare. Idag är siffran 500 per 100 000 invånare.

Experter drev utvecklingen

På 50- och 60-talet var det experter, vilka hade en stark behandlingsoptimism, snarare än politiker som drev utvecklingen inom kriminalpolitiken och kriminalvården. Förändringen har inneburit att fokus flyttats från vad som kan göras bättre för att minska brottsligheten till att tydligt markera straffet som sådant.

– Vi har gått från relativa till absoluta straff och från behandling till straffvärde. För en generation sedan betonades att straffen – eller påföljderna som man då sa – skulle bidra till att minska brottsligheten. I

dag är straffet i sig viktigt. Man straffar för att markera allvaret i det brott som begåtts. Utvecklingen har gått från att brottslingens återanpassning var det viktigaste till att brottets svårighet är avgörande för straffet, sa Henrik Tham.

Skydda allmänheten

Forskning från USA och andra länder hade i samband med brottsbalkens införande visat att ”nothing works” och slutsatsen var därmed att behandling inte var att lita på. Viktigare än att behandla gärningsmannen blev att skydda allmänheten från honom. När behandling kunde vara ett argument för att undvika frihetsstraff, blev nu i stället fängelse ett skäl för inkapacitering eller skadliggörande, sa Henrik Tham.

– Politikerna betonar i dag en skärpt syn på våld. Fängelsestraffen höjs med hänvisning till vad allmänheten påstås kräva. Som experter kan vi bara konstatera att det inte finns forskning som visar att längre fängelsestraff skulle minska våldet i samhället.

Idag är fängelsebeläggningen den högsta på över hundra år. Fängelserna berättigas med argument om säkerhet. Det blir inte så mycket pengar över till behandling. Inom kriminalvården har det dock skett en svängning sedan 70-talet, och man utvecklar behandlingsmodeller utifrån forskning och det nya begreppet ”what works”.

– Idag är man åter igen mer positiv till behandling. Den ses inte som en strukturfråga utan som en individfråga. Inom behandling

har man gått från psykoanalys, att gå till botten med problemet, till kognitiv beteendeterapi, vilket är en pedagogisk och billigare metod där klienten får verktyg till förändring, sa Henrik Tham som var noga med att påpeka att man inte ska blanda ihop behandling med omsorg.

– Har man psykiska problem så ska man även ha omsorg, oavsett om det ändrar karma eller inte.

Optimism till alarmism

Enligt Henrik Tham har samhället under Skyddsvärnets 100-åriga historia gått från en optimism och stark tilltro till att välfärdsstaten ska klara av problemet med brottslighet till alarmism, där brottsligheten beskrivs som alltmer organiserad och allt grövre. Den ger en bild av ett samhälle i kris.

Han tror själv på behandlingsperspektivet och skulle gärna se att det fanns en behandlingslag som gjorde att behandling var en rättighet. Rätten till exempelvis utbildning, läkarvård och att få utöva sin religion gäller för alla även om det inte gör oss till bättre människor. Men han anser samtidigt att vi spanner bågen för högt om vi tror att behandling ska göra skillnad för vålds- och brottsnivån i samhället, för utvecklingen i stort.

– Behandlingen kan rehabilitera individer och det finns en del lovande resultat för en del program. Men behandling rehabiliterar inte samhället. ■

Eva Liljevall

Konsult

När jag får chansen att skriva en krönika är det självklart att skriva om det som ligger mig så varmt om hjärtat. Hela mitt vuxna arbetsliv har jag ägnat åt äldre människors väl och ve.

Jag vill berätta vilket fantastiskt land vi bor i. Mitt perspektiv är att belysa det bra som händer varje dag för att människor som behöver hjälp ska kunna bo kvar hemma - jag talar om hemtjänsten.

Hemtjänsten når alla överallt och i vilket väder som helst.

I Sverige kan de allra flesta äldre välja själv om de vill bo kvar i sina hus eller lägenheter var de än befinner sig. På Tjörn, denna vackra ö på västkusten, där bor många äldre förstås men inte bara där, utan på små öar långt utanför bor enstaka äldre som får besök av hemtjänst via båt. På en av dessa små öar bor några äldre som har larm. För att kunna besvara larmet har en av personalen, som bor på samma ö, larmtelefonen bredvid sängen. Är inte det stort?

ILjusdal med 56 kvadratmil får äldre sina insatser utförda oavsett de bor i centralorten eller om de bor långt inne skogen. Långt utanför Östersund ligger ett litet samhälle som heter Lit. Personalen som arbetar där åker 35 mil per dag för att besöka sina kunder. Det här är bara några exempel. Jag blir så lycklig när jag åker runt i landet och hör om dessa fantastiska människor som har detta viktiga yrke.

De tar sig till arbetet gående, cyklande, med bil eller båt. I storstäderna tar de kanske buss och tunnelbana.

De utför sina uppdrag i alla väder, när det regnar, snön vräker ner och kylan biter, men nog får alla kunder sina besök ändå.

Så mycket som redan är bra kan bli ännu bättre

Även om jag sjunger hemtjänstens LOV, finns det många saker som kan bli ännu bättre.

Trygghet för kunden är något individuellt men något som alltid kommer fram i undersökningar är att kunden vill ha samma person som kommer, på samma tider. Detta tillsammans med ett bra bemötande är viktigast när kunden väljer.

Nu tar Sverige nästa steg. Sedan ett drygt år tillbaka kan de kommuner som vill införa valfrihet för kunden. Kunden kan välja vilket företag de vill ska utföra insatserna de beviljats.

Jag är så glad att Sveriges kommuner nästan mangrant ser över om de ska införa val-

frihet eller inte för den äldre befolkningen när det gäller hemtjänst. Självklart kan även äldre människor välja.

Det bästa med att införa valfrihet är att alla verksamheter, även den kommunala, kvalitetssäkras. Det är länge sedan så många projekt har sats igång samtidigt för att ge den kommunala egenproduktionen en ansiktslyftning.

Jag som arbetat de senaste 30 åren med att se till att vi får ut det mesta av skattepengarna till kunden och att kunden alltid är värd det bästa när det gäller de insatser den behöver ha utförda, det är klart att det värmer mitt hjärta att se att så mycket görs samtidigt.

Jag vill redan nu säga att kundens inflytande ökar i allra högsta grad genom att hon eller han kan välja vem som ska utföra hemtjänsten.

Vill avrunda med att säga att det vi gör nu med valfrihet är att putsa och göra bättre det som redan är bra. Konkurrens ökar alltid motivationen lite extra och på det sättet kan detta yrke få ytterligare en skjuts framåt. Framförallt kan äldre människor få chansen till skräddarsydd hemtjänst som passar inte bara bra utan perfekt. Allt detta trots att det inte kostar mer för varken kommunen eller kunden. ■

” Jag vill redan nu säga att kundens inflytande ökar i allra högsta grad genom att hon eller han kan välja vem som ska utföra hemtjänsten

En liten vårdkedja med stora möjligheter

Källtorp är en liten vårdkedja som har HVB och HSL-tillstånd. Vi kan erbjuda akut och utredningar, behandlingshem, öppenvårdsinsatser, HVB-lägenheter, familjehem och ambulerade utredningar. Vi gör fullständiga psykiatriska utredningar. Vi har strukturerad mätbar behandling. Vi har funnits sedan 1989 och jobbar med kunskaps och evidensbaserade kognitiva metoder.

Kontakta föreståndare Lars Olsson på 0506-351 90, eller verksamhetschef Jan Norland på 0506-73 99 00.

Källtorp Box 89, 548 22 Hova
Tel 0506-351 90

ASP Center är en nationell resurs för människor med Asperger, ADHD och tillknädd problematik. Vi tar emot ungdomar från 14 år. Placeringar enligt LSS och SoL.
Vill du veta mer om Asp Center?
0822 692 70
www.asp-center.se

Vi på Tällkullen är mycket stolta över vårt kvalitetsindex vi fått av våra uppdragsgivare.

Nyhemsgratan 40
641 51 Katrineholm
Tel 0150-135 00

"De känner verkligen för patientgruppen och det finns engagemang och värme"

Tällkullen är ett hem för vård och boende för personer med psykiska funktionshinder. Betoningen i behandlingsarbetet är i första hand patientens psykiska vårdbehov. Patienterna tränas i att klara ADL-mässiga och sociala funktioner som skall leda till stärkt självkänsla och ökad möjlighet till att på sikt klara ett eget boende.

Humanism, psykiatrisk kunskap och öppenhet präglar vår verksamhet.

www.tallkullen.se

Villa Viking LSS-Boende

Villa Viking erbjuder boende med särskild service för barn och ungdomar i åldern 14-21 år. Vi arbetar med utåtagerande ungdomar med lindrig utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd, med eller utan psykiatrisk tilläggsproblematik i form av neuropsykiatriska funktionshinder.

Villa Viking i Herrljunga,
verksamhetschef:
0734-20 66 77

Opalen är ett boende med särskild service för flickor enligt 9§ 8p LSS

Vi erbjuder individanpassade och flexibla lösningar i en trygg miljö där vi kan stärka individen och vara ett stöd i övergången mellan barndomen och vuxenlivet.

Stiftelsen Opalen
08-551 702 89
www.opalen.info

Opalen

Neuropsykiatriska & Allmänpsykiatriska
utredningar av unga & vuxna

www.mixmedicare.se

Känslor ger smärta

Viktigt att hitta det goda livet

Text och Foto: Kerstin Karell
Illustration: Isak Andersson

Kropp och själ hänger ihop och påverkar varandra. Instängda känslor kan ge upphov till fysisk smärta. För att hjälpa patienter med psykosomatiska besvär är det viktigt att hitta orsaken till det onda och att göra det genom ett bra och genomtänkt bemötande.

På Psykiatridagarna gav Björn Ogéus, överläkare på enheten för psykosomatisk medicin i Västerås, en inspirerande föreläsning om hur viktigt det är med ett bra bemötande

och en strategi i mötet med människor vars känsloliv är i kaos.

Björn Ogéus ser på helheten inom medicin och har stor erfarenhet av personer med psykosomatiska besvär. De upplever väl definierad smärta men får inte alltid en somatisk diagnos.

– De känner sig sjuka men det är ganska vanligt att de inte får någon diagnos. Men deras upplevelse ska man aldrig tvivla på, de känner och upplever smärta, säger Björn Ogéus.

Han talade om att vårt känsloliv och vår personlighet är överordnade kroppen. Smärta bottenar inte sällan i oro, rädsla och skuld. Känslor som hålls instängda kan leda till fysisk smärta.

Då Björn Ogéus möter patienter får han ta del av ett gränslöst land där det flödar starka känslor och beteenden. Patienternas

smärta kan böttna i en fysisk skada som är läkt eller i en traumatisk upplevelse i form av hot, sorg eller övergrepp. Det kan även vara en kombination, till exempel en rädsla över att inte vara helt frisk efter en cancer-sjukdom.

Hanterar upplevelserna

Men det viktiga, konstaterar Björn Ogéus, är inte vad livet har gjort med oss utan vad vi gör av det livet har gjort med oss. Hur vi hanterar upplevelserna och var vi har vår uppmärksamhet.

– Vi ska undvika att fokusera på negativa fantasier och oförmågor för ”det vi fokuserar på växer” och tar utrymme och kraft. Det behövs en genomtänkt strategi för att personen ska må bättre och det gäller att se bortom problemet, på det goda livet.

Under sitt yrkesliv har Björn Ogéus insett vikten av att bemöta människor på ett genomtänkt sätt. Först och främst gäller det att verkligen lyssna på personen.

– Om den som lyssnar tappar gnistan att lyssna, vänder bort blicken eller blir irriterad så känner sig den som ska berätta inte värdefull och kommunikationen bryts. Om dörren stängs så försvinner tilliten och det är inte säkert att dörren öppnas igen.

Det är även viktigt att inte föra över sina egna problem eller upplevelser till patienten eller att reagera personligt på det som kommer fram i samtalet.

– I början tyckte jag synd om människorna jag träffade. Men då är man inte professionell utan går in och tar över ansvaret, medvetet eller omedvetet. Vi ska inte tycka synd om dem vi träffar utan tycka om dem.

Det är individen själv som har med sig ett problem men som även besitter resurser och problemlösningar.

– De börjar vinna över smärtan när de kan sätta ord på den.

Björn Ogéus använder sig mycket av bilder i sitt arbete. Hans patienter får rita sin kropp och rita hur och var smärtan finns. Hur kroppen ser ut, om den har ögon, mun eller alla lemmar säger mycket om personens självbild och hur hel personen känner sig. För att få igång ett strukturerat samtal använder han sig av nio frågor som handlar om dåtid, nutid och framtid. De kan hjälpa personen att få en begriplighet, hanterbarhet och behålla ansvaret för sitt eget liv. De är en hjälp till bearbetning, fokusering, att se rädslan och ge en vision om framtiden.

Den sista frågan av de nio är: Vad ger dig glädje och nyfikenhet?

– Den frågan handlar om det goda livet och det är en viktig fråga. Vi måste själva ta reda på vad det är som ger oss glädje, nyfikenhet och njutning. I grunden handlar det om människovärde, att vi alla är lika mycket värda och har rätt att uppleva god hälsa och ett gott liv. Efter svaren på frågorna kommer frågan: ”Lever du så då?” Nej, säger de. ”Varför inte?”. Då kommer alla borden, skullen och måsten som är vårt försvarssystem och som vi måste passera.

Gäddan slutar jaga

Björn drar en parallell med ”The pike syndrome”. En gädda placeras i ett akvarium

fullt med småfisk. Jakten börjar och gäddan äter upp småfisken, som sig bör. Därefter placeras småfisken i ett eget akvarium helt i glas som sänks ner i det större akvariet. Gäddan försöker få tag i småfisken och attackerar glaset upprepade gånger men ger till slut upp. Då tas det lilla akvariet bort. Småfisken och gäddan simmar åter igen i samma rum. Men det som händer då är att gäddan ligger kvar på botten och inte jagar fisken längre. Den har givit upp.

– Gäddan dör till slut. Vi människor kan också känna uppgivenhet att det inte är någon idé längre. Då gäller det att sätta fart, för det finns småfiskar att jaga! ■

Björn Ogéus.

De "9-frågorna"

Dåtidens 3 frågor:

Vad tror du det beror på att du mår som du mår? (begriplighet)

Vad har du hittills gjort för att komma till rätta med ditt problem? (hanterbarhet)

Vad behöver du för hjälp? (ansvarsfördelning)

Nutidens 3 frågor:

Vad har hänt? (bearbetning)

Hur känns det? (bearbetning)

Hur kom det sig? (bearbetning)

Framtidens 3 frågor?

Vad vill du ska hända nu? (fokusering)

Vad är det värsta som kan hända? (rädsla)

Var ger dig glädje och nyfikenhet? (vision)

KBT för schizofreni

Nya riktlinjer med nya vårdformer

Text och Foto: Kerstin Karell

Det räcker inte med sociala samtal och stödterapi utan det behövs evidensbaserade metoder och ett ökat samarbete mellan olika insatser i samhället. Det fastslås i de nya nationella riktlinjerna för psykosociala insatserna vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd. Det som främst ska erbjudas är ett team runt den sjuke, så kallade ACT-team.

Lena Flyckt.

Under Psykiatridagarna presenterade Lena Flyckt den preliminära versionen av Nationella riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd.

– Idag gör vi säkert mycket som har effekt men inte allt det som forskningen har kommit fram till fungerar för den här gruppen. De nya nationella riktlinjerna utgår från vetenskaplig grund, från det som har studerats i forskning och som ger resultat, sa Lena Flyckt som är ordförande för Socialstyrelsens arbete med de nationella riktlinjerna.

Den slutliga versionen av riktlinjerna kommer ut i slutet av 2010. Nu pågår seminarier där riktlinjerna presenteras och den

”Psykiatrireformen var inte enbart en succé

slutgiltiga versionen kan vara något reviderad men den röda tråden, att metoderna ska vara evidensbaserade, kommer att kvarstå.

– De nationella riktlinjerna fastställer vad som ska finnas om patienten behöver det, vilket utbudet ska vara i de öppna vårdformerna. De är stöd till beslut för politiker och chefer, sa Lena Flyckt.

Bakgrunden till de nationella riktlinjerna är att samarbetet mellan psykiatri och socialtjänsten sedan psykiatrireformen 1995 inte har fungerat optimalt, vilket bland annat inneburit att patienterna inte fått samordnade vård- och stödinsatser. Reformen innebar att vården av psykiskt sjuka människor skulle bli mer öppen. Patienterna skulle i så hög grad som möjligt flytta ut från vårdinstitutionerna till egna boenden. Ansvaret för vården lades på landsting och kommuner.

– Psykiatrireformen var inte enbart en succé.

cé. Vi hade inte tillräcklig kunskap inom öppenvård och samarbetet mellan kommuner och landsting har inte fungerat i hela landet. På sina håll inte alls.

Behandling av patienter med psykosjukdom har enligt riktlinjerna som mål att förbättra funktion, minska symtom och förebygga återfall. Av dem som insjuknar i schizofreni så får 60 till 70 procent kvarvarande handikapp. För att patienterna ska bli så friska och högfungerande som möjligt måste kommun och landsting arbeta nära varandra vilket, tillsammans med evidensbaserade metoder, är grunden i de nationella riktlinjerna.

Patienter som drabbas av schizofreni och schizofreniliknande tillstånd är psykiatrins tyngsta grupp. De står för tio procent av patienterna men hälften av slutenvården.

– Det är på ett sätt positivt att vi håller i våra patienter. Men vi ska tänka på att undvika tvångsvård. Det finns metoder i öppenvård som hjälper individen och minskar kostnaderna för vården, sa Lena Flyckt.

Bäst resultat

De metoder som Socialstyrelsen rekommenderar ska finnas tillgängliga för patienterna är: Samordnade insatser, familjeinterventioner, psykologisk behandling med kognitiv beteendeterapi och arbetslivsinriktad rehabilitering. Dessa har, enligt främst utländsk forskning, bäst resultat.

De samordnade insatserna ska ske enligt ACT-modellen (Assertive Community Treatment).

– Det är en modell för hur man ska arbeta som innebär att det finns en case manager, en person som är ansvarig för patientens hela situation. Modellen innebär närbarhet dygnet runt.

ACT har väldigt stark evidensstyrka och med tillägg av familjeinterventioner och social färdighetsträning har det visat sig att personer som är nyinsjuknade har större möjligheter till ett självständigt boende och att personen tillbringar färre dagar på sjukhus.

Schizofreni och schizofreniliknande tillstånd

Psykos är ett tillstånd då verklighetsuppfattningen förändras och i varierande grad medför psykosjukdom, nedsatt funktionsförmåga avseende psykologisk funktion, social samvaro och arbetsförmåga.

Över hälften av dem som drabbas av en psykos får ett långvarigt sjukdomsförlopp i form av schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd. Schizofreni är en av våra svåraste folksjukdomar, som drabbar cirka en procent av befolkningen.

Ungefär 70 000 personer i Sverige kommer någon gång under sin livstid att insjukna. Mellan 30 000 och 40 000 personer behöver idag samhällets insatser till följd av sjukdomen.

Schizofreni drabbar män i något högre grad än kvinnor. Debuten sker dessutom tidigare för män. De har ofta mer negativa symtom och något sämre långtidsprognos.

Sjukdomen drabbar unga människor och den vanligaste insjuknandeåldern är i 20 till 30 årsåldern. Det är högre andel personer som insjuknar i socialt utsatta områden.

Användningen av tvångsvård har minskat, av det enkla skälet att psykiatrins slutenvårdspplatser radikalt har minskat de senaste 15 åren. En rapport från Europakommisionen 2002 visar att Sverige ligger högst i Europa avseende procentuell andel tvångsvård av alla psykiatriska slutenvårdsepisoder under ett år och att Sverige kommer på fjärde plats efter Finland, Tyskland och Österrike vad gäller tvångsintagningar per 100 000 invånare och år.

Patienterna kommer i de allra flesta fall inte tillbaka i ett normalt liv. Av fallen har 60 till 70 procent kvarvarande handikapp, trots mediciner. De allra flesta får kognitiva svårigheter.

Cirka fem procent av de schizofrenidrabbade dör i förtid på grund av självmord.

– Modellen finns även som intensiv variant och är överlägsen för svåra grupper. Man ska ha starka skäl för att inte inrätta ett ►

▶ ACT-team. Arbets sättet är bra för patienter med kvarvarande funktionshandikapp trots optimal medicinering, sa Lena Flyckt.

Även familjeinterventioner har visat bra resultat; att informera om sjukdomen, dess förlopp och hur till exempel överengagemang och stress kan påverka den som är sjuk. Metoden har visat sig minska återfall och inläggning på sjukhus och tycks förbättra personens sociala funktion och livskvalitet samt det känslomässiga klimatet i familjen.

– Det är att föredra att man samtalar både med patienten och familjen, det ger bäst resultat. Men om det inte går är det näst bäst att samtala med familjen och sämst resultat ger det att enbart tala med patienten, men det är att föredra om inget annat är möjligt.

Även behandling med KBT för patienter med kvarstående symptom som hallucinationer och andra negativa symptom visar

Faser av sjukdomen

Prodromalfasen (risktillstånd för psykos) period av obehandlad psykos, den akuta fasen av första insjuknandet, stabiliseringsfasen och den stabila remissions- och återhämtningsfasen. Forskning har visat gynnsamma effekter på långtidsprognosen av fasspecifika behandlinginsatser. Den ger stöd för indelning i sjukdomsfaser utifrån skillnader mellan faserna vad gäller vårdbehov, risker och sjukdomsförlopp.

- Tidig upptäckt och behandling i prodromalfasen kan innebära uppskjuten sjukdomsdebut och lindrigare förlopp. Om perioden av obehandlad psykos reduceras genom tidig upptäckt och behandling kan sjukdomsförloppet bli lindrigare

- Handläggningen i akuta fasen är avgörande för om en förtroendefull kontakt (allians) mellan patient och psykiatrisk behandlare etableras. Alliansen kan vara avgörande för att förhindra återinsjuknande, suicid och så vidare i efterförloppet.

- Under stabiliseringsfasen är risken för återinsjuknande, suicidförsök och suicid större än under den stabila remissionsfasen, vilket bör beaktas vid utskrivning från heldygnsvård.

- Under den stabila remissionsfasen kan aktiva rehabiliteringsinsatser inledas som syftar till en återgång till ett normalt liv eftersom risker för återinsjuknande, suicidförsök etc. är mindre under denna period.

positiv effekt.

– Vården ska vara individuell och anpassad till individens förmåga. Tanken med KBT är att den ska underlätta för patienten. Den metoden kan passa när patienten är i en stabil fas.

Huruvida patienten klarar av den fjärde metoden som Socialstyrelsen rekommenderar är även det högst individuellt. Den är arbetslivsinriktad rehabilitering i samverkan med supported employment enligt IPS-modellen.

– Den här modellen måste först och främst utgå från personens vilja, att hon eller han vill komma tillbaka till arbetslivet. Det är en stegvis arbetsträning på den arbetsplats där personen sedan ska arbeta. Det finns många som fått anställning genom den här metoden.

För att kunna genomföra arbetslivsinriktad rehabilitering krävs att hälso- och sjukvården och socialtjänsten samverkar och även har kontakt med arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

Metoder som inte visar någon evidens, men som Socialstyrelsen inte helt förkastar, är psykodynamisk terapi och stödterapi.

– Stödterapi ska man inte ha som en metod att nå förändring med, men för att överhuvudtaget nå framgång med övriga metoder behövs en allians och stödterapi kan skapa en allians.

Att skapa allians

Att skapa en allians och hur man praktiskt arbetar med gruppen schizofreni och andra psykossjukdomar presenteras i det regionala vårdprogram som Stockholms läns landsting har tagit fram.

Det är avgränsat till hälso- och sjukvårdsansvaret och riktat till dem som jobbar närmast patienterna.

– Vårdprogrammet kan ses som en bok; så här ska de göra som jobbar närmast patienterna. Programmet presenterar de olika faserna i sjukdomen och vad vården ska inriktas på. Vad en patient klarar och behöver är individuellt och riktlinjerna för det finns i Vårdprogrammet. Men praxis är att man ska pröva metoder som finns snarare än att inte göra det, sa Lena Flyckt.

Vårdprogrammet pekar på nödvändigheten av att utreda psykostillståndet innan diagnostisering och eventuell medicinering sätts in.

– Om det är möjligt i den akuta fasen så är det viktigt med medicinfrihet för att

om möjligt i denna fas, kunna ställa rätt diagnos. Vi måste kunna motivera varför vi sätter in medicin. Psykosen kan vara drogutlöst och kognitiva svårigheter kan vara symptom på sjukdomen eller neuropsykiatriska funktionshinder. Vi vet även att för lite sömn och vila gör psykosen värre. Samtidigt finns risker i den akuta fasen och dem måste vi bedöma. Vi kanske inte alls kan lämna patienten ensam.

I de nationella riktlinjerna ingår inte läkemedelsbehandling för patientgruppen. Det kommer en SBU-rapport (Statens beredning för medicinsk utvärdering) i det ämnet. Lena Flyckt konstaterade dock under sin föreläsning att det i Fass inte finns någon skillnad i dosering av medicin för män och kvinnor, på samma sätt som det tidigare var för hjärt- och kärlsjukdomar. Det saknas

”Man ska ha starka skäl för att inte inrätta ett ACT-team

forskning i ämnet.

– Det gäller även att behandla med varsamhet då biverkningar av mediciner gör att många slutar att ta sin medicin, en anledning är det sexuella. Det är så många som 70 procent som slutar att ta sin medicin inom 18 månader. Det är viktigt att ta reda på vilken medicin som patienten föredrar.

Även om vården av personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd har gått framåt; sjukdomens förlopp är bättre för många, sjukvården behandlar färre svåra konsekvenserna av sjukdomen, ”Nu ser vi nästan aldrig katatoni, där personen är stel i flera timmar, längre”, så finns fortfarande väldigt många frågor kring sjukdomen och dess delar.

– Vi vet inte med säkerhet vad konceptet schizofreni är. Vilka symptom som finns är viktigare än diagnosen i sig, säger Lena Flyckt och konstaterar att exakt hur vården för personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd ska organiseras på olika platser i landet måste de olika regionerna komma fram till utifrån deras egen population.

– Men vården kommer att kräva utbildningsinsatser och andra sätt att budgetera i framtiden. ■

ADHD

Vad beror det på, egentligen?

Text och Foto: Kerstin Karell

Det råder oenighet om vad som är orsaken till ADHD. Kjell Modigh hör till dem som menar att orsaken är biologisk medan Tomas Ljungberg tror på en stress-sårbarhets- eller bio-psykosocial modell. Både är dock överens om att samhället fortfarande kan göra mycket mer för att underlätta för dem som har funktionshindret.

På Psykotridagarna ställdes de för första gången mot varandra, Kjell Modigh och Tomas Ljungberg, båda läkare och docenter i farmakologi, i en diskussion om orsaken till uppkomsten av ADHD.

Symptomen för diagnosen ADHD, som mer korrekt ska skrivas AD/HD, finns i DSM IV. Bokstäverna står för Attention Deficit and/or Hyperactivity Disorder vilket egentligen innebär att diagnosen består av flera delar och därmed enligt Tomas är svår att forska på.

– I den nya DSM V kommer ADHD eventuellt att delas upp i flera diagnoser, sa Tomas som är föreståndare för FoU-centrum/CKFD i landstinget Sörmland och innehar en adjungerad professur vid institutionen för Neurovetenskap vid Uppsala universitet.

Tolkar studier olika

Det finns fler än 20 studier i världen där man gjort jämförelser mellan enäggs- och tvåäggstvillingar och som har haft som ambition att utröna huruvida ADHD är ärftligt betingad eller inte. Tomas och Kjell tolkar dessa olika beroende på hur de bedömt de problem och felkällor som finns vid sådana tvillingstudier.

Både Tomas och Kjell är dock överens om att ärftlighet står för en stor del av orsaken bakom funktionshindret. Men Tomas anser att forskningen visar att de ärftliga faktorerna står för 40 till 60 procent medan Kjell anser att de står för mellan 50 till 80 procent av variabiliteten. Enligt Kjell står de resterande procenten för andra biologiska orsaker så som prematur födsel, intag av alkohol och eventuellt rökning under graviditet, hjärnskador kring födelsen och som inträffar under det första levnadsåret.

Tomas Ljungberg och Kjell Modigh.

–Det är oklart i vilken utsträckning som dessa orsaker tecknar in de procent som återstår efter ärftligheten. Orsakerna är inte helt klarlagda och jag är ödmjuk inför att vi ännu inte vet allt om sjukdomen, som med andra psykiatriska sjukdomar. Men ärftligheten är den orsak som vi vet med störst säkerhet, utifrån de studier som gjorts, sa Kjell som idag är pensionär men tidigare var överläkare vid psykiatriska kliniken på Kungälv's sjukhus.

Svåra fall av ADHD

Tomas står för en stress-sårbarhetsmodell, eller som det ibland kallas för en bio-psykosocial modell, där han anser att det finns fler orsaker än de rent biologiska som kan vara av betydelse för att ADHD uppkommer. I de svårare fallen, som motsvarar diagnosen HKD, anser han att ärftlighet och de rent biologiska orsakerna kan stå för den största

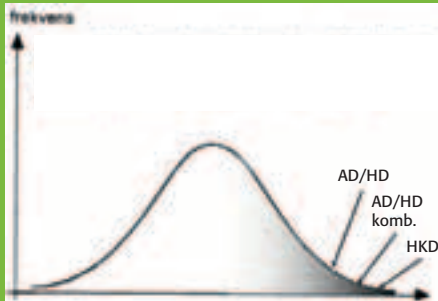
delen av funktionshindrets uppkomst medan det hos andra individer, med mindre uttalade symtom, i större utsträckning kan finnas andra orsaker som också kan vara av betydelse. Till exempel har psykosocial belastning, såsom störningar i anknytning, att leva i oorganiserad miljö eller en miljö med en förälder med missbruksproblem och/eller enligt Tomas har varit utsatt för övergrepp och trauma visats kunna vara av betydelse.

Men frågan, som Kjell då ställer sig, är vad som är hönan och vad som är ägget. Han anser att det är ADHD i sig som är sårbarhetsfaktorn och är det huvudsakliga problemet, inte den psykosociala belastningen.

– Jag anser att problem med anknytning och social misär inte är orsaksfaktorer. Det finns inte en enda studie som visar det, säger Kjell.

Tomas däremot konstaterar att det visst ►►

AD/HD betraktat utifrån ett dimensionellt perspektiv

I Neuropsykiatri anses hela spektrat orsakas av "hjärnförändring". Stress-sårbarhet anser att biologiska orsaker troligen blir mer viktiga desto längre ut i "svansen" problemen finns och att psykosociala faktorer blir viktigare mer mot "mitten".

Källa: Tomas Ljungberg

finns sådana studier som visar att psykosocial belastning kan fungera som en orsaksfaktor och avgöra svårighetsgraden av de symtom som uppvisas.

– ADHD måste inte bara ha en orsak utan det kan finnas flera och de påverkar personer olika. Om du till exempel har en biologisk sårbarhet för stress och är i en stressig miljö så påverkar den dig och din hjärna, medan om du inte har den sårbarheten så påverkar den miljön dig inte på samma sätt.

Överge neuropsykiatri

Trots att Tomas och Kjell ser olika på orsakerna till ADHD så är det mycket de är överens om. De anser att begreppet neuropsykiatri måste överges då de diagnoser som nu räknas in i begreppet neuropsykiatri inte skiljer sig från andra psykiatriska sjukdomar.

Båda har även samma syn på mediciner. Den ska sättas in först efter att stödjande insatser har visat sig otillräckliga.

För det finns mycket kunskap om funk-

tionshindret. Det som är känt för ADHD är bland annat dess förlopp, att funktionshindret ofta förekommer till exempel i samband med missbruk och att den innebär sociala anpassningssvårigheter.

– Det är viktigt att de som är drabbade får en ordentlig utredning och för barn i skolåldern måste hjälpen sättas in innan det finns en klar diagnos. Det är inte diagnosen utan symptomen som ska vara avgörande för hjälpen och stödet i skolan, sa Tomas och fortsatte:

– Oavsett vilken orsaksmodell man tror på så är symptomen desamma och personer med ADHD har de specifika svårigheter de har.

– Den kunskapsnivå vi har idag möjliggör anpassnings- och behandlingsinsatser som i det närmaste kan normalisera för personer med ADHD att nå fullgod social anpassning och livskvalité. Men dessa möjligheter är fortfarande sorgligt underutnyttjade i vårt samhälle, sa Kjell. ■

Vad tycker du om Psykiatridagarna och vad tar du med dig från konferensen?

Gunilla Runesson och Maria Karlsson, psykiatrin, universitetssjukhuset i Linköping.

– Vi har följt ADHD-spåret och har framförallt fått en bättre inblick i vad de som har den diagnosen upplever, deras svårigheter och hur man som professionell kan hjälpa dem. Vi har bland annat lyssnat på Susanne Bejerot som var suverän. Hon var mycket engagerad och duktig på att förmedla på ett greppbart sätt vad de med ADHD upplever, nackdelar och fördelar. Hon gav energi.

Konferensen Psykiatridagarna arrangeras av IQPC och i år var det femte gången. Det var totalt var 300 personer på plats varav 24 hörde till de tolv utställarna. Det fanns tre olika spår att följa: Neuropsykiatriska funktionshinder, Ångest, depression och bipolär sjukdom samt Psykos och schizofreni.

Lars Brunn, Unga vuxna mottagningen, allmänpsykiatrin, Akademiska sjukhuset, Uppsala.

– Prästen Lars Björklunds föreläsning var intressant. Hans sätt att se vad mötet betyder för varje människa inom sjukvården; att det är viktigt att bli sedd och bekräftad i ett möte. Det är det som är betydelsefullt i ett möte. Han illustrerade på att bra sätt med liknelser och sa saker som jag kommer att ta med mig och använda mig av i mitt arbete. Ett exempel är tanken kring psykisk sjukdom utifrån att människan är som vatten. En frisk människa är vatten mellan 0 till 100 grader. När vattnet är så vet vi hur vi ska handskas med det på bästa sätt. Om en person är djupt deprimerad är han eller hon som is. Vad händer med oss när vi tar i is, tar den till oss och härbärgerar den? Jo, vi blir själva kalla. Om en person är psykotisk tar vattnet en annan form, den blir till ånga.

Terese Ollén och Jenny Lindqvist, socialpsykiatrin, Sollentuna kommun.

Terese: Det har varit väldigt intressant och vi har kommit i kontakt med många personer från olika verksamheter. Vi har bland annat lyssnat på hur de jobbar i Göteborg med öppen- och slutenvården integrerat. Det är intressant att höra hur det kan vara att jobba över gränserna och ha ett annat arbetssätt, även om vi inte jobbar på det sättet.

Jenny: Jag tycker att Björn Ogéus var inspirerande då han talade om hur man ska möta människor och det psykosomatiska, att skam kan sitta som smärta i axlarna till exempel. Han hade bra exempel på frågor som man kan ställa till klienterna och jag kommer att använda mig av att det han talade om att fokusera på en persons resurser och det positiva i framtiden. Det har varit många föreläsningar riktade mot landsting. Vi har saknat att det inte varit mer som varit riktat mot kommunala verksamheter.

Välkommen till
Ungdomshemmet Hajstorp
- behandlingshemmet
vid Göta Kanal

Vi hjälper unga tjejer och killar med psykosociala problem som yttrar sig i självskadebeteende, utåtagerande, begynnande missbruk, avvikande normer och värderingar samt relationsstörningar tillbaka till en fungerande vardag.

Vi försöker skapa en miljö som är så hemlik som möjligt både i inredningen och atmosfären. Kärnan i vårt arbetssätt är att få ungdomarna att utveckla sin sociala förmåga ihop med sina medmänniskor.

Ungdomshemmet Hajstorp AB
Sörby 17, 545 91 Töreboda
Tel: 0506-132 40, Fax: 0506-132 44
hajstorp@telia.com, www.hajstorp.se

I samverkan med Ungdomshemmet Muggebo

Utbildningar 2010 och 2011

- i samverkan med Ersta Sköndal Högskola

Kognitiv beteendeterapi - en introduktion

15 högskolepoäng

Ht 2010 - Vt 2011

Kostnad 14 350 kr/termin (exkl.moms)

sammanlagt 16 heldagar

OBS: Sista anmälningsdag 11 juni 2010

- i samverkan med Haldor Øvreeide och Eva Redemo

Samtal med barn och ungdomar

11 dagar under 2 terminer

2011

Kostnad 19 500 kr/termin (exkl.moms)

med start 8-9 mars

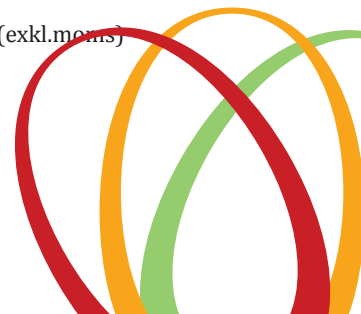
För mera information

www.magelungen.com

Bondegatan 35

116 33 Stockholm

08 - 556 93 190

Varje dag blir 50 barn
beroende av tobak,
vi är beroende av ert stöd
för att sänka den siffran.

www.nonsmoking.se

A NON SMOKING
Generation

PG: 90 1979-5
08 10 93 00
info@nonsmoking.se

Flarka Behandlingshem AB

är ett hem för vård och boende.

Den 1 september förra året brann vår fastighet i Horn, Östergötland, ner till grunden. Efter sju sorger och åtta bedrövelser är vi dock igång igen! Vi har införskaffat en fastighet i Mjölby, f.d Kungsvillans lokaler.

Vår målgrupp är LVU och SoL placerade ungdomar mellan 13-19 år med psykiska störningar samt psykoneurologisk problematik som bl.a. tar sig uttryck i social problematik och relationsproblematik.

Vi arbetar kognitivt i en daglig färdighetsträning. Vårt behandlingsmål är att etablera våra ungdomar som en fungerande del av samhället samt att individen ska nå ett välmående. Vi arbetar utifrån ett helhetsperspektiv med träning på olika nivåer utifrån varje individs behov.

Telefon: 0142-178 00

E-post: info@flarka.se

Postadress: Box 35, 595 44 Mjölby

www.flarka.se

Evalotta Larsson och Eva Christin Magnusson.

Unga vuxna

är en viktigt grupp

Text och Foto: Kerstin Karell

Unga vuxna som mår psykiskt dåligt kan komma i kläm mellan BUP och vuxenpsykiatri. Då Helsingborg öppnade en specialistmottagning för gruppen upptäckte personalen att många mår dåligt.

Behövs en speciell mottagning för unga vuxna? Ja, svarade Evalotta Larsson, psykolog, och Eva Christin Magnusson, siononom och psykoterapeut, under Psykiatridagarna. De både jobbar på samtalsmottagningen för Unga vuxna i Helsingborg som är en del av specialistpsykiatri.

Deras erfarenheter är att mottagningen, precis som är dess syfte, tidigt fångar upp ungdomar som mår psykiskt dåligt och är en brygga mellan vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri.

– Vi trodde inte att det var så många som mår så dåligt som de gjorde och att de som var djupt deprimerade var en så stor grupp, sa Evalotta.

Mottagningen startade 2006 som ett sam-

arbete mellan vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri med totalt åtta i personal rekryterade från båda verksamheterna. Idag finns det endast tre i personal och den tidigare målgruppen från 16 till 24 år har ändrats och är nu 18 till 24 år.

– Det finns en sorg i att åldern nu är från 18 år eftersom det var många 16 och 17-åringar som sökte sig till mottagningen. Många gånger av den anledningen att de

Stöd & Resursteamet

Delaktighet, begriplighet och kontinuitet

Stöd & Resursteamet i Fyrstad AB är ett privat företag med verksamhet i Uddevalla som erbjuder korttidsvistelse, på vardagar och helger, kolloverksamhet samt LSS boende, för barn och ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Kontakta oss på info@stodochresursteamet.com, www.stodochresursteamet.com eller ring 0522-980 86/88 för mer information

Unga vuxna

samtalsmottagning i Helsingborg

Inriktningen är samtalsbehandling. Mottagningen arbetar inte med missbruk, utredningar, psykoser eller svåra ätstörningar. Problematiken är psykologisk, psykiatrisk och eller social. Den unges egna behov styr behandlingen (ej skola eller föräldrar). Friskfaktorn är i fokus.

Det är enkelt att kontakta mottagningen via telefon.

Den unge ska få en tid inom två veckor och får om möjligt komma till samma person som han/hon hade telefonkontakt med. Bedömningar sker antingen individuellt eller i par med blandad kompetens. Den unge får bjuda med familj, kompis eller partner. Vid behov bjuds vårdgrannar in till konferens (socialtjänst, Blå kamelen, skolan).

Mottagningen

466 patienter och 3911 besök.
229 nybesök (ej tidigare aktuella på vuxenpsykiatri eller BUP).
73 procent var flickor.
62 procent av nybesöken ringde själva.
43 procent av samtalen fick bedömningen nedstämdhet och depression.
17 procent av samtalen fick bedömningen ångest och oro.
(Bedömningarna stämde väl överens med diagnosen efter utredningen).

inte ville blanda in sina föräldrar vilket de måste på BUP, sa Evalotta.

Verksamheten är främst inriktad på att vara en samtalsmottagning. Innan den var igång hördes kommentarer i stil med: ”Ska ni jobba med kärleksbekymmer?”, eller ”Det är svårt att bli vuxen”.

– Det fanns en nedlåtande attityd mot att det faktiskt är svårt att bli vuxen. När tjejen gör slut kan det vara ett svårt tillstånd för en ung man. Att sluta skolan, som gör att de fasta rutinerna försvinner, är ett stort utvecklingssteg som kan gå illa. En person sa till oss: ”Nu har jag ingen skola att skolka ifrån längre”.

Alkohol och droger

Evalotta och Eva Christin konstaterar att sedan mottagningen startade har de lärt sig mycket om de ungas svårigheter. De har bland annat fått större kunskap om alkohol och droger jämfört med tidigare.

– Då vi började var vi inte lika medvetna om den här problematiken. Vi har varit stränga och krävt precisa svar på exakt hur mycket, vad och hur ofta de dricker. Det är svårt att bedöma det psykiatriska tillståndet om man röker hasch varje dag eller om

man har en stor alkoholkonsumtion, sa Eva Christin.

De ungdomar som har uttalade alkohol- och drogproblem har personalen slussat vidare till en specifik avdelning för det, Blå kamelen.

– Vi har pratat med ungdomarna om vad som händer i kroppen då man dricker alkohol; att det påverkar sömn och kan ge ångest. Det har gett många insikt, sa Evalotta.

Att personalen på mottagningen kommer från olika verksamheter märktes innan organisationen satte sig.

– Vi jobbade för att få ihop synsättet Unga vuxna, inte BUP eller vuxenpsykiatri. Vi har ofta varit två personal, en från varje sida, vid bedömningar och samtal. Vår organisation är platt istället för hierarkisk och hos oss är det behandlaren som äger ärendet och läkaren har varit konsult, vilket i början gav upphov till komplikationer, säger Evalotta.

På grund av omorganisation och ekonomi är mottagningen idag reducerad. Personalens förhoppning är att mottagningen åter igen ska växa, vilket det även finns indikationer på från ledningens sida att den kommer att göra. ■

Grödbygården

ett behandlingshem för föräldrar och barn

Alla vill vi utvecklas, men helst utan att behöva ändra oss. Förändring väcker motstånd och dessa krafter behöver för ”våra” familjer härbärgas inom den fasta ram en god institution utgör.

Vi har arbetat med familjer sedan 1990 och har utvecklat en organisation som är lämplig för vår målgrupp. Nu tar vi även emot ensamma barn 3-13 år.

Psykoterapi (bild-, lek och parterapi) integreras i den jag-stärkande miljöterapi med mer pedagogiska metoder (Marte-Meo, Cap och ART).

Grundläggande variabler som åtgärdernas intensitet, frekvens och timing är en kompetens utöver metodnivån, som är avgörande för behandlingsresultatet. Organisationen är terapeutisk.

Familjerna bor skyddat i egna lägenheter i våra hus här på landet i Grödbygården utanför Bromölla, nära Blekingegränsen.

Vi erbjuder

- + Behandling
- + Utredning
- + Akutplacering
- + Mellanvård

Vi är autonoma och behöver inte underordna oss någon koncernledning.

Huvudman: Annika och Lennart Olsson
Plats för 8 familjer och 4 ensamma barn
Telefon: 0456 - 229 41
E-post: annika.lennart@grodbygarden.se

Besök vår hemsida för mer information www.grodbygarden.se

Vinn
sida 60

Medvetenhet

En ny valuta

Det här är din inbjudan till att säga ja till din egen storhet till en ny form av välbefinningsmedvetande, som både är tillfredsställande på det personliga planet och globalt hållbar.

I boken tar Brandon Bays och Kevin Billett med dig på en omvälvande resa för att driva bort alla de begränsningar som har hindrat dig från att uppleva verklig tillfredsställelse i livet. De praktiska, effektiva processerna hjälper dig att steg för steg släppa taget om rädsla, känslomässiga blockeringar och negativa föreställningar och leder dig in i en radikal personlig frigörelse. Du kommer att kunna öppna dig för inspirerande och kreativa lösningar och skapa ett hälsosamt överflöd på livets alla områden: arbete, hälsa, relationer och kreativitet och på livets alla nivåer: ekonomiskt, känslomässigt, fysiskt och andligt. Om du använder övningarna och lever utifrån sanningen i din egen potential kommer det att ge dig de resultat du har sökt i hela ditt liv. Och när du lever hela din potential kommer du, genom ditt sätt att leva och vara, att sprida en medvetenhet som handlar om möjligheter. Din blotta närvaro kommer att väcka människorna omkring dig och du kommer att bli en kraft för medveten, positiv förändring.

Brandon Bays, Kevin Billett
www.icabokforlag.se

Vinn
sida 60

Ensamkommande barns rätt

En vägledning för den gode mannen, kommuner m. fl

Barn som söker asyl är inget nytt fenomen. Under andra världskriget, mellan åren 1939 och 1945, evakuerades ungefär 70 000 barn från Finland till Sverige. Likaså sändes barn iväg från Spanien och det spanska inbördeskriget, 1936-1939. År 2009 ansökte 2 250 ensamkommande barn om asyl i Sverige. Det är framför allt världens konflikter som styr hur många ensamkommande barn som skickas iväg från krig och oro.

I Sverige har vi sedan år 2005 en ny lag, lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn. Skyddet för barnen har stärkts betydligt, jämfört med tidigare regler. Med dessa nya regler följer också skyldigheter för de svenska myndigheterna. Det är många myndighetspersoner som ett ensamkommande barn kommer i kontakt med under vistelsen i Sverige. Att barnet i denna situation får en kompetent god man, som har kunskap om samhället, tid och kraft är viktigt för barnet. Gode mannen ska se till att barnets rätt tillgodoses på alla plan.

Ingemar Strandberg Eva von Schéele
www.nj.se

Ett CP-bra liv

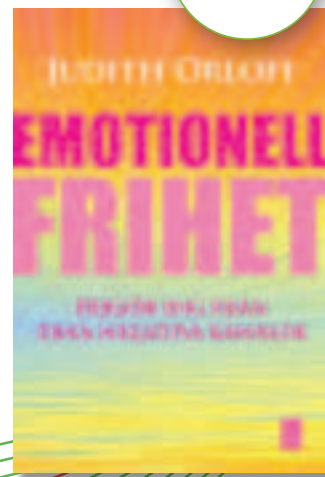
”Det känns helt överkligt när folk på stan känner igen mig och kommer fram och frågar mig om jag är grabben i kuvösen bredvid. De vill att jag ska skriva min autograf på någon trasig servett som de sträcker fram. Visst kan jag göra det, säger jag, men tro inte att ni kommer att kunna läsa vad det står.”

Vad är ett bra liv? Kan man leva ett bra liv även om man är allvarligt CP-skadad? Kan man må bra även om man inte är vad samhället kallar friskt?

Jonas Helgesson, som mot alla odds har blivit succé författare och egen företagare, delar med sig av viktiga saker som han har lärt sig som handikappad, golfare, student, gift, ståuppare och föreläsare.

Han berättar om sin träning inför att bestiga Kebnekaise, om varför han vill arbeta med människor och inte följa alla välvilliga råd som går ut på att han borde arbeta med datorer, om sitt livs allra bästa dag, om hur det är att starta eget och om varför han inte tror att man måste vara Ernst Kirchsteiger för att bli en lycklig människa.

Jonas Helgesson
www.librisforlag.se

Emotionell frihet

Frigör dig från dina negativa känslor

Föreställ dig att du sitter fast i en bilkö men är ändå fylld av sinnesro, att du är fridfull istället för ängslig och att ditt liv präglas av givande relationer och en varm känsla av tillhörighet. Det är så det känns när du uppnått emotionell frihet.

Psykiatrikern Judith Orloff inbjuder dig till en makalös resa som leder till lycka och ro. Med humor och medkänsla visar hon hur man identifierar de mest negativa känslorna och hur du omvandlar dem till hopp, välvilja och mod. Oavsett i vilken utsträckning du känner dig stressad för tillfället, så är det dags för en positiv förändring nu. Du har förmågan att befria dig själv från depression, ilska och rädslor. Och resultatet blir en mer lyskraftig närvaro.

Emotionell frihet är boken för dig som är utbränd, deprimerad eller överarbetad likväl som för dig som faktiskt är på en bra emotionell plats, men vill må ännu bättre. Judith Orloff delar med sig av fängslande patientfall och berättelser och visar oss tydligt att varje dag ger oss tillfällen att vara hjältar i våra egna liv, att vända oss bort från negativiteten, reagera konstruktivt och ta kommando över vilken situation som helst.

Judith Orloff
www.icabokforlag.se

Vinn
sida 60

Vräkt

**– utkastad från hus
och hem i Stockholm
1879-2009**

Att bli vräkt är något av det värsta som kan hända en familj men ingen vet exakt hur många detta drabbar varje år. Vad händer med alla dem som varje år döms till vräkning? Hur många får bor kvar efter en uppgörelse med värden? Hur många ger upp och flyttar innan kronofogden knackar på dörren? Vart tar de vägen?

Med ett 130-årigt perspektiv speglar boken ett vardagsdrama där aktörerna är hyresvärd och hyresgäst, domstolar, kronofogdar, gårdagens fattigvård och dagens socialtjänst och, i dramats utkant, låssmeder, inkassobolag och flyttfirmor.

Allt för lite görs för att bekämpa den ojämlikhet på bostadsmarknaden som vräkningarna och hemlöshet är symptom på, anser författarna. Politikerna måste göra mer än reformera sociallagstiftningen, ändra tidsfrister i vräkningsprocessen och se över samarbetet mellan myndigheter och värdar. Intressegrupper och partier måste också agera och bidra till en debatt som leder längre än till administrativa åtgärder som mer döljer än löser problemen.

Lena Eriksson, Sten-Åke Stenberg,
Janne Flyghed, Anders Nilsson
www.premissforlag.se

Föräldrarnas tvärtemotbok

Allt för ofta växer små vardagliga problem sig stora i familjen, och till sist vet vi som föräldrar inte hur vi ska göra för att komma vidare. Gör tvärtemot, säger författarna och föräldracoacherna Åse Teiner och Anna Glas.

Vad är det för fel med att äta bakelser på väg till dagis? Eller varför inte betala några ungdomar för barnvagnspromenaden så att du äntligen kan få sova? Att våga göra tvärtemot sätter igång processer som förhoppningsvis väcker nya tankar, och du och din familj har roligt under tiden.

Föräldrarnas tvärtemotbok är indelad i tre avsnitt: Växa som vuxen, Bryt vardagsmönstren och Säg JA. De består av 49 föräldrabeskrivelser ur verkliga livet samt tre avsnitt med författarnas tankar kring huvudämnen. Varje föräldrahistoria börjar med en kort problembakgrund, exempelvis att barnet aldrig äter middag eller att storhandlingen alltid slutar i katastrof. Föräldrarna provar en tokig tanke som att ge barnet en glass medan föräldern själv fixar middagen. Vi får följa vad som händer i familjen när de provar idén. Avsnittet avslutas med vilka nya tankar som väckts genom den tokiga tanken.

Åse Teiner, Anna Glas
www.norstedts.se

Hund på recept

**Den professionella
vårdhunden**

Lek med tanken att ett läkemedelsföretag skulle presentera ett piller som utan biverkningar lindrade depressioner, ökade motivationen till fysisk aktivitet och dessutom förbättrade minnet. En medicin som också visade sig stärka självförtroendet och öka förmågan till socialt samspel. Det och mycket mer är effekter av den hundkontakt som nu skrivs ut på recept inom svensk vård.

Att använda hundar inom vården är inget nytt fenomen, men verksamheten har oftast skett oreglerat och på initiativ av eldsjälarna. Sedan Svenska vårdhundskolan inledde sitt landsomfattande arbete för två år sedan har det skett en revolution på området.

Ingeborg och Linus Höök
www.gothiaforlag.se

Vinn
sida 60

Behandling av alkoholproblem

**Verktyg för psykosocial
behandling vid miss-
bruk eller beroende
av alkohol**

Boken är en gedigen fackbok för drog- och alkoholbehandlare. Boken går igenom och beskriver alla aspekter av verksam alkoholbehandling. Här sammanfattas några av de kognitiva beteendeterapeutiska metoder vars goda resultat bekräftats av internationell forskning. Detta kombineras med konkreta exempel på hur forskningserfarenheter kan omvandlas till fungerande praktik. Viktiga aspekter i den konkreta, dagliga behandlingspraktiken gäller till exempel hur man på ett bra sätt tar emot klienten, avslutar en behandling och uppmärksammar barnens villkor. Ett kapitel ägnas också åt hur man förebygger utbrändhet bland behandlare.

Boken är lämplig för utbildningar och vidareutbildningar inom drog- och alkoholbehandling men försvarar även sin plats som referensverk på varje socialkontor, behandlingshem och klinik.

Anette Sogaard Nielsen
www.gothiaforlag.se

Hundar skapar lugn

Text och Foto: Susanne Mattsson

På Enebackens äldreboende i Åkersberga arbetar man efter EDEN, en modell som främjar och möjliggör samvaro med djur, barn och natur.

Hundarna har en viktig uppgift, främst på demensavdelningarna. Bara genom sin närvaro sprider de lugn och harmoni.

Sjuåriga schäfertiken Adora ingår i personalstyrkan på Enebackens äldreboende, som sedan 2006 drivs av HSB Omsorg på uppdrag av Österåkers kommun. Hennes matte Lisa Hjort-Wallin jobbar som vårdbiträde på nätterna. Adora har lång erfarenhet som vårdhund och har jobbat med Lisa på boenden för både utvecklingsstörda och gamla.

Adora är lugn och vädresserad. Hon varken hoppar eller skäller utan nöjer sig med att nosa lite när tidningen SIL besöker Enebacken, som är hennes revir. Hon lunkar vant bort i korridoren, tittar vart vi tar vägen och kliver in i hissen med oss. Sedan visar hon vägen till personalrummet.

– Adora kan varenda vrå här, säger Lisa Hjort-Wallin. Hon vet att hon är på jobbet och vilka regler som gäller.

På Enebacken, som byggdes 2006, finns 108 lägenheter fördelade över tre plan. På tre av våningarna har man demensboende. De flesta känner till Adora, samt de andra cirka åtta hundarna som också ”jobbar” på Enebacken med sina hundförare.

– Det går inte att beskriva hur häftigt det är att jobba med hund. På demensavdelningarna kan det ibland vara ganska oroligt, men när Adora dyker upp sprider sig

ett lugn. Och det enda hon gör är att vara just hund. Hon bara är, men gör ändå nytta.

Minns känslan, men inte namnet

På en avdelning vi besöker skiner flera av de boende upp när vi kommer på besök. Den här dagen sitter de och planterar om blommor, men när de får syn på Adora visar några damer direkt intresse för hunden. De klappar och pratar med henne. Adora myser av uppmärksamheten.

En gammal dam minns att hon haft hund. Hon kommer inte ihåg vilken ras det var eller vad den hette, men hon minns känslan av att klappa en päls.

– Djur väcker så många minnen och instinkter. Det är viktigt för dementa att få ge omvårdnad. De både matar, nattar och bäddar in Adora. Då känner de sig behöva, säger Lisa Hjort-Wallin.

Kraven på vårdhundarna är naturligtvis stora.

– Vi testar och godkänner hundarna. De måste vara väluppfostrade, lugna, stabila och trygga, och de ska trivas med att jobba här. Hundarna får inte vara rädda för exempelvis höga ljud, rullatorer och platspåsar, och de måste kunna läsa signalerna från en dement människa. Vi tar heller inte in valpar eftersom de är mer krävande. Hundarna

får inte ta upp tid från våra kunder, säger Gitte Hansson, sjukgymnast som jobbat på Enebacken sedan starten.

Gitte Hansson har själv en hund, en welsh springer spaniel, som hon har med sig på jobbet ibland.

Rädsla och allergier

Hon har själv gått en distansutbildning (djurs medverkan i vård och socialt arbete, 15 poäng) på Malmö högskola, och nu håller hon på att ta fram utbildningar för personalen.

– Det har blivit ett uppsving för djur i vården. Eftersom det verkar vara en trend kommer det fler och fler utbildningar. Men det måste finnas ett syfte med att använda hundar i den dagliga verksamheten. Det får inte bli ett hunddagis för personalen.

Man måste också respektera de hinder som kan finnas, som allergier och rädsla. Inom sjukvården är det tabu med djur, men på olika typer av egna boenden blir det allt vanligare.

– Den äldre generationen har inte samma problem med allergier som yngre generationer så än det är inget problem. Men däremot finns det folk som är hundrädda. Detta måste jag och Adora respektera. De finns också boenden som inte vill ha ►►►

Adora är populär bland de boende på Enebacken.

” På demensavdelningarna kan det ibland vara ganska oroligt, men när Adora dyker upp sprider sig ett lugn

EDEN

En arbetsmodell som bidrar till att skapa större meningsfullhet i vardagen och en upplevelse av högsta möjliga livskvalitet. EDEN startade i USA i början av 1990-talet. Grundaren är geriatreren Bill Thomas. Han ansåg att det som skapade störst lidande för äldre är ensamhet, hjälplöshet och tristess, inte de medicinska sjukdomarna. EDEN handlar bland annat om att skapa en naturlig kontakt med djur, natur och barn, att flytta beslutsfattandet närmare varje individ samt att främja spontana och meningsfulla aktiviteter.

(Källa: HSB Omsorg)

► hundbesök på sina rum. Adora vet exakt vilka rum hon inte får besöka, säger Lisa Hjort-Wallin.

Nätterna är en orolig tid på demensavdelningarna. Sällskap och beröring verkar lugnande och då kan en hund göra nytta bara genom att finnas där.

– Många har svårt att sova. Men när de fått dela en kvällsmacka med Adora och sedan nattat henne känner de sig lugna och nöjda och brukar somna.

Var med och vakade

Lisa berättar också om hur Adora varit med och vakat i livets slutskede.

– En gång när jag satt och vakade hos en dam som var förtjust i Adora fick Adora vara med i rummet. Hon smög fram till sängen och la sin nos i hennes hand. Då infann sig ett lugn och damen låg och höll i Adora tills hon somnade in. Det var fantastiskt.

På Enebacken har man inte bara hundar utan även andra djur.

– Vi har även fåglar och fiskar, och vi

har pratat om att skaffa katter, säger Gitte Hansson.

Barn och natur är andra viktiga inslag i EDEN-modellen, som har sitt ursprung i USA.

Enebacken ligger granne med Solskifteskolan, vilket leder till ett naturligt utbyte. Besök av barnkörer och luciatåg förekommer, men också andra samarbeten har diskuterats.

Naturen bidrar med frukter och växter som man gärna tar in i huset.

– Vi följer årstidsväxlingarna och tar del av vad de olika månaderna har att erbjuda, säger Gitte Hansson.

Något annat man är riktigt stolt över är danserna, som äger rum två gånger i veckan.

Efter ett nattskift tycker Adora det ska bli skönt att åka hem. Men först ska hon och matte Lisa åka till stallet och mocka åt hästarna. Lisa har två egna hästar.

– När vi sedan kommer hem är Adora riktigt trött. Då brukar hon sova gott.

För att sedan vara pigg och laddad till nästa arbetspass. ■

Lisa Hjort-Wallin med sin hund Adora.

Vårdhundskolan

utbildar vårdhundsteam

Text: Susanne Mattsson
Foto: Linus Höök, RREPORTAGE

Vårdhundar används inom vård och rehabilitering av både barn, vuxna och gamla. Inom demensvård och rehabilitering efter en förvärvad hjärnskada, exempelvis stroke, kan hundar göra stor nytta. Samvaron med en hund ger både psykiska, sociala och fysiska effekter.

Projektet Vårdhundskolan ägs av den ideella föreningen Hälsans Natur. I januari 2008 beslutade Allmänna Arvsfonden att ge föreningen ekonomiskt stöd till det treåriga projektet Hund i vården – idag kallat "Vårdhundskolan". För det första året beviljades 1,6 miljoner kronor, och i februari 2009 beslutade Arvsfonden att bevilja 2,3 miljoner kronor för år två.

Projektet har två målgrupper: Äldre med demens samt personer med förvärvad hjärnskada, bland annat stroke. Kontakt med hundar kan ge stor hälso nytta även i andra sammanhang, till exempel i missbruks- och kriminal- vård, psykiatri, inom skolan med mera. Avsikten är att Vårdhundskolan i framtiden skall kunna utveckla utbildningar även för dessa grupper.

Var används vårdhund?

Vårdhundar assisterar i dag inom vård och rehabilitering av både barn, vuxna och gamla. De används vid till exempel demensvård och rehabilitering efter förvärvad hjärnskada. Vårdhundar arbetar också i skolan för barn med särskilda behov. Precis som räddningshundar, leddhundar med flera väljs vårdhundarna ut med omsorg och

tränas systematiskt för sitt arbete i människans tjänst.

Hälso nytta av vårdhund

Sjukgymnaster, arbetsterapeuter, talpedagoger, läkare, samtalsterapeuter och lärare beskriver mycket positiva resultat för patienter/klienter/elever av vårdhundars medverkan. Kontakten med en vårdhund ger helt ny motivation för patienter att bibehålla och träna aktiviteter i dagligt liv (ADL).

Insatserna från legitimerad vårdpersonal blir effektivare då fysisk, psykisk, social och kognitiv träning integreras. En vårdhund ökar välbefinnandet, särskilt hos äldre, med annars svårbehandlad depression. Behovet av lugnande medicin vid oro och ångest sjunker vilket i sin tur minskar oönskade bieffekter av läkemedel, som till exempel fallolyckor.

Hundens närvaro stimulerar också till samtal och fler goda stunder med social gemenskap. Forskning har visat att det är en av de viktigaste hälsofaktorerna. Man ser färre aggressiva utbrott eftersom vårdtagare och skolbarn möts av ordlös förståelse och tillit. Träning av kognitiva funktioner, som minne träning, blir framgångsrik genom aktiviteter med vårdhund. Detta ger även

förbättrad koncentration och inlärningsförmåga.

Slutredovisning av projektet skall ske i början av år 2011. Under 2008 utbildades 20 vårdhundsteam av Vårdhundskolan. Under 2009 påbörjade 35 team utbildningen och dessa diplomerades i februari 2010. ■

Positiva effekter av hundar inom vården

Oxytocin frisätts: När vi klappar djur utsöndras oxytocin. Ett hormon som gör oss lugna. Oxytocin leder bland annat till minskad stress.

Psykiska effekter: Mindre psykosomatiska symptom som huvudvärk, depressioner och ryggont. Hunden är avledande och man tänker mindre på värk och oro. Förbättrad sinnesstämning. Hundar är goda lyssnare.

Sociala effekter: Man träffar andra människor och får ett gemensamt samtalsämne, hunden. Det är tryggare att gå ut med en hund än att gå ut ensam.

Fysiska effekter: Man blir mer aktiv, rör sig mer och vistas mer i luften. Det ger minskad risk för sjukdom.

(Källa Vårdhundskolan och Resursteamet)

Vad är aktuellt i er verksamhet, vad diskuterar ni?
Välkomna att höra av er med tips och synpunkter.

Kerstin Karell
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Vinn böcker

Förutom boken Självmordsförsök hos unga av Per Straarup Sondergaard så finns böckerna du kan vinna (genom att delta i annons pusslet) presenterade på sidorna 54-55.

Leilas engelska frukostscones

Grundrecept, 6 scones
7 ½ dl vetemjöl, ½ tsk salt, 1 ½ tsk bakpulver, ½ dl råsocker, 125 g kallt smör, 1 ekologiskt ägg, 2 dl mjölk, ägg, mandelspån och råsocker till pensling.

Gör så här:

1. Sätt ugnen på 250 grader.
2. Blanda vetemjöl, salt, bakpulver och råsocker i en bunke.
3. Tärna smöret och nyp ihop det med de torra ingredienserna.
4. Vispa samman ägg och mjölk.
5. Blanda vätskan och de torra ingredienserna till en deg.
6. Platta ut degen till en längd, cirka 3 cm tjock, på mjölat bakbord och skär den i trekantiga bitar eller stansa ut ringar.
7. Lägg dem på en plåt med bakplåtspapper, pensla med uppvispat ägg och strö över mandel spån och råsocker.
8. Grädda gyllene i mitten av ugnen i cirka 10 minuter.

Lång frukost

Det känns smått otroligt men snart är det semester. Med ledighet kommer lugna morgnar och långa frukostar. Att sitta länge och bläddra i tidningen, kanske till och med utomhus, det är lyx.

Jag hoppas att vi alla får en bra sommar. Det gäller att inte ha för många måsten men själv tänker jag baka Leilas frukostscones åtminstone en gång. Här kommer receptet som är från hennes bok A Piece of Cake.

Ha en skön sommar!

Scones med blåbär och citron

Gör sconesdegen enligt grundreceptet, men tillsätt 1 dl extra vetemjöl och rivet citronskal. Vik försiktigt in blåbären i degen.

Ett stort grattis till vinnarna av förra numrets annonspussel! Ni får en bok med posten.

Kaisa Nilsson, Edsbyn, Jacqueline Dorblom, Kalmar, Monica Anderberg, Angered, Karin Orädd, Åsele, Natalie Dumanska och Annica Nilsson, Köping

Annonspussel

Vilka annonsörer döljer sig i figurerna?

1

2

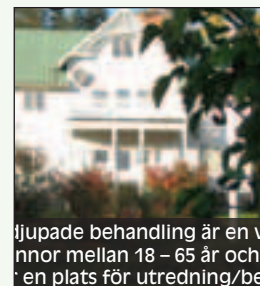
3

4

5

Fyll i rätt sidnummer
till rätt annons:

Figur

1

Figur

2

Figur

3

Figur

4

Figur

5

Namn:

Adress:

Postnr / ort:

Telefon:

Önskad bok vid vinst:

Texta tydligt!

1:a- 5:e pris

Periodens utvalda böcker

Fyll i talongen här intill och skicka eller faxa den senast 23/8 2010 till: "Tävling 4/10" Tidningen SiL, Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal. Fax: 0651-133 33.

Det går även bra att mejla svaren och begärda uppgifter till
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Placeringservice

Tjänsten för alla kommuner och landsting (över hela landet) som söker behandlingshem för aktuella placeringar.

En uppskattad tjänst då den är enkel, snabb, kostnadsfri och tidsbesparande. Redan samma dag har handläggaren svar från flera hem som vill ta sig an klienten.

Placering samma dag!
Registrering • Matchning • Distribution

Så här går det till

Handläggare på kommun/landsting ställer sin förfrågan till oss. Vanligen genom telefon och e-post men även via vår hemsida. Förfrågan registreras omedelbart i vårt system.

Systemet matchar förfrågan mot hemmen med hjälp av klientens ålder, kön och problematik samt önskemål om geografi, tillstånd och behandlingsmetod.

De hem som möter kriterierna får direkt e-post med en neutraliserad förfrågan. Intresserade hem med plats över svarar oss oftast via telefon eller e-post. De flesta svar kommer inom de första timmarna.

Vi sammanställer och e-postar intressent-listor till handläggare. I listan finns länkar till utförlig information om respektive verksamhet, referenser m.m.

Därefter är det upp till handläggaren att kontakta de hem som verkar mest intressanta. Ofta sker beslut om placering samma dag.

Ett hälsosamt flyktingmottagande

Stockholm 15-16 juni
Arrangör: CKU

Konstruktiv hantering av besvärliga personer

Stockholm 17 juni
Arrangör: Teknologisk Institut

Demenssjukvård i utveckling

Stockholm 24-25 augusti
Arrangör: Conductive

Ledarskap inom äldre- och handikappomsorgen

Malmö 30-31 augusti
Arrangör: Conductive

Ny som chef

Malmö 30-31 augusti
Stockholm 6-7 oktober
Arrangör: Conductive

Lösningssökande arbetssätt, 15 p, ett år

Stockholm start september
Arrangör: Gunnar Utbildning

Barn och unga i familjer med riskbruk

Stockholm 2 september
Arrangör: Socialstyrelsen, Regeringskansliet

Jalla för alla

Stockholm 8 september, 1 december
Arrangör: Skyddsvärnet

Prevention och samverkan för barns psykiska hälsa

Stockholm 9 september
Arrangör: Socialstyrelsen

Maktlekar - det dolda gruppvåldet bland unga

Malmö 9 september, Sundsvall 14 oktober
Arrangör: ALMAeuropa

Ledare men inte chef

Malmö 1-2 september, Stockholm 4-5 oktober
Arrangör: Conductive

Ledarskap inom socialtjänsten

Malmö 1-2 september, Stockholm 9-10 september
Arrangör: Conductive

Socialt innehåll i vardagen

Stockholm 3 sept, 10 nov, 8 dec, Lund 10 juni, 21 okt.
Arrangör: KUI

Placerade barns rätt till utbildning

Helsingborg 20 september
Arrangör: Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Bättre vård vid ångestsyndrom - praktiska arbetssätt för primärvården

Stockholm 20-21 september
Arrangör: Conductive

Vårdutveckling för multisjuka äldre

Stockholm 20-21 september
Arrangör: Conductive

Taktill stimulering

Stockholm 21 sept, 26 okt, Lund 13 okt
Arrangör: KUI

Rehabiliteringens lagar

Stockholm 23-24 september, Stockholm 9-10 september
Arrangör: Metodicum

Khat

Stockholm 23 september
Arrangör: Skyddsvärnet

Mässa: Ett bra liv

Stockholm 29 sept-1 okt
Arrangör: Stockholmsmässan

LSS-handläggning 2010

Stockholm 29-30 september
Arrangör: CKU

Barnet og Rusen 2010

Sandefjord, Norge 29 sept-1 oktober
Arrangör: Socialstyrelsen, Sundhetsstyrelsen, Helsedirektoratet

Nationella riktlinjer demenssjukdomar

Lund 4 oktober, Stockholm 19 oktober
Arrangör: KUI

Arbetsledning för kundfokuserad hemtjänst

Stockholm 6-7 oktober
Arrangör: Conductive

Hedersrelaterat hot och våld

Stockholm 7 oktober
Arrangör: Skyddsvärnet

Omvardnad vid BSPD

Stockholm 12 okt, 30 nov
Arrangör: KUI

Projekt Familjehem för ungdomar med etnisk minoritetsbakgrund

Stockholm 12 okt
Arrangör: Skyddsvärnet

Tryggt boende för äldre

Borlänge 20 oktober
Arrangör: SKL, SABO, Hjälpmedelsinstitutet, Dalarnas forskningsråd, Stora Tunabygden

Värdegrundsdagen

Stockholm 25 okt, 1 dec
Arrangör: KUI

Får jag LOV? Utbildning kring LOV-Lagen om valfrihetssystem

Borås 27 oktober
Arrangör: Metodicum

Äldres säkerhet

- Det goda livet
Göteborg 9 nov, Malmö 10 nov, Växjö 11 nov, Stockholm 17 nov, Karlstad 30 nov Umeå 8 dec, Luleå 9 dec.
Arrangör: SKL, MSB

Höstkonferens. Etik och moral i praktiken.

Stockholm 11-12 november
Arrangör: Svenska Vård

Barnfattigdomens många ansikten

Stockholm 11 november
Arrangör: Centralförbundet för socialt arbete

Våld i nära relationer

Stockholm 16 november
Arrangör: Skyddsvärnet

Framtidens riskbruks-, missbruks-, och beroendevård - ditt ansvar som politiker och chef.

Stockholm 17 november
Arrangör: SKL

Nästa nummer av SIL
kommer den 13 september
www.sjukvardsinformation.com

KONSULTINDEX

Två gånger per år förser vi dig och 17 000 kollegor, med detta unika register över psykologer, socionomer, utbildare och andra konsulter – allt för att underlätta Ert arbete.

I konsultindex hittar Du rätt konsult på rätt plats!

Flera av dessa konsulter finns även på vår hemsida:

www.sjukvardsinformation.com

och

www.konsultindex.se

www.konsultindex.se

Utbildningar

BETEENDEVETENSKAP

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Vuhu-Lotus

Kadrijevågen 3, Björklinge, 070-538 71 86, gunnelcarlsson@yahoo.se

PSYKIATRI

Perspektiv utbildning för vård och omsorg

S:t Lars Park, byggnad 14, Lund, 046-20 16 37, magnus@perspektivutbildning.se

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Vuhu-Lotus

Kadrijevågen 3, Björklinge, 070-538 71 86, gunnelcarlsson@yahoo.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

SOCIALT ARBETE & OMSORG

RFSL: Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter

Box 350, Stockholm, 08-50 16 29 00, utbildning@rfsl.se

Perspektiv utbildning för vård och omsorg

S:t Lars Park, byggnad 14, Lund, 046-20 16 37, magnus@perspektivutbildning.se

AM Socionomkonsulterna HB

Mossvägen 25, Stöde, 070-555 61 71, anna@socionomkonsulterna.nu

Margitta Steen Utbildningskonsult

Ribevågen 16 A, Malmö, 070-570 04 50, info@margittasteen.se

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Vuhu-Lotus

Kadrijevågen 3, Björklinge, 070-538 71 86, gunnelcarlsson@yahoo.se

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

LEDARSKAP, KVALITETS- & MILJÖARBETE

Margitta Steen Utbildningskonsult

Ribevågen 16 A, Malmö, 070-570 04 50, info@margittasteen.se

Vuhu-Lotus

Kadrijevågen 3, Björklinge, 070-538 71 86, gunnelcarlsson@yahoo.se

Perspektiv utbildning för vård och omsorg

S:t Lars Park, byggnad 14, Lund, 046-20 16 37, magnus@perspektivutbildning.se

	Kvalitet	Miljö	Ledarskap	Barn & ungdomar	Socialt arbete & vägledning	Övrigt socialt arbete & omsorg	Allmänt socialt arbete	Psykiskt socialt arbete	Neuropsykiatri	Övrig psykiatri	Rättspsykiatri	Allm. beteendevetenskap	Psykologi	Sociologi	Övrig beteendevetenskap
Contar Utbildning AB															*
Bergströms Kunskapsföretag AB															*
Vuhu-Lotus															*
Perspektiv utbildning för vård och omsorg													*	*	*
Lindblad Juristbyrå AB														*	*
Vuhu-Lotus													*		
Anne Lundin													*		
RFSL: Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter						*	*	*	*	*					
Perspektiv utbildning för vård och omsorg						*	*	*	*	*					
AM Socionomkonsulterna HB						*	*	*	*						
Margitta Steen Utbildningskonsult						*									
Lindblad Juristbyrå AB						*	*	*	*	*					
Vuhu-Lotus						*	*	*	*						
Bergströms Kunskapsföretag AB						*	*	*							
Contar Utbildning AB								*	*						
Bergströms Kunskapsföretag AB						*	*	*							
Margitta Steen Utbildningskonsult	*														
Vuhu-Lotus	*	*	*												
Perspektiv utbildning för vård och omsorg					*										

SKANDINAVISK SJUKVÅRDSINFORMATION

FOKUS PÅ KLIENT & ANHÖRIG

Vi utökar nu Kvalitetsindex att även innefatta Klient/Anhörig.
Därmed kan vi erbjuda branschen Kvalitetsindex i flera dimensioner.
– handläggare, klient/brukare och anhöriga för att
följa upp och nå verksamhetens mål.

Varför Kvalitetsindex?

- En viktig del i ert kvalitetsarbete
- Ett förbättringsverktyg
- Marknadsföring
- Ger er ett index i branschens största oberoende kvalitetsenkät
- Fast kostnad

Kontakta oss för mer information
0651-160 40, info@sjukvardsinformation.com

Konsulter/handledare

STOCKHOLMS LÄN (FORTSÄTTNING)

Social Toolbox

Hultabogatan 20, Höganäs, 073-348 44 00, maria.hagberg@socialtoolbox.se

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

TMK Konsult AB

Kumlatoftavägen 385, Blenarp, 070-370 60 40, info@tmkkonsult.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

UPPSALA LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

A-H:s Socionomtjänst

Box 36, Överkalix, 070-282 03 60, info@annhelenjohansson.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråtensby Norensberg, Herrijunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB

Tingsvägen 52, Täby, 08-653 28 00, karin.nordstrom@transit.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

Gunnel Friberg

Maria Prästgårdsgata 24, Stockholm, 08-643 51 62, gunnel.friberg@telia.com

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

Nomena Personlig Utveckling AB

S:t Olofsgatan 9 A, Uppsala, 018-13 60 60, ingrid@nomena.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixtmail.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

Handledning:
Familerådgivning:
Ledarskaputveckling:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Samtal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

SÖDERMANLANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgränd 4, Lidköping, 073-029 89 86, liil@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB

Tingsvägen 52, Täby, 08-653 28 00, karin.nordstrom@transit.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Süngrer Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

Gunnel Friberg

Maria Prästgårdsgata 24, Stockholm, 08-643 51 62, gunnel.friberg@telia.com

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

Nomena Personlig Utveckling AB

S:t Olofsgatan 9 A, Uppsala, 018-13 60 60, ingrid@nomena.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Palmland Utveckling AB

Karlsgratan 34 B, Örebro, 019-12 55 02, m.palmland@comhem.se

PS - Professionella Samtal

Tajla Högkint 1, Flen, 0157-108 00, info@samtal.se

Psykosocial Handledning & Konsultation

Järntorgsgatan 8, Örebro, 019-44 55 70, ethel.lindberg@telia.com

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

Handledning:
Familtjerädgivning:
Ledarskapsutveckling:
Grupputveckling:
Personalutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsupptrag:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Samtal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistens:

ADSAPIENS				*	*	*			*	*	*		*	*	*		*	*	*
AHInteger	*	*	*	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*	*	*
Akademi Coachstjärnan AB			*	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*	*	*
alConsulta	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AMA Psykologmottagning	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Andra Alternativ Psykosociala tjänster	*	*			*	*	*	*				*	*	*	*	*	*	*	*
Anne Lundin	*					*	*	*											*
Aronssons konsultbyrå, Pia	*	*	*	*	*	*	*	*			*		*	*	*	*	*	*	*
Bergströms Kunskapsföretag AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Curativa AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Firma Janne Wendin	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gestaltinformation	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gunhild Süngrer Psykologkonsult	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gunnel Friberg	*					*	*	*					*	*	*	*	*	*	*
INTERLOQUIUM	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Karin Isbäck AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
KBT-psykolog Niclas Almén AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lindblad Juristbyrå AB	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Meta konsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Nomena Personlig Utveckling AB	*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OVA Psykologkonsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Palmland Utveckling AB	*																		*
PS - Professionella Samtal	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Psykosocial Handledning & Konsultation	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
S:t Lukas Sverige	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Söderstöd AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
UC Hammarström konsulter AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Vändhemmet	*	*											*	*	*	*	*	*	*

Konsulter/handledare

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgratan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB

Tingsvägen 52, Täby, 08-653 28 00, karin.nordstrom@transit.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönder Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsikolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blxtmail.se

Palmlblad Utveckling AB

Karlsgatan 34 B, Örebro, 019-12 55 02, m.palmlblad@comhem.se

PS - Professionella Samtal

Talja Höglint 1, Flen, 0157-108 00, info@samtal.se

Psykologhuset Petersson AB

Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

Psykosocial Handledning & Konsultation

Järntorgsgatan 8, Örebro, 019-44 55 70, ethel.lindberg@telia.com

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Våndhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

Handledning: Familjerådgivning: Ledarskapsutveckling: Grupp/utveckling: Personallutveckling: Personlig utveckling: Rekrytering: Utredningar: Utvärderingar: Terapi: Behandlingsupptrag: Krissjöt: Nätverksarbete: Samtal: Konsultation: Utbildningar: LSS Personlig assistans:

SKANDINAVISK
SJUKVÅRDSINFORMATION

KONSULT – HANDLEDARE – UTBILDARE?

Vill du synas hos 17000 läsare?

Skandinavisk Sjukvårdsinformation har cirka 100 000 personliga kontakter/år med Socialtjänsten i Sverige!

Kontakta oss för mer information
0651-160 40, info@sjukvardsinformation.com

Konsulter/handledare

JÖNKÖPINGS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Andrum L-Å G:s Psykoterapi & Organisationskonsult

Box 165, Mullsjö, 070-720 48 29, andrum@telia.com

Anne Lundin

Brättensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Barnvux AB

Torggatan 19, Borås, 033-15 26 96, kent.karlsson@barnvux.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixtrail.se

Psykologhuset Petersson AB

Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Sonny Fridh Konsult AB

Fabriksgatan 20 B, Kalmar, 0480-512 11, s.fridhkonsultab@telia.com

Sven JernerHandledning och Utbildning

Rönnvägen 2A, Sandhult, 070-863 03 90, sven.jerner@handledning.net

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

KRONBERGS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Brättensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Axelsson Handledning AB

Djåknegatan 15, Malmö, 070-921 26 00, lennart@axelssonhandledning.se

	Handledning	Familjterdgångning	Ledarskapsutveckling	Grupputveckling	Personalityutveckling	Personlig utveckling	Rekrutering	Utredning	Utvärderingar	Terapi	Behandlingsuppdrag	Krisstöd	Nätverksarbete	Samtal	Konsultation	Utbildningar	LSS Personlig assistens
ADSAPIENS						*	*	*				*	*	*		*	*
AHInteger	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					*	*	*
Akademi Coachstjärnan AB					*	*	*	*	*							*	*
alConsulta	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AMA Psykologmottagning	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Andra Alternativ Psykosociala tjänster	*	*				*	*	*						*	*	*	*
Andrum L-Å G:s Psykoterapi & Organisationskonsult	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Anne Lundin	*					*		*									*
Barnvux AB	*	*						*				*	*	*	*	*	*
Bergströms Kunskapsföretag AB	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Firma Janne Wendin	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Gestaltinformation	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Gunhild Sönger Psykologkonsult	*		*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
INTERLOQUIUM	*	*				*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
KBT-psykolog Niclas Almén AB	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
Lindblad Juristbyrå AB	*					*	*	*	*	*	*					*	*
Meta konsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
OVA Psykologkonsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*
Psykologhuset Petersson AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
S:t Lukas Sverige	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Sonny Fridh Konsult AB	*					*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Sven JernerHandledning och Utbildning	*					*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Söderstöd AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
UC Hammarström konsulter AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Vändhemmet	*	*								*		*	*	*	*	*	*
ADSAPIENS						*	*	*				*	*	*		*	*
AHInteger	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				*	*	*	*
Akademi Coachstjärnan AB					*	*	*	*	*						*	*	*
alConsulta	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AMA Psykologmottagning	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Andra Alternativ Psykosociala tjänster	*	*				*	*	*					*	*	*	*	*
Anne Lundin	*					*		*									*
Axelsson Handledning AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*

Konsulter/handledare

KRONOBERGS LÄN (FORTSÄTTNING)

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsikolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Psykologhuset Petersson AB

Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Sonny Fridh Konsult AB

Fabriksgatan 20 B, Kalmar, 0480-512 11, s.fridhkonsultab@telia.com

Sven Jerner Handledning och Utbildning

Rönnvägen 2A, Sandhult, 070-863 03 90, sven.jerner@handledning.net

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

KALMAR LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/ fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

aIConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, ill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråtensby Norensberg, Herrijunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Axelsson Handledning AB

Djäknegatan 15, Malmö, 070-921 26 00, lennart@axelssonhandledning.se

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsikolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Handledning:
Familiär rådgivning:
Ledarskaputveckling:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrytering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Sambal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

KALMAR LÄN (FORTSÄTTNING)

Meta konsult AB
Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)
Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB
Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixtmail.se

Psykologhuset Petersson AB
Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

S:t Lukas Sverige
Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Sonny Fridh Konsult AB
Fabriksgatan 20 B, Kalmar, 0480-512 11, s.fridhkonsultab@telia.com

Söderstöd AB
Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB
Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet
Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

GOTLANDS LÄN

ADSAPIENS
Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger
073-650 74 09 må, on/ fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB
Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjärnan@telia.com

alConsulta
Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning
Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster
Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin
Brättensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Bergströms Kunskapsföretag AB
Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB
Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin
Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation
Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

INTERLOQUIUM
Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB
Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB
Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB
Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)
Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB
Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixtmail.se

S:t Lukas Sverige
Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB
Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB
Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet
Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

SKANDINAVISK
SJUKVÅRDSINFORMATION

PLACERINGSSERVICE SPAR TID

och ger Dig rätt alternativ!

KOSTNADSFRI SERVICE!

Konsulter/handledare

BLEKINGE LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgratan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Axelsson Handledning AB

Djäknegratan 15, Malmö, 070-921 26 00, lennart@axelssonhandledning.se

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blxtmail.se

Psykologcentrum

Södra Förstadsgatan 13, Malmö, 040-97 47 10, info@psykologcentrum.nu

Psykologhuset Petersson AB

Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Sonny Fridh Konsult AB

Fabriksgratan 20 B, Kalmar, 0480-512 11, s.fridhkonsultab@telia.com

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

TMK Konsult AB

Kumlaoftavägen 385, Blenarp, 070-370 60 40, info@tmkkonsult.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

SKÅNE LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

A-H:s Socionomtjänst

Box 36, Överkalix, 070-282 03 60, info@annhelenjohansson.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Anders Ryberg Psykologkonsult

Kvarnåsvägen 9 B, Partille, 031-44 11 11, a.ryberg@bredband.net

Handledning:
Familiär rådgivning:
Ledarskapsträning:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Sambal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

SKÅNE LÄN (FORTSÄTTNING)

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, ill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Axelsson Handledning AB

Djäknegatan 15, Malmö, 070-921 26 00, lennart@axelssonhandledning.se

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Süngeer Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Löfström&Tarwid Psykoterapitjänst AB

Drottensgatan 2, Lund, 046-15 86 61, unicorn@psykoterapitjanst.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Psykologcentrum

Södra Förstadsgatan 13, Malmö, 040-97 47 10, info@psykologcentrum.nu

Psykologhuset Petersson AB

Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Social Toolbox

Hultabogatan 20, Höganäs, 073-348 44 00, maria.hagberg@socialtoolbox.se

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

TMK Konsult AB

Kumlatoftavägen 385, Blenarp, 070-370 60 40, info@tmkkonsult.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

HALLANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Anders Ryberg Psykologkonsult

Kvarnåsvägen 9 B, Partille, 031-44 11 11, a.ryberg@bredband.net

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, ill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Axelsson Handledning AB

Djäknegatan 15, Malmö, 070-921 26 00, lennart@axelssonhandledning.se

Barnvux AB

Torggatan 19, Borås, 033-15 26 96, kent.karlsson@barnvux.com

	Handledning:	Familjterdgångning:	Ledarskapsutveckling:	Grupputveckling:	Personalityutveckling:	Personlig utveckling:	Rekrutering:	Utredning:	Utvärderingar:	Terapi:	Behandlingsupptrag:	Krisstöd:	Nätverksarbete:	Samtal:	Konsultation:	Utbildningar:	LSS Personlig assistens:
Andra Alternativ Psykosociala tjänster	*	*						*	*						*	*	*
Anne Lundin			*	*				*	*								*
Axelsson Handledning AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Bergströms Kunskapsföretag AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Contar Utbildning AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Firma Janne Wendin	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Gestaltinformation	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Gunhild Süngeer Psykologkonsult	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
INTERLOQUIUM	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Karin Isbäck AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
KBT-psykolog Niclas Almén AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Lindblad Juristbyrå AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Löfström&Tarwid Psykoterapitjänst AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Meta konsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
OVA Psykologkonsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Psykologcentrum	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Psykologhuset Petersson AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
S:t Lukas Sverige	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Social Toolbox	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Söderstöd AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
TMK Konsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
UC Hammarström konsulter AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Vändhemmet	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ADSAPIENS	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
AHInteger	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Akademi Coachstjärnan AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
alConsulta	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AMA Psykologmottagning	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anders Ryberg Psykologkonsult	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Andra Alternativ Psykosociala tjänster	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Anne Lundin	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Axelsson Handledning AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*
Barnvux AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Konsulter/handledare

HALLANDS LÄN (FORTSÄTTNING)

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Handledning Von Krusenstjerna

Stannfågelvägen 17, Lindome, 073-690 38 32, info@handledningvonkrusenstierna.com

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Psykologcentrum

Södra Förstadsgatan 13, Malmö, 040-97 47 10, info@psykologcentrum.nu

Psykologhuset Petersson AB

Box 181, Kalmar, 0480-49 06 30, psykologhuset@psykologhuset-peterson.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Sven Jerner Handledning och Utbildning

Rönnevägen 2A, Sandhult, 070-863 03 90, sven.jerner@handledning.net

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

TMK Konsult AB

Kumlatoftavägen 385, Blenarp, 070-370 60 40, info@tmkkonsult.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Anders Ryberg Psykologkonsult

Kvarnåsvägen 9 B, Partille, 031-44 11 11, a.ryberg@bredband.net

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabrikgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Androm L-Å G:s Psykoterapi & Organisationskonsult

Box 165, Mullsjö, 070-720 48 29, androm@telia.com

Anne Lundin

Brättensby Norensberg, Herrjunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Barnvux AB

Torggatan 19, Borås, 033-15 26 96, kent.karlsson@barnvux.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Cognidea

Trädgårdsgatan 7, Uddevalla, 0522-180 15, mottagning@cognidea.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Handledning:
Familiär rådgivning:
Ledarskapsträning:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Sambal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN (FORTSÄTTNING)

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunnar Törngren FK AB

Fabriksgatan 4, Lidköping, 0510-266 10, gunnar.torngren@telia.com

Handledning Von Krusenstjerna

Stannfågelvägen 17, Lindome, 073-690 38 32, info@handledningvonkrusenstjerna.com

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsikolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Marie Lundell

Psykologgruppen Vasa, Första Långgatan 4, Göteborg, 031-243718, marie.ac.lundell@telia.com

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

MPS AB (Medicinskt-Psykologisk Specialist)

Smedjegatan 14, Vimmerby, 0492-123 49, alfred.franzkeit@telia.com

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Palmblad Utveckling AB

Karlsgatan 34 B, Örebro, 019-12 55 02, m.palmblad@comhem.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Social Toolbox

Hultabogatan 20, Höganäs, 073-348 44 00, maria.hagberg@socialtoolbox.se

Sven Jerner Handledning och Utbildning

Rönnvägen 2A, Sandhult, 070-863 03 90, sven.jerner@handledning.net

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

VÄRMLANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må/on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttensby Norensberg, Herrjunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsikolog.com

Handledning:
Familtjerädgivning:
Ledarutveckling:
Grupputveckling:
Personaltutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsupptrag:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Samtal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistens:

Konsulter/handledare

VÄRMLANDS LÄN (FORTSÄTTNING)

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Palmblad Utveckling AB

Karlskällan 34 B, Örebro, 019-12 55 02, m.palmblad@comhem.se

Psykosocial Handledning & Konsultation

Järntorgsgatan 8, Örebro, 019-44 55 70, ethel.lindberg@telia.com

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

ÖREBRO LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgränd 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråtensby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB

Tingsvägen 52, Täby, 08-653 28 00, karin.nordstrom@transit.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

Gunnar Törngren FKC AB

Fabriksgränd 4, Lidköping, 0510-266 10, gunnar.torngren@telia.com

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Palmblad Utveckling AB

Karlskällan 34 B, Örebro, 019-12 55 02, m.palmblad@comhem.se

PS - Professionella Samtal

Tajja Höglint 1, Flen, 0157-108 00, info@samtal.se

Psykosocial Handledning & Konsultation

Järntorgsgatan 8, Örebro, 019-44 55 70, ethel.lindberg@telia.com

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Handledning:
Familiär rådgivning:
Ledarskapsträning:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Samtal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

ÖREBRO LÄN (FORTSÄTTNING)

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

VÄSTMANLANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Brättensby Norensberg, Herrjunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Björn Holmberg Dialogforum i Göteborg AB

Raketgatan 13, Göteborg, 070-820 27 06, bjorn.holmberg1@comhem.se

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB

Tingsvägen 52, Täby, 08-653 28 00, karin.nordstrom@transit.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörntorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

Nomena Personlig Utveckling AB

S:t Olofsgatan 9 A, Uppsala, 018-13 60 60, ingrid@nomena.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

Palmblad Utveckling AB

Karlsgatan 34 B, Örebro, 019-12 55 02, m.palmblad@comhem.se

PS - Professionella Samtal

Tälja Höglint 1, Flen, 0157-108 00, info@samtal.se

Psykosocial Handledning & Konsultation

Järmtorgsgatan 8, Örebro, 019-44 55 70, ethel.lindberg@telia.com

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermangatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

Handledning:
Familtjerdgivning:
Ledarutveckling:
Grupputveckling:
Personalutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredning:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsupplag:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Samtal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistens:

Konsulter/handledare

DALARNAS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgratan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Curativa AB

Mariebergsvägen 57, Örebro, 019-46 54 60, curativa@telia.com

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, Info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörnorpavägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB

Nygatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

Nomena Personlig Utveckling AB

S:t Olofsgatan 9 A, Uppsala, 018-13 60 60, ingrid@nomena.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmailto.se

Psykosocial Handledning & Konsultation

Järntorgsgatan 8, Örebro, 019-44 55 70, ethel.lindberg@telia.com

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

Terasana AB

Trädgårdsgatan 7, Borlänge, 0243-22 45 54, info@terasana.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

GÄVLEBORGS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AM Socionomkonsulterna HB

Mossvägen 25, Stöde, 070-555 61 71, anna@socionomkonsulterna.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgratan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Aronssons konsultbyrå, Pia

Viksberg 17, Krylbo, 0226-108 00, piaaron@telia.com

Handledning:
Familiär rådgivning:
Ledarskapsträning:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Sambal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

GÄVLEBORGS LÄN (FORTSÄTTNING)

Bergströms Kunskapsföretag AB
Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB
Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB
Tingsvägen 52, Täby, 08-653 28 00, karin.nordstrom@transit.se

Firma Janne Wendin
Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation
Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

INTERLOQUIUM
Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

Karin Isbäck AB
Nyngatan 67 H, Örebro, 070-483 57 05, karin@isback.se

KBT-psykolog Niclas Almén AB
Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB
Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB
Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

Nomena Personlig Utveckling AB
S:t Olofsgatan 9 A, Uppsala, 018-13 60 60, ingrid@nomena.se

OVA Psykologkonsult AB
Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixtmail.se

S:t Lukas Sverige
Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB
Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB
Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet
Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

VÄSTERNORRLANDS LÄN

ADSAPIENS
Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger
073-650 74 09 må,on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB
Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta
Nyngatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AM Socionomkonsulterna HB
Mossvägen 25, Stöde, 070-555 61 71, anna@socionomkonsulterna.nu

AMA Psykologmottagning
Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster
Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin
Bråttensby Norensberg, Herrjunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Bergströms Kunskapsföretag AB
Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB
Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin
Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation
Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

INTERLOQUIUM
Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB
Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB
Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB
Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

OVA Psykologkonsult AB
Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixtmail.se

S:t Lukas Sverige
Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB
Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB
Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet
Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

	Handledning	Familjvårdning	Ledarskapsutveckling	Grupputveckling	Personl. utveckling	Rekrutering	Utredning	Utvärderingar	Terapi	Behandlingsuppgifter	Krisstöd	Nätverksarbete	Samtal	Konsultation	Utbildningar	LSS Personlig assistens
Bergströms Kunskapsföretag AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Danderydsteamet Nordström Och Ternström HB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Firma Janne Wendin	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gestaltinformation	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
INTERLOQUIUM	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Karin Isbäck AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
KBT-psykolog Niclas Almén AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lindblad Juristbyrå AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Meta konsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Nomena Personlig Utveckling AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OVA Psykologkonsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
S:t Lukas Sverige	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Söderstöd AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
UC Hammarström konsulter AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Vändhemmet	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ADSAPIENS	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AHInteger	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Akademi Coachstjärnan AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
alConsulta	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AM Socionomkonsulterna HB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
AMA Psykologmottagning	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Andra Alternativ Psykosociala tjänster	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anne Lundin	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Bergströms Kunskapsföretag AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Firma Janne Wendin	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gestaltinformation	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
INTERLOQUIUM	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
KBT-psykolog Niclas Almén AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lindblad Juristbyrå AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Meta konsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OVA Psykologkonsult AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
S:t Lukas Sverige	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Söderstöd AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
UC Hammarström konsulter AB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Vändhemmet	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Konsulter/handledare

JÄMTLANDS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AM Socionomkonsulterna HB

Mossvägen 25, Stöde, 070-555 61 71, anna@socionomkonsulterna.nu

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, ill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Gunhild Sönger Psykologkonsult

Eriksborg, Hörnatorpsvägen 6, Västerås, 070-718 66 09, info@gs-psykologkonsult.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrttivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blxtmail.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermansgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

A-H:s Socionomtjänst

Box 36, Överkalix, 070-282 03 60, info@annhelenjohansson.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AM Socionomkonsulterna HB

Mossvägen 25, Stöde, 070-555 61 71, anna@socionomkonsulterna.nu

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, ill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråttenby Norensberg, Herrljunga, 073-366 40 92, lundin@methodhandledning.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Contar Utbildning AB

Högbergsgatan 30 A, 1tr, Stockholm, 08-462 98 15, info@contar.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

Handledning:
Familiär rådgivning:
Ledarskapsträning:
Grupputveckling:
Personallutveckling:
Personlig utveckling:
Rekrutering:
Utredningar:
Utvärderingar:
Terapi:
Behandlingsuppföljning:
Krisstöd:
Nätverksarbete:
Sambal:
Konsultation:
Utbildningar:
LSS Personlig assistans:

Konsulter/handledare

VÄSTERBOTTENS LÄN (FORTSÄTTNING)

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermångsgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

NORRBOTTENS LÄN

ADSAPIENS

Skeppsbron 5-6, Göteborg, 031-13 87 50, info@adsapiens.se

A-H:s Socionomtjänst

Box 36, Överkalix, 070-282 03 60, info@annhelenjohansson.se

AHInteger

073-650 74 09 må, on/fre 8-11, info@ahinteger.se

Akademi Coachstjärnan AB

Solparksvägen 1, Solna, 08-58 35 64 70, coachstjarnan@telia.com

alConsulta

Nygatan 11, Luleå, 070-175 17 52, info@alconsulta.se

AMA Psykologmottagning

Drottninghusgränd 3, Stockholm, 08-20 13 33, info@amapsykologmottagning.se

Andra Alternativ Psykosociala tjänster

Fabriksgatan 4, Lidköping, 073-029 89 86, lill@andraalternativ.se

Anne Lundin

Bråtensby Norensberg, Herrjunga, 073-366 40 92, lundin@metodhandledning.com

Bergströms Kunskapsföretag AB

Götgatan 106, Stockholm, 08-642 42 88, info@bergstroms.org

Carl-Herbert Wessely Hembo Intervent AB

Kungsgatan 3, Varberg, 0340-419 13, info@intervent.se

Firma Janne Wendin

Stockholmsvägen 87, Enskede, 070-441 61 18, info@jannewendin.se

Gestaltinformation

Plogvägen 21, Gnesta, 08-641 55 44, lars@gestaltinformation.se

INTERLOQUIUM

Norra Källgatan 29, Västerås, 070-847 04 81, info@interloquium.com

KBT-psykolog Niclas Almén AB

Storgatan 9 A, Östersund, 070-333 13 98, info@kbtpsykolog.com

Lindblad Juristbyrå AB

Box 17, Södertälje, 073-692 47 76, info@lindbladjurist.se

Meta konsult AB

Yrtivaara 57, Hakkas, 070-551 14 84, m.edwardsson@nordkalak.se

OVA Psykologkonsult AB

Torsgatan 8 C, Uppsala, 018-15 05 10, ova@blixmail.se

S:t Lukas Sverige

Box 172 40, Stockholm, 08-616 03 80, info@sanktlukas.se

Söderstöd AB

Timmermångsgatan 32, Stockholm, 08-702 20 89, info@soderstod.se

UC Hammarström konsulter AB

Kamparås 2, Alingsås, 0322-911 43, ulf.hammarstrom@telia.com

Vändhemmet

Långholmsgatan 20, Stockholm, 070-856 21 96, monica@vandhemmet.se

Sven Jerner Handledning och Utbildning

Rönnvägen 2A, Sandhult, 070-863 03 90, sven.jerner@handledning.net

VITA Huset - kropp och språk AB Mind Mentor

Rådmanngatan 67, Stockholm, 070-658 88 62, georg@mindmentor.se

SKANDINAVISK SJUKVÅRDSINFORMATION

Sveriges ledande mötesplats för vårdgivare och vårdköpare!
www.sjukvardsinformation.com

SKANDINAVISK SJUKVÅRDSINFORMATION

Vår ambition är att vara totalleverantör när det gäller marknadsinformation inom vård, omsorg och behandlingsverksamheter. Detta har varit och är vår ledstjärna sedan starten 1995. Under våra femton år i branschen har vi byggt upp ett heltäckande kontaktnät inom samtliga kommuner, landsting och kriminalvård.

Vi har ca 100,000 personliga kontakter per år med Socialtjänsten i Sverige. Detta gör oss till den största och ledande aktören på marknaden idag.

Vi har ett unikt kontaktnät något du som kund hos Skandinavisk Sjukvårdsinformation kan få tillgång till.

Vi förmedlar dagligen information om kommuners, landstings och kriminalvårdens konkreta behov av att köpa boendeplatser, behandlingsplatser, konsulter, handledare och personliga assistenter.

Upphandlingsbevakning (Anbud) Löpande information via e-post om kommande offentliga upphandlingar inom följande områden: HVB, familjehemsplaceringar, LSS-platser, korttidsplatser, boende, konsulter, handledare, psykologer, terapeuter, rådgivning, öppenvård, bemanning, inhyrning, personaluthyrning, rekryteringstjänster, utbildning, kompetensutveckling, driftsentreprenad, hemtjänst, personliga ombud, städning, mat företagshälsovård, personalvårdsprogram, samt även valfrihet (LoV) som kan innefatta, särskilt boende, daglig verksamhet/sysselsättning, stödboende, och hemtjänst.

Med vår långa erfarenhet och kunskap finns möjligheten att skraddarsy marknadsföringsinsatser för just Er verksamhet.

Vi sammanställer olika rapporter som t.ex. kvalitetsindex, trender, marknadsanalyser och kundspecifika studier inom branschen.

Våra tjänster:

- Förmedla förfrågningar
- Tillhandahåller upphandlingar av ramavtal inom branschen
- Kvalitetsindex/kundnöjdhet
- Marknadsstudier
- Kundunika marknadsaktiviteter
- Ramavtalsbevakaren. Bevaka din marknad på ett enkelt sätt

www.sjukvardsinformation.com
info@sjukvardsinformation.com
Telefon 0651-160 40

Aleris Nåjden – när inget annat fungerar

Nåjdens jagstrukturerande familjehemsvård finns till för barn och unga med så stora sociala och psykiska problem att vanliga familjehem, öppen- och slutenvård inte räcker till. Hos oss erbjuds de tillfälligt eller långvarigt boende och behandling i naturlig hemmiljö.

De familjer som Nåjden arbetar med har stabila och harmoniska hem med minst en förälder som är hemma på heltid för att kunna stötta på bästa möjliga sätt. Familjehemsföräldrarna får professionell förstärkning av våra socionomutbildade och erfarna familjehemshandledare som utbildar, handleder, stöttar, och finns tillgängliga för familjen dygnet runt, alla dagar på året.

Vår förmåga att matcha barnets behov med familjehemmets resurser är av stor vikt för behandlingsresultatet. Därför börjar vi alltid med

att göra en behovsinventering. Tack vare ett nära samarbete mellan familjehemsföräldrarna, familjehemshandledaren och Nåjdens egna psykiatriker kan vi sedan erbjuda den trygga struktur som krävs för en varaktig förändring.

De barn och unga som kommer till våra familjehem får möjlighet till att bygga upp grunden till ett så välfungerande och självständigt liv som möjligt. Vi är stolta över våra resultat och över att ha så få avbrutna placeringar.

Vill du veta mer?

Gå in på www.najden.se eller kontakta verksamhetschef Lena Goetzinger på telefon 070-667 14 87 eller via e-post på lena.goetzinger@najden.se.

Aleris

NÅJDEN

SCIENTUM
KUNSKAPSFÖRETAGET INOM VÅRD & BEHANDLING

VI FINNS TILL FÖR DIG DYGNET RUNT

*Lelle Hagström
Senior partner*

*Christer Lööv
Senior partner*

**Vi hjälper dig med placeringsalternativ och
transport i akuta situationer dygnet runt**

Ring 020 – 80 10 00